ateitis

1965 nr. 3
kovas

1911 — Ateitis — 1965

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

LITHUANIAN R-CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

1965 KOVAS — MARCH Nr. 3

TURINYS

Ateitis — **Komentarai** 57
Kęstutis Keblys — Ateitininko ryšis su kultūra 59
Milda Pakalniškytė — Vėl susirinksime . . 64
Eglė Juodvalkytė — Vienatvė (eil.) . . . 66
Dr. Juozas Girnius — Besirengiant VII ateitininkų kongresui 67
Nuo lentynos 70
Eglė Juodvalkytė — Audra (eil.) 71
A. Skirmuntaitė — ...bet, antra vertus... . . 72
Piligrimų Bažnyčia 73
Vox Populi 74
Nerami dvasia 75
R. Šliažas — Spaudos apžvalga 76
Mūsų baigusieji 77
Sportas 79
Pax Romana Egzilų Komisijos seminaras . . 80
Mūsų organizacijoje 83
Salvinija Gedvilaitė — Neapkenčiu tuštumų . 84
Nuo rytų iki vakarų 85
Mūsų bendradarbiai . . . 3-čias viršelio psl.
Juozas Broktonietis — Sustiprinkime tai, ką vertingo radome . . . 3-čias viršelio psl.
Administracija kalba . . . 4-tas viršelio psl.

Viršelis — **Vytauto Maželio** nuotrauka

ATEITIS YRA MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Vyr. red.: Skirmuntas Radvila
Red. nariai: Aušrelė Skirmuntaitė, Jonas Šoliūnas, Rimvydas Šliažas, Elena Bradūnaitė, Milda Pakalniškytė, Antanas Rauchas, Mirga Pakalniškytė, Leonas Valaitis.

★

Redakcijos adresas
"ATEITIS"
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

★

Published monthly, except. July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"A T E I T I S"
5725 So. Artesian Ave.
Chicago, Illinois 60629

Prenumerata metams $5.00
pagal JAV dol. kursą
Garbės prenumerata metams $10.00
Subscription $5.00 per year
Administracija:
5725 So. Artesian Ave.
Chicago, Illinois 60629

★

Second class postage paid at the Chicago Post Office

ATEITIS

KONGRESO IŠVAKARĖSE

Artėja septintasis Ateitininkų Federacijos kongresas. Šiame ATEITIES numeryje talpiname dr. Girniaus straipsnį, gvildenantį kongresą ir jo tikslą. Dr. Girnius tiki, kad kongresas bus daugiau negu bendraminčių suplaukimas Torontan. Jo tikslas žvelgti į ateitininkiją ir nustatyti ateičiai gaires.

Džiugu, kad kongresas šaukiamas "Atvirybė laikui — ištikimybė idealui" dvasioje. Tad tikimės, kad kongrese bus įmanoma pasisakyti šių dienų klausimais. O to mums reikia! Laikas iš mūsų reikalauja užsiangažavimo ne vien tik išeivijos aktualijoms, bet taipgi sąžinės laisvės ir tautinių bei pilietinių teisių ir laisvių klausimais. Tačiau, jei šio savo užsiangažavimo neįprasminsime darbais, tai ir šio kongreso reikšmė nubluks.

Neužtenka džiaugtis, kad tėvai jėzuitai bando steigti lietuvišką talką Pietų Amerikos jaunimui. Mūsų pareiga yra prisidėti prie šio plano įgyvendinimo ir praplėtimo, nes yra daugiau kolonijų, kur tokia talka yra reikalinga. Taipgi, neužtenka kalbėti apie vargą ir skurdą, bet mes turime prisidėti prie jo panaikinimo. Kas liečia rasinį klausimą, mūsų darbas galėtų būti ir lietuviškoje visuomenėje. Šiuo klausimu mes turime bandyti perorientuoti mūsų visuomenės galvojimą, panašiai kaip jis keičiasi žydų atžvilgiu. Ne visiems šie užsimojimai yra prie širdies, bet dėl to bijoti nėra ko. Laikas reikalauja užsiangažavimo ir darbo, o ne įprastos retorikos.

Jeigu 1964 sendraugių suvažiavimas buvo tikslus rodiklis šiam kongresui, tai esame tikri, kad kongresas turės ypatingos įtakos į visą mūsų veiklą. Pirmieji ledai lūžo Padėkos savaitgalio metu, o jie sutirps liepos 3-4 Toronte ir atneš į ateitininkų gyvenimą šviežių minčių ir ryžto jas įgyvendinti.

Gi tada mes drąsiai galėsime sakyti, kad esame nariai gyvo, dinamiško sąjūdžio, kuris gyvena ir dega dabarties rūpesčiais ir tuo pačiu kuria šviesesnį ir teisingesnį rytojų.

LITURGIJA: ANTROJI FAZĖ

Su gavėnios pradžia visame pasaulyje prasideda ir antroji liturginės reformos fazė. Svarbiausieji pakeitimai mišių tvarkoje: išleidžiama 42 psalmė, Dievo Žodžio liturgiją atlieka pasaulietis skaitytojas ir diakonas. Pasaulietis skaito Introitą, Lekciją, Gradualą, Traktą, Aukojimo ir Komunijos maldelę, diakonas — Evangeliją. Po "Tikiu" skaitytojas praveda tikinčiųjų maldą, kurioje litanijos formoje prašoma bendruomenei įvairių malonių, ypač momento reikaluose. Kunigas nekartoja lotyniškai tų maldų, kurias gieda choras ar skaito kuris kitas asmuo. Kanono metu panaikinta didelis skaičius kryžiaus ženklų. Nebeskaitoma paskutinė Evangelija — mišios baigiamos su palaiminimu. Ir po mišių nebekalbama Leono XIII įvestos maldos.

Naujoji reforma mišias padaro labiau vientisas, suprantamesnes. Bet dar labiau išryškina reikalą eiti toliau: štai, Sekreta kalbama garsiai, bet ji pasilieka lotynų kalboje — taigi, klausytojui lygiai tiek paslaptyje, kaip ir anksčiau. Todėl laukiame liturginės reformos trečiosios fazės: visose mišiose gimtoji kalba. Tai ypač išryškintų pačią mišių širdį — konsekracijos maldą — nes grįžtant prie bendruomenei suprantamos maldos, ji turės būti sutrumpinta, suvienyta ir sugrąžinta į pirminį paprastumą.

Trečioji fazė: jos laukiame.

MIŠIOLAS LIETUVIŠKAI

Neseniai iš spaustuvės išėjo pirmieji lankai naujojo altoriaus mišiolo lietuvių kalba. Iki šiol trūko liturginių knygų lietuvių kalba, nors kaikurie geros valios kunigai buvo radę tam išeitį, panaudodami lietuviškąjį mišių tekstą kun. Bartkaus maldaknygėje "Būk mums malonus". Dabar, kada ir ši paskutinioji kliūtis bus dingusi, reikia tikėtis, visose mūsų parapijose bus įvesta mišios lietuvių kalba.

FEDERALINĖ PARAMA MOKYKLOMS

Praeitų metų JAV kongresas priėmė įstatymą, kuriuo universitetai gautų federalinės valdžios paramą. Naujoji administracija pateikė kongresui įstatymo projektą, kuriuo būtų suteikiama parama pradžios ir vidurinėms mokykloms. Įstatymas numato išleisti 1,255,000,000 dolerių. Didžiausia paramos dalis — vienas bilijonas dolerių — teks mokykloms, kuriose vaikai yra iš neturtingų šeimų (šeimos įplaukos yra žemiau $2,000 per metus). Pinigai bus naudojami mokyklų statybai, programų praturtinimui, mokytojų algų padidinimui. Antroji įstatymo dalis skiria šimtą milijonų dolerių mokyklų knygynams, vadovėliams ir kitoms mokslo prie-

LIETUVOS NACIONALINĖ M[illegible]DO BIBLIOTEKA

monėms. Šiais pinigais galės pasinaudoti ir privačios mokyklos — tai priklausys nuo vietinės valstybės įstatymo. Trečioji įstatymo dalis skiria antrą šimtą milijonų naujų mokymo centrų statybai ir specialių programų išvystymui. Šie mokymo centrai yra nauja mintis: jie bus skiriami visoms (viešosioms ir privatinėms) mokykloms — čia būtų laboratorijos, programos atsilikusiems skaityme mokiniams, mokymo aparatai, televizijos studijos, paskaitų biblioteka magnetinėse juostose. Ketvirtoji įstatymo dalis skiria 45 milijonus universitete vedamiems pedagoginiams tyrinėjimams. Paskutinė įstatymo dalis skiria dešimt milijonų dolerių atskirų valstybių švietimo departamentams; įdomu ir džiugu, kad biurokratijos išlaidoms tenka mažiau vieno procento visos įstatymo pramatytos sumos.

Tad įstatymas — vienas iš tų, dėl kurių nekyla noras verkšlenti apie valdžios šiuo metu pasiimamą mūsų uždarbio dalį.

VALSTYBĖ IR UNIVERSITETAS

Šiuo laiku JAV federalinės vyriausybės finansinis įnašas krašto didiesiems universitetams yra tikrai didelis. Štai, pažiūrėjus į vieno universiteto 1962-63 metų apyskaitą, matome, kad iš 150 milijonų dolerių įplaukų tik 11 milijonų dolerių sudaro studentų mokestis už mokslą. Tuo tarpu valstybė prisideda su 97 milijonais dolerių — daugiausia už tyrinėjimus, kurie surišti su krašto gynybos reikalais. Iš vienos pusės džiugu, kad valstybė domisi ir remia mokslą. Iš kitos pusės, matyti du pavojai: valstybė savo parama kreipia mokslą į tyrinėjimo sritis, iš kurių būtų karinės naudos (pavyzdžiui, fizikai ne savo iniciatyva pastatė atominę bombą, bet pagal užsakymą); iš kitos pusės, mokslininkai pratinami ieškoti įsivaizduotų ryšių su gynyba, kad jų tyrinėjimai būtų valstybės įstaigų finansuojami. Būtų gaila, jei vienintėlis akstinas gamtos mokslų pažangai būtų karinis rungtyniavimas.

VAIKAI IR DEMONSTRACIJOS

Paskutiniais mėnesiais demonstracijose dėl rasinio teisingumo vis daugiau naudojami vaikai. Štai New Yorke patys mokiniai buvo raginami piketuoti Švietimo Tarybą. Motyvai: vaikai nebus areštuojami, o iš kitos pusės, vaikams sveika anksti įsijungti į kovą už civilines teises. Rezultatai tokie, kokių galima tikėtis — vaikai neužtarnautai nukenčia pyktį (kaip Selmoje) arba perdaug supaprastina visą reikalą (kaip Brooklyno penkiasdešimt paauglių piketuotojų, kurie vijosi St. John's College studentus šaukdami: "We want an education, too!").

Išvada: net ir šiam svarbiam civilinių teisių reikalui negalima naudoti vaiką kaip įrankį. Suaugusio darbui reikalinga ir suaugęs žmogus — nelabai garbinga stumti vaiką ten, kur tau pačiam yra pavojus. Iš kitos pusės, niekas neturi teisės užnuodyti vaiko sąmonės neapykanta tuo metu, kai pats vaikas dar neįstengia įvykius ir žmones vertinti.

Nesakome tai tik kaip pamokslą kunigui Galamison Brooklyne. Tai galime patys ir sau pritaikyti. Nuo mažens vaiko dvasioje auginti neapykantą betkam (lenkams, žydams, rusams, negrams — taip, net ir komunistams) yra vaiko dvasios žalojimas, kuris savo ruožtu tiek pat pavojingas, kaip ir jo kūno žalojimas.

LSS IR POLITIKA

Jau keletą metų tęsiasi pasikalbėjimas ir gandai apie LSS. Paskutinė didesnė "bomba", kuri sprogo šioj srity, buvo pasiūlymas panaikinti ideologines organizacijas LSS naudai (lyg su savo bendraminčiais ir ideologija susigyvenę nariai taip savaime įsijungtų į palyginus gan abstrakčią LSS). Ši mintis, atrodo, nebekeliama, todėl girdisi nauja — padaryti iš LSS įrankį kovoje už Lietuvos laisvę, įsigyti balsą Amerikos politikoj.

Pirmas logiškas žingsnis buvo padaryti šį balsą stiprų, girdimą, ieškant sau sąjungininkų, latvių ir estų. Šių jungtuvių pirmas vaisius geras — visi kartu nusiuntė atstovus į Amerikos studentų metinį suvažiavimą, kurį mėgino sudominti Sovietų pavergtomis tautomis.

Toliau naujasis LSS veidas dar neišryškėjo. Iš mūsų pusės sutinkame, kad reikia išnaudoti visas progas skelbti Lietuvos reikalą, tačiau abejojame, ar LSS apsimokėtų sutelkti visas savo jėgas tik į Amerikos politinę sceną.

PAX ROMANA

Kovo mėnesį visame pasaulyje švenčiama Pax Romana diena: jai skirta kovo .7, šv. Tomo Akviniečio, katalikų studentų patrono, šventė. Plačiau apie vieną Pax Romana veiklos sritį — egzilų komisiją — rasite šiame numeryje.

Šventės proga kyla kelios mintys apie mūsų pačių įsijungimą į Pax Romana darbą. Sendraugių sąjungos įnašas nežymus — paskutiniais metais teprisimename tik vieną atvejį, kada buvo kreiptasi į skyrius padėti Pax Romana vajui, kuriuo buvo norima surinkti knygų vienam Afrikos universitetui. Studentų ateitininkų sąjungoje judrumo matyti kiek daugiau, bet tik Centro Valdyboje. Su pasitenkinimu matome, kad šiais metais Nastutė Umbrazaitė yra Pax Romana Egzilų Komisijos pirmininkė. Taip pat šiais metais New Yorke studentų ateitininkų iniciatyva ruoštas egzilų seminaras. Gaila tačiau, kad tuo studentų ateitininkų įsijungimas į Pax Romana ir baigiasi — tarptautinis katalikų studentų gyvenimas mūsų studentams lieka svetimas. Draugovės nariui svetimi ne tik Pax Romana rūpesčiai Afrikoje ir Azijoje; jam nežinomi nei latvių ir ukrainiečių katalikų studentų junginiai jo paties mieste; jis lieka atokiai ir nuo universiteto amerikiečių katalikų studentų gyvenimo. Argumentas yra: mes tiek turime savo rūpesčių, kad svetimais neturime laiko užsiimti. Argumentas labai menkas: mūsų rūpesčiai neretai to laiko neverti, kurį praleidžiam apie juos bešnekėdami. Darbas Pax Romanoje jau būtų vertas vien dėl to, kad mūsų akiratis nesibaigtų savo kiemu. Daugiau: šiuo metu stipresnis įsijungimas į Pax Romana būtų tiesiog lietuviškas reikalas, nes mūsų draugas yra Pax Romana pirmininkas.

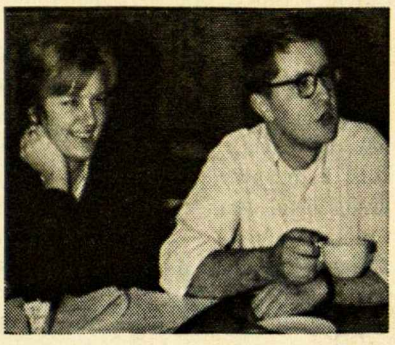

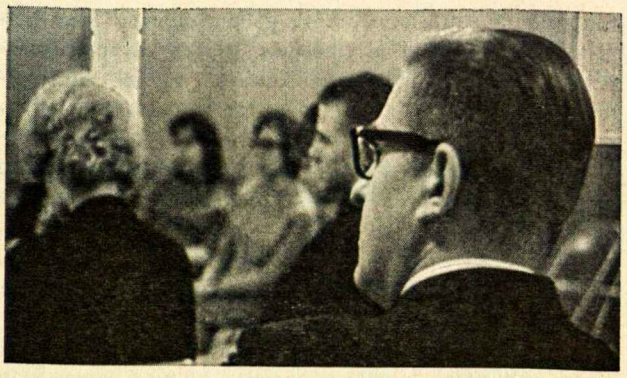

ateitininko ryšys su kultūra

KĘSTUTIS KEBLYS

Paskaita, skaityta studentų ateitininkų ideologiniuose kursuose Dainavoje. Nuotraukos iš studentų kursų Gedimino Naujokaičio.

Per Kalėdas vienas mano prietelius, kurį Jūs jau išmetėt iš sąjungos, bet kuris dar skaito save per jaunu stoti į sendraugius, paklausė manęs, koks mano nuomone yra studentų ateitininkų veiklos tikslas. Apie aiškius dalykus labai sunku kalbėti, bet šiaip taip sugraibiau atsakymą: pagrindinis tikslas yra ruoštis gyvenimui, ruoštis pareigoms, kurios laukia studento jam mokslus baigiant. Ruoštis būti aktyviu ir kūrybingu lietuviškos visuomenės nariu ir Kristaus mokslo apaštalu. Po to atsakymo mano prietelis nusišypsojo. Atspėdamas, ką jis galvoja, pridėjau, kad praktinėj studentų veikloj to tikslo dažnai beveik nesimato.

Studentui nemalonu žiūrėti į ateitį?

Ir iš tikro, teoretiškai, akademiškai tas ruošimosi momentas yra gan dažnai apkalbamas, tačiau jis labai retai įgauna gyvą ir konkrečią formą. Kodėl taip yra? Manau dėl to, kad studentui nemalonu žiūrėti į ateitį. Nemalonu todėl, kad studentauti ir studentiškoj veikloj dalyvauti yra taip smagu, jog atrodo, kad smagiau niekur ir niekad negalės būti. Apie ateitį sunku realiai galvoti, jei ta ateitis atrodo mažiau maloni, negu dabartinė padėtis. Užtat studentas pasipurto, pagalvojęs, kad, va, už kelių metų jam gali tekt tapti sendraugiu. Tokia mintis nemaloni, ir ji dažniausiai vejama lauk. Užtat ir ruošimosi aspektas, ruošimosi ateities darbui, yra dažniausiai užmirštamas. Šį aspektą kartais pakeičia įsitikinimas, kad jau dabar, būdamas studentu, žmogus gali atlikti viską, kad, būdamas studentų organizacijos nariu, jis jau yra pilnai įsitraukęs į savo visuomenę. Nenoriu tvirtinti, kad studentas turėtų tik ruoštis ir visai nedirbti visuomenėj. Bet kai ruošimosi pareiga visai apleidžiama, kai realus žvilgsnis į ateitį aptemsta, pabaigęs studijas žmogus pasimeta ir neatlieka savo funkcijos. Kad taip yra, galima įsitikinti pažvelgus į 1954 metų SAS sąrašus ir suskaičiavus, kiek iš tų žmonių šiandien yra sąmoningi ir aktyvūs mūsų visuomenės nariai. Kad tasai "sielų praradimas" nesitęstų ir ateityje, SAS visada turi realiai žvelgti į savo veiklą, kaip įsisąmoninimo ir pasiruošimo darbą.

Pamokslas, ne paskaita

Ideologiniai kursai, manau, yra tarsi organizacinės rekolekcijos. Tai tinkamas laikas pažvelgti į tai, ko iš mūsų bus laukiama ateityj, apžiūrėti koki uždaviniai stovi prieš akis ir kaip jiems ruoštis. Todėl manau, kad ideologiniai kursai, kaip ir rekolekcijos, yra ne studijų dienos, ne akademinis paskaitų išklausymas, bet užsiangažavimas darbui, asmeninis įsipareigojimas. Užtat ir šias mano pastabas aš būčiau linkęs laikyti ne paskaita, o pamokslu.

Bandysiu kalbėti apie kataliko inteligento kultūrines pareigas, priminti ko šioje srityje iš jūsų tikimasi ir kodėl. Mano pamokslas lies kultūrą. Šį terminą čia var-

tosiu siaurąja prasme. Kultūrą galima suprasti labai plačiai, bet šiuo atveju aš ribosiuosi tik jos kūrybiniais aspektais. Būtent, sakydamas "kultūra", turėsiu minty literatūrą, dailę, muziką, dramą. Dar vienas įspėjimas — mano pastabos ribosis tik kultūrine sritim. Tas nereiškia, kad tik šią sritį laikau svarbia, kad kitas sritis, kaip mokslą, politiką, visuomeninį darbą nevertinu. Kalbėdamas apie kultūrines pareigas, nenorėsiu sudaryt įspūdžio, kad jos yra vienintelės. Jų, be abejo, yra daugiau, bet jas, tikiuosi, jums primins kiti paskaitininkai ar pamokslininkai.

Pirmiausia norėsiu pasiaiškinti, kodėl, mano nuomone, kultūriniai dalykai ir dėmesys kultūrai mums kaip inteligentams katalikams yra svarbūs. Į šios srities pareigas žvelgsiu iš religinio, paskum iš tautinio ir galop iš asmeninio taško. Baigdamas bandysiu duot konkrečių sugestijų, kaip studentas ateitininkas turėtų ruoštis savo, kaip kultūrininko, rolei visuomenėje.

Kūrybos ryšys su tikėjimu

Prieš bandant atsakyti į klausimą, kaip mūsų religinis užsiangažavimas įpareigoja mus kultūrinei veiklai, tenka atsakyti į kitą, gal daugiau esminį klausimą: ar kultūrinis reiškimasis — kūryba turi ryšio su religija, su katalikybe, ar tas ryšys yra tiesioginis, ar tik atsitiktinis? Atsakymas į klausimą yra teigiamas. Bet teigiamas atsakymas nėra savaime suprantamas.

Šiaip sau žvilgtelėjus, koks čia gali būti didelis ryšys tarp religijos ir kultūros? Religija sau, kultūra sau. Religija žmogui yra rūpestis antgamtiniu gyvenimu, yra

rūpestis savo ir kitų žmonių sielos išganymu. O kultūra atrodo grynai šio pasaulio dalykas. Jei ji pagrindiniam religijos tikslui nesipriešina, tuomet nėra blogas dalykas. Tačiau vistik šio pasaulio, kaip ir daugelis kitų: mokslas, technika, sportas, prekyba, medicina. Visos šios sritys atrodytų lyg žaidimas, palyginus su religija. Juk žmogus gali būti puikiausiai išganytas ir nežinodamas kiek yra protonų švino atome, nežinodamas skirtumo tarp prakišusių Baltimorės kumeliukų ir laiminčių Bostono keltų. Išganymą žmogus gali atsiekti ir važiuodamas keturkampiais ratais, be aspirino ir žinoma, be Šekspyro, reiškia — ir be kultūros. Tad kur ryšys tarp religijos ir kultūros?

Toks ryšys vistik yra, nežiūrint to, kad populiarioji nuomonė laiko, jog išganymo vyksmas prasideda ir baigiasi bažnyčios, gerų geriausiai, šventoriaus — parapijos ribose. Bet tokia nuomonė, jei jau ir ne visiškai klaidinga, tai, mažų mažiausiai, labai ribota ir netiksli. Reikia atsiminti, kad žmonijos išganymas ir Evangelijos skleidimas nevyksta tuštumoj. Žmogus savo išganymo siekia ne pasitraukdamas iš gyvenimo, bet gyvendamas savo laike ir savo aplinkoj. Dievo valią žmogus pildo ne tik kalbėdamas maldas, bet ir dirbdamas. Kiek tai liečia žmogų inteligentą, darbas reiškia ne vien pastangas savo profesijoj, bet taip pat ir sąmoningą dalyvavimą savo laikotarpio ir savo tautos kultūros kūrime ir vartojime. Tad krikščionis inteligentas tam tikra dalimi savo išganymo siekia ir per kultūrą — ją kurdamas, ją atnaujindamas Kristaus mokslo šviesoje. Evangelija negali būti skelbiama tuštumoje. Kultūros apspręstą žmogų ji tegali pasiekti per kultūrą. Čia ir glūdi esminis ryšys tarp religijos ir taip vadinamų žmogiško pasireiškimo sričių. Ryšį tarp kultūros ir religijos labai tiksliai ir labai puikiai išdėstė Antanas Maceina savo straipsnyje "Kultūros prasmė krikščionybėje" (**Aidai,** Nr. 10, gruodis, 1963). Tą straipsnį rekomenduoju visiems, kurie šiuo klausimu bent kiek domėtųsi.

Ką apaštalavimas mums reiškia?

Esame save įtikinę, kad mūsų organizacijos šūkis įpareigoja mus krikščioniškam apaštalavimui. Bet kuo tas apaštalavimas turi pasireikšti? Kokios yra jo konkrečios formos? To supratimo dažnai mums trūksta — ir nariams asmeniškai, ir organizacijai bendrai. Apaštalavimą mes dažnai įsivaizduojam per daug raidiškai. Vyresnieji apaštalavimu laikom kovą su blogiu (blogį čia suprantame kaip visa tai, ir apraiškas ir asmenis, kas šimtu procentų nesutinka su Bažnyčios mokslu, procedūra ir praktika, o praktiškai — su viskuo, kas nesutinka su mūsų nuomone). Jaunesnieji apaštalavimą suprantam dažnai kaip paprastas pastangas atversti netikinčius. Praktiškai, tai būtų kokių nors katalikiškų "Watchtower" lapelių dalinimas ant skersgatvio, įrodymas savo draugui ateistui, kad Dievas yra, arba protestantui, kad popiežius neklaidingas. Žinoma, tokie darbai yra apaštalavimo dalis. Bet jie dažnai mums sunkūs, asmeniškai neprieinami, ir organizaciniai nesuplanuojami.

Užtat tasai apaštalavimo aspektas pas mus dažniausiai lieka gyvas teorijoj, bet miręs praktikoj. Užmirštame mes vieną dalyką: kad krikščionio inteligento apaštalavimas yra darbas savo profesijoj, yra kūryba, yra pasireiškimas savoj kultūroj. Savo kultūrinėj veikloj galime įžvelgti du apaštalavimo aspektus. Pirmiausiai, dalyvaudami kultūrinėj kūryboj, mes prisidedam prie Kristaus karalystės įgyvendinimo žemėj. Antra — aktyviai reikšdamiesi kultūroje mes sudarom geresnes sąlygas Evangelijos skleidimui šių laikų žmonėms, savai visuomenei.

Kultūra ir Dievo karalystė

Ką bendro turi kultūra su Kristaus karalyste šioj žemėj? Bendro turi daug, nes Kristaus karalystė šiam pasaulyj yra blogio nugalėjimas, įgyvendinant tiesą, meilę ir grožį, padarant šį pasaulį tobulesniu visais atžvilgiais. O tai padaryti tegalima kultūros (plačiąja prasme) ribose. Pasak Maceinos, kiekvienas žmogiškos kūrybos rezultatas, jei jis savo srityje vertingas, bus įnašas į Kristaus karalystės statybą. Pabrėžiu — vertingas savo srityje. Reiškia, architektas nebūtinai turi suprojektuoti bažnyčią, kad jo kūryba būtų apaštalavimas. Poetas ne-

būtinai turi rašyti žodžius giesmei — jei jo eilėraštis, kad ir "pasaulietiškas", bus gera poezija, tuo eilėraščiu jis apaštalaus. Tokiu būdu ir mūsų ateitininkų kultūrinė veikla yra apaštalavimas, lygiai taip, kaip ir bet kokia kita veiklos dalis, kuria stengiamės tobulinti, gerinti savo visuomenę. Ateitininkas kūrėjas yra ateitininkas apaštalas. O tasai, kuris turi talentą, bet nekuria, yra pabėgėlis iš kovos lauko, yra žmogus, kuris neatlieka vienos iš svarbiausių krikščioniškų pareigų.

Kūrybinės pastangos talkina

Be šio esminio ryšio tarp kultūros ir krikščioniško apaštalavimo yra ir kitas, daugiau praktiškas. Būtent, krikščionio inteligento kūrybinės pastangos, jo aktyvus ir vertingas reiškimasis kultūroje, sudaro palankesnes sąlygas Evangelijos skleidimui, tam tiesioginiam apaštalavimui. Šį aspektą gal geriausiai galima pailiustruoti įsivaizduojant situaciją iš negatyviosios pusės. Daleiskim, kurioj nors visuomenėj katalikai yra visiškai neaktyvūs kultūrinėj srityj. Jie neturi nei vieno gero rašytojo, nei vieno gero dailininko, nei vieno kompetetingo kritiko. Visas kultūrinis gyvenimas vedamas žmonių, kurie nuo Bažnyčios nutolę. Dar daugiau — katalikai priešingai nusistatę prieš kultūrines apraiškas — literatūrą ir meną, jei iš vis apie juos pagalvoja, laiko kvailu žaislu, arba net velnio darbu čia žemėje. Viską, kas nėra tiesioginiai pamaldu, jie smerkia ir vadina negražiausiais vardais. Tokie antikultūriniai katalikai savoj visuomenėj atstovauja Bažnyčią, nes juk jie yra Bažnyčios dalis. Toliau daleiskim, kad toje visuomenėje yra giliai kultūra besidominčių žmonių, kurie kol kas yra neutralūs Kristaus mokslui. Jie ieško, jie yra atviri kiekvienai pozityviai įtakai. Ar tokioj visuomenėj yra įmanomas Evangelijos nešimas į tą žmonių grupę? Ne, nes katalikų uždarumas kultūrai, jų antikultūrinis nusiteikimas užtrenkia duris Kristaus žodžiui. Tokioj situacijoj, kultūra besidomintis žmogus, norėdamas tapti pilnu kataliku, turės atsisakyti savo kultūrinio intereso, ir įsijungti į grupę, kuri skaitoma atsilikusi, nekūrybinga ir nemokšiška. Ar tasai žmogus atsisakys viso to, kad atvira širdim priimtų Kristaus Evangeliją? Vargu, nes tos Evangelijos nešėjai eina ne su atskleistom rankom, bet užsibarikadavę lentiniais šarvais.

Tuo tarpu jei tos visuomenės aktyvieji katalikai būtų kultūros kūrimo priekyje, jei jų dėmesys kultūrinėm apraiškom nebūtų atsilikęs, abejojančiam žmogui nebūtų tokio pobūdžio kliūčių išgirsti Kristaus žodį. Tokioj visuomenėj tapti nuoširdžiu kataliku niekam nebūtų gėda. Tad aktyvi ir kompetetinga kūryba, gilus dėmesys kultūrai, dinamiška kultūrinė veikla — ar tai nėra krikščioniškas apaštalavimas savoj visuomenėj? Taip, yra. Su gyvenimu einančios, kultūriškai aktyvios katalikiškos visuomenės formavimas yra svarbi apaštalavimo dalis.

Padėtis mūsų visuomenėj

Kaip šiuo atžvilgiu stovime mes, kokia padėtis lietuviškoj išeivijos visuomenėj? Padėtis gal nėra taip bloga, kaip toj fiktyvioj situacijoj, kur katalikai neturėjo nei vieno gero rašytojo. Pas mus yra gerų katalikų rašytojų. Bet visa bėda, kad yra labai daug ir blogų. O kadangi kultūrinis vertingumo supratimas pas mus yra gan žemas, mes vienon greton statom gerus su blogais. Nes juk ir antrieji yra katalikai, tai kaip jie gali būti blogi rašytojai, sakome. Pas mūsų katalikus per mažai yra dėmesio kultūrai ir dar mažiau kompetetingo dėmesio. Žinoma, yra ir šviesių žiburių, kaip pavyzdžiui Kazys Bradūnas ir jo kultūrinis "Draugas". Tačiau bendrą nuomonę daugiau formuoja nevykę pasireiškimai, o sykį jau suformuota negatyvi nuomonė, tokia "public image", labai sunkiai atitaisoma. Sakykim, tokie praeinantys dalykai kaip ALRKF suruošta religinio meno paroda su Rūkštelės "Judu", arba dr. Jono Griniaus viešnagė Amerikoj, sudaro blogą vaizdą apie katalikų kultūrinį lygį ir nuovoką, ir toks vaizdas sunkiai ir ne greit ištrinamas. Ir šiuo metu jis nėra ištrintas: mūsų visuomenėj skaitoma, kad katalikai kultūriniu atžvilgiu yra atsilikę, kad jie propaguoja kultūrinę stagnaciją, tramdo veržlią kūrybą, paneigia kūrybinę laisvę. Ši visuomenės nuomonė nėra visiškai teisinga, bet nėra ji ir šimtu procentų klaidinga. Kultūrinių atsilikėlių antspaudą mums uždėjo dalinai efektyvi mūsų oponentų propaganda, bet dalinai užsidėjome ją ir mes patys, savo abejingumu, sustingimu ir naivumu.

Kaip matome, bendrai mūsų katalikiškoj visuomenėj kultūriniai reikalai yra gan liūdnoj padėtyj. Nėra jie daug ką geresni ir ateitininkuose. Peržvelgus paskutinių 10-15 metų veiklą, pamatysime, kad nei viena iš mūsų sąjungų neskyrė per daug dėmesio literatūrai, dailei, muzikai, teatrui. Nariuose to dėmesio per daug irgi nerasime. Dar mažiau rasime supratimo. Jei atmetam Žumbakienę dėl to, kad jos drobėse negalim atpažinti kėdžių, apelsinų ar moters kojų, jei Almeno skaitomą novelę vertinam pagal jo barzdos ilgumą, ar jo švarko raukšlių skaičių, tai ar galim save vadinti stovinčiais kultūrinės kūrybos priekyje, ar galim pykti, jei mus vadina kultūriniais atsilikėliais, ar galim girtis, kad rimtai domimės kultūriniais reikalais? Vargu. Kultūrinėj srityj mums reikia smarkiai pasitempti, kad sukurtume atmosferą, kuri būtų palanki Gerosios Naujienos skleidimui kultūrinėj visuomenėj. Norint tai atsiekti, mums reikia daug kultūra besidominčių ir kultūrą teisingai suvokiančių sendraugių. O kad tokių sendraugių turėtume, mums reikia daug studentų, kurie jau dabar gilintų savo dėmesį kultūrai, kurie jau dabar ruoštųsi kultūriniam apaštalavimui.

Tautinis įsipareigojimas kūrybai

Kūrybai ir kultūrinei veiklai mus įpareigoja ne tik mūsų religinis, bet ir tautinis užsiangažavimas. Kaip lietuviai, mes esam pasmerkti tragiškai kovai už savo tautos laisvę ir už lietuviškos visuomenės išlaikymą tremtyj. Ši mūsų kova ir visos su tuo susijusios pastangos yra nepaprastai sunkios, nes mes randamės nevilties šešėlyje: mes kovojam už Lietuvos laisvę, bet realių galimybių išsilaisvinimui nematome; mes kovojame už lietuvybės išlaikymą, bet kasdien regime vis didesnius pralaimėjimus nutautėjimui. Vilties laimėti maža, bet tai dar nereiškia, kad jau nėra prasmės kovoti. Pasak dr. Girniaus, ne laimėjimo galimybė nustato ar prasminga kovoti, bet tai, ar kova teisinga. Sutinkam su dr. Girniaus įžvalgia mintim, bet kada patys asmeniškai susiduriam su šia sunkia kova, dažnai mus apima neviltis ir abejonės. Kodėl aš turiu pasilikti lietuviškoj visuomenėj, jei ta visuomenė vistiek išnyks? Kodėl aš turiu tąsytis su kongreso rezoliucijomis už Lietuvos laisvę, jei tos rezoliucijos vistiek Lietuvos neišlaisvins? Kodėl aš turiu lau-

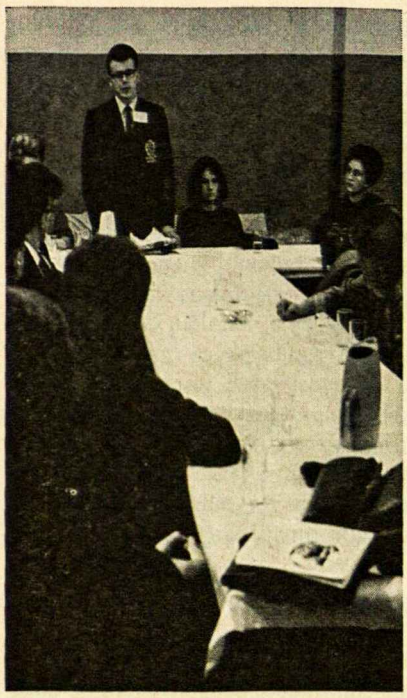

žyti save, likdamas lietuviu, jei visas mano ir mano draugų lietuviškumas eventualiai dings ir nepaliks jokių išliekančių žymių? Šie asmeniniai klausimai yra kiekvienam iš mūsų skaudūs ir ne visada išsprendžiami šaltu, akademišku atsakymu.

Ne viskas žus

Galvodami apie savo lietuviško judėjimo prasmę, kiek tai liečia tų pastangų išlikimą, reikia prisiminti, kad ne viskas žus. Politiniai žygiai ir visuomeniniai atsiekimai tarnauja tik momento reikalavimams, ir jie, mūsų visuomenei pakrikus, be abejo nepaliks jokių žymių. Tačiau mūsų kultūrinė kūryba, čia mūsų sukurta literatūra, dailė ir muzika, nepradings, nors mūsų tremties visuomenė ir mirtų nutautėjimo mirtim. Dabartiniai mūsų tremties kultūriniai turtai nėra vien tremties visuomenės nuosavybė. Jie yra visos lietuvių tautos turtas. Ir jei Lietuva atgaus laisvę po to, kai mes čia mirsime, mūsų kultūrinių pastangų rezultatai bus įjungti į bendrą tautinės kultūros palikimą. Užtat kultūrinė kūryba ir kultūrinė veikla yra prasminga net tuo atveju, kai patiems čia tautiškai išlikti viltis darosi vis mažesnė. Užtat kultūrinė kūryba mums yra lygiai tiek svarbi, jei ne svarbesnė, kaip visi kiti mūsų taip vadinamo lietuvybės išlaikymo ir kovos už laisvę aspektai. Tas kultūros prasmingumas šiuo atveju gali duoti gilesnį asmeninį paskatą pasilikti lietuviu ir dirbti savoj visuomenėj, nežiūrint gręsiančių nevilties pavojų.

Kaip ateitininkai mes esame pilnai užsiangažavę likti lietuviškoj visuomenėj ir be atodairos dirbti tos visuomenės ne tik išlikimui, bet ir augimui, tobulėjimui. Rimtas šio užsiangažavimo, šio "national committment", išpildymas yra neįmanomas be kūrybinių pastangų, be nuolatinio dėmesio kultūriniam darbui. Mes pilnais lietuviais galėsime būti tik tada, jei būsime aktyviais ir dinamiškais kultūrininkais. Neįsivaizduoju sendraugio, kuris dėtųsi atliekąs tautinį savo įsipareigojimą, bet liktų uždaras savai kultūrai. Neįsivaizduoju studento, kuris ruošdamasis savo uždaviniui lietuviškoj visuomenėj, nesiruoštų tapti lietuviškos kultūros kūrėju, kuris nerodytų jokio dėmesio dabartiniam mūsų kultūriniam gyvenimui.

Aktyvus ir pasyvus kūrėjas

Kalbėdamas apie kultūrą ir mūsų kultūrines pareigas iš religinio ir tautiško taško, gal neproporcingai pabrėžiau kūrybinį aspektą. Nenorėčiau, kad susidarytumėt nuomonę, jog tik kūrybinis aspektas svarbu kultūriniame gyvenime, jog tik kūrybinės pareigos mus saisto. Jei taip būtų, tai išspruktumėt iš šio pamokslo labai lengvai. Sakytumėt sau: aš nerašau poezijos, nemoku tapyti, neturiu talento muzikai. Reiškia — manęs visos šios pareigos neliečia. Kultūra lai rūpinasi tie, kurie tam turi talento ir pašaukimo. Tai iš tikro būtų lengvas išsisukimas. Bet taip lengvai aš jūsų paleisti nenoriu.

Iš tiesų, mūsų tarpe čia kūrėjo pareigos saisto gal tik keletą. Nežinau, kiek jūsų tarpe yra rašančių, kiek literatūrą ir muziką studijuojančių. Bet neįmanau, kad būtų daug. Be abejo, daug daugiau inžinierių, chemikų, sociologių ir matematikių. Ar visi šiom "neliteratūrinėm" profesijom besiruošią studentai jau atleidžiami nuo pareigų rūpintis kultūra? Jokiu būdu!

Jei kūrėjo pareigos saisto tik keletą, tai kūrybos rėmėjo pareigos saisto visus. Kūrėjas, nežiūrint kaip narsiai jis skelbtų savo nepriklausomumą nuo visuomenės, negali kurti tuštumoje, negali kurti niekam, arba tik pats sau: rašytoja nerašys, jei nebus kam skaityti, dailininkas netapys, jei nebus parodų ir jei niekas jo paveikslų nepirks. Kad kultūra visuomenėje būtų gyva, reikia ne tik pajėgių, bet ir aktyvių, sąmoningų kūrybos vartotojų. Knygos pirkėjas, skaitytojas, tiesa, nedalyvauja tiesioginiam kūrybos procese. Bet tik jo pastangomis kūrybos rezultatai atsiekia savo tikslą — įsipilietina visuomenėj, tampa bendros kultūros dalimi. Tuo atžvilgiu kultūros vartotojas ir rėmėjas yra nepamainomas kūrėjo talkininkas.

Iš kur galime tikėtis kūrybos vartotojų, kūrėjo talkininkų, jei ne iš jaunų, aukštąjį mokslą baigusių žmonių, inteligentų? Mūsų kultūros gyvavimas ir tolimesnis augimas bus neįmanomas, jei iš šio lauko pasitraukusius, ar kultūrinių pareigų niekad nesupratusius vyresniuosius nepakeis naujos, jaunos jėgos. Mūsų kultūros klestėjimas ir augimas yra būtinybė. Užtat aktyvus domėjimasis savo literatūra, menu, muzika ir teatru yra būtina pareiga kiekvienam lietuviui inteligentui. Tuo labiau tai pareiga inteligentui ateitininkui, nes aktyvumą šioj srityje skatina ne tik tautiniai, bet ir religiniai motyvai. Kadangi jūs būdami studentais ateitininkais ruošiatės tapti inteligentais, visi jūs nešate pareigą jau dabar ugdyti save taip, kad mokslus baigę būtumėte pajėgūs pilnai domėtis savo kultūra ir sudaryti dinamišką, kultūriškai nusiteikusį katalikišką visuomenės sparną. Nuo šios ruošimosi pareigos neatleidžiamas nei vienas — nei būsimieji inžinieriai, nei būsimosios žmonos.

Ruošiamės tapti kultūros augintojais

Kaip suprasti tą ruošimąsi tapti kultūros nešėju? Konkrečias sugestijas bandysiu duoti šio pamokslo gale. Dabar verta tik paminėti, kad šiuo atveju ruošimasis negali būti vien teoretiškas, akademinis. Šitoks pamokslas, net ir eilė gerų paskaitų šiuo klausimu, kultūriniam įsipareigojimui jūsų neparuoš. Ruošimasis čia gali būti tik

praktiškas, daugiau asmeninis, negu organizacinis. Šaudyti neišmokstama iš vadovėlio. Šaudyti išmokstama tik šaudant. Lygiai taip pat, domėtis literatūra galima pasiruošt tik literatūrą skaitant, remt literatūrą galima pasiruošt tik priprantant knygas pirkti. Tas pat ir su kitom kultūros sritim. Pasiruošimas šiuo atveju reiškia akciją, reiškia pastangas ne rytoj, ne po egzaminų, bet neatidėliojant, reiškia dabar.

Kokia man asmeninė nauda?

Suminėjau du motyvus, kurie skatina mus į aktyvią kultūrinę veiklą, būtent — religinį ir tautinį. Šie du motyvai, kuriems mes esam užsiangažavę, daugiau pabrėžia pareigas, nurodo ką mes privalome daryti kultūriniame lauke. Norėčiau trumpai paliesti kitą aspektą, kuris atsiremia daugiau į naudą, negu pareigą. Žodžiu, kodėl mums naudinga domėtis ir kultūra ir būti sąmoningais kultūros nešėjais?

Žiūrint iš asmeninio taško, kultūriniais reikalais domėtis yra naudinga dėl to, kad toks domėjimasis praturtina žmogų. Praturtina, žinoma, dvasiniai, nes skaitydamas poeziją, ar stebėdamas dailę dar berods niekas netapo milijonierium. Pavyzdžiui, kiek tai liečia literatūrą, atviras ir sąmoningas poezijos, prozos, ar dramos skaitymas žmogui gali duoti daug daugiau negu vien malonų laiko praleidimą. Literatūra įgalina mus geriau pažinti gyvenimą, geriau pažinti žmogų, ir tuo pačiu — geriau pažinti patį save. Jei mokslas suteikia mums objektyvų, abstraktų pažinimą, tai literatūra leidžia mums pažinti gamtą ir žmogų betarpiškai, subjektyviai, panašiai kaip kad mes pažįstame savo aplinką asmenine patirtim. Literatūra faktinai praplečia mūsų asmeninę patirtį, nes įgalina mus priartėti prie subjektyvaus pažinimo ten, kur asmeninė patirtis nėra įmanoma. Pavyzdžiui, tikėdami į Dievą, mes niekad asmeniškai negalėsime patirti ką reiškia gyventi be tikėjimo, ką išgyvena žmogus be Dievo. Tokiai asmeniškai patirčiai artimiausias pakaitalas ir bus literatūra. Atidžiai skaitydami Škėmos ar Gliaudos romanus, ar Algimanto Mackaus poeziją mes **beveik** išgyvensime ką išgyvena žmogus be Dievo ir priartėsime prie šios tragiškos žmogaus būties asmeninio pažinimo.

Pavojus likti vaiku

Aktyvus ir sąmoningas domėjimasis savais kultūriniais reikalais studentui yra ypač svarbus šiais laikais, kada yra aiški tendencija tapti siaurais, malonaus gyvenimo ieškančiais specialistais. Kas nesidomi kultūra, tas dažnai apart savo profesinės srities, nesidomi niekuo kitu, kas kilnu ir vertinga. Kultūra nesidomintis žmogus paprastai liks uždaras visom svarbesnėm gyvenimo problemom. Toks žmogus vargu ar rūpinsis gilesniu religiniu išgyvenimu, jis tikriausiai bus abejingas socialiniams klausimams. Toks žmogus bus žaidžiantis, o ne galvojantis, bus užaugęs vaikas, o ne sąmoningas inteligentas. Ar galima turėti daug respekto tokiam žmogui? Nežinau. Bent man, sunku. Turiu sukaupt visą krikščioniškos meilės energiją, kad galėčiau bent truputį respektuot savo bendradarbius, kurie visą laiką, likusį po aštuonių valandų chemijos, praleidžia žaisdami golfą, kėgliuodami, kortuodami arba statydami traukinukus savo rūsy, kurių visas kultūrinis interesas prasideda su Dr. Kildare televizijoj ir baigiasi su **Playboy** žurnalo išstudijavimu. Nemalonu sakyti, bet tokie žmonės man atrodo nuobodūs. Jei be profesinių dalykų tegali surasti kalbą apie orą ir beisbolą, bet koks žmogiškas bendravimas darosi labai lėkštas ir neprasmingas. Nenoriu visiškai paneigti žaidimo ir skelbti kokį nors asketizmą. Juk pagaliau ir Arūnas Liulevičius žaidžia tinklinį, Vaclovas Kleiza — stalo tenisą, Antanas Sužiedėlis be abejo kartais žiūri televizijos, o Vygantas be abejo čiuožtų, jei lėktuvuose būtų ledo. Žaidimas yra tvarkoj, bet jis neturi tapt mums viskuo.

Dabar pats laikas paklausti savęs — kuo norime tapti: ar siaurais, negalvojančiais amatininkais, ar žmonėmis, atvirais gyvenimui, reiškia, inteligentais. Skaitau, kad jei išvystysite gilų ir sąmoningą dėmesį kultūrai, tapsite ne tik pilnesniais žmonėmis, bet ir įdomesniais. Įdomesniais ir sau, ir savo draugams.

Kokios išvados iš pamokslo?

Einant į pabaigą, noriu trumpai susumuoti, ką šiam pamoksle minėjau. Kultūra aktyviai domėtis mus įpareigoja mūsų užsiangažavimas religijai, apaštalavimui, nes kultūra ir yra kataliko inteligento apaštalavimo laukas. Aktyviai dalyvaudami kultūros kūrime, mes prisidedam prie Kristaus karalystės žemėje kūrimo ir sudarome geresnes sąlygas Evangelijos skleidimui mūsų laike. Aktyviai domėtis kultūra mus taip pat įpareigoja mūsų tautinis užsiangažavimas, nes kultūros kūrimas ir palaikymas yra svarbiausias ir asmeniškai prasmingiausias lietuviškos mūsų veiklos aspektas. Sąmoningas dėmesys savai kultūrai padeda mums tapti pilnesniais žmonėmis, respekto vertais inteligentais. Kūrybinis kultūros darbas įpareigoja tik nedaugelį, bet kultūros palaikymas ir rėmimas yra kiekvieno mokslus baigusio ateitininko pareiga. Studentas ateitininkas turi ruoštis tapti kultūros dalykus suprantančiu ir jais sąmoningai besidominčiu inteligentu.

Kaip aš suprantu kataliką inteligentą, kuris supranta savo kultūrinį įsipareigojimą ir jį vykdo? Paėmus vien literatūrinį aspektą, aš jį įsivaizduoju maždaug taip: tai

žmogus, kuris perskaito visas naujai pasirodančias vertingas mūsų poezijos ar prozos knygas. Skaito jis ne vien malonumui, bet ir savo akiračio praplėtimui. Jis seka mūsų literatūros eigą, skaitydamas kultūrinius žurnalus, lankydamasis literatūros vakaruose, paskaitose, diskusijose. Jis sugeba atskirti vertingą veikalą nuo nevertingo. Jis sugeba tuo klausimu kalbėti — jis gali pasakyti, kodėl tas, ar anas veikalas geras, ar negeras. Jis turi savo nuomonę visais mūsų literatūrinio gyvenimo klausimais. Tai nėra gal specialisto, eksperto nuomonė, bet nuomonė jo pačio, kurią jis pasikalbėjimuose su draugais gali pagrįsti, tinkamai argumentuoti. Tai žmogus, kuris perka knygą, ją skaito, ir sugeba apie ją kalbėti. Toks kultūrai atviro žmogaus "image" literatūros atveju — panašus jis būtų pratęsus ir į kitas kultūros sritis. Tai vaizdas intelektualiniai gyvo žmogaus, žmogaus galvojančio, žmogaus atsiliepiančio į laiko reikalavimus. Aš nuoširdžiai tikiuosi, kad tokiu žmogum tapti jūs pasiryšite šių kursų metu.

Praktiški patarimai

Baigiant, prie praktiškų dalykų. Kaip galima ruoštis tam kultūriniam įsipareigojimui, tiems kultūriniams uždaviniams, kurie jūsų laukia? Turiu keletą konkrečių pasiūlymų: ką turite daryti jau dabar, nelaukdami studijų baigimo.

1. Turite prenumeruoti, arba bent skaityti, mūsų kultūrinę spaudą. Bent "Aidus" ir "Draugo" kultūrinį priedą. Ten rasite daug vertingos medžiagos, kuri padės jums geriau suprasti mūsų literatūrą, dailę, muziką ir teatrą. Galėčiau dar suminėt ir santariečių leidžiamus "Metmenis", žurnalą, kuris irgi yra labai svarbus mūsų kultūriniam judėjime. Bet kad nebūt perdaug "homework", pabrėšiu "Aidus" ir kultūrinį "Draugą". Nesuminėjau "Ateities". Kodėl? Dėl to, kad jei jau dabar neskaitote "Ateities", ypač nuo praeito rudens, laikau jus beviltiškais ligoniais, kurių jokie pamokslai, jokie įtaigojimai nepagydys.

2. Perskaityt, ir jei įmanoma, įsigyt bent **dvi** mūsų literatūros knygas per metus (poezijos ar prozos). Ne bet kurias pasitaikiusias, bet geriausias. Kurios geriausios? Tai turite nuspręsti patys, sekdami kultūrinę spaudą ir formuodami savo nuomonę tais klausimais.

3. Lankyti vertingus mūsų kultūrinius parengimus: literatūros vakarus, rimtus koncertus, rimtus dramos spektaklius, dailės parodas. Nesiūlau eiti į visus parengimus ir visus minėjimus. Užteks keturių-šešių per metus, jei atsirinksite pačius svarbiausius.

Tokie yra konkretūs pasiūlymai. Jie yra labai paprasti, žemiški ir nesunkiai įvykdomi. Tačiau juos vykdydami neabejotinai ruošitės savo kultūrinėms pareigoms, kurios jūsų laukia. Aš kviesčiau visus kursų dalyvius šių pasiūlymų ribose pasiryžti, pasižadėti sau ateinančių metų bėgyje ką nors konkretaus šioj srityj įvykdyti. Tegul bus tai jūsų asmeninė Naujųjų Metų rezoliucija.

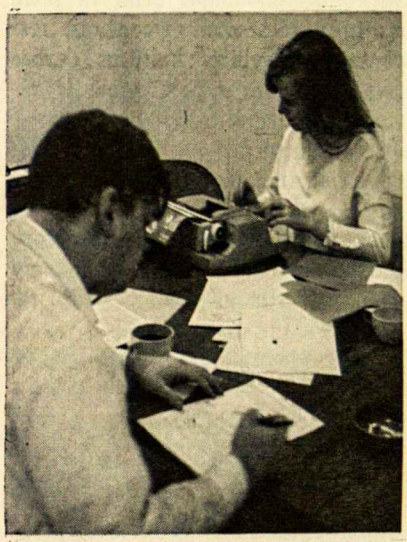

vėl susirinksime ir šoksime, dainuosime... ir klausysimės paskaitų

Milda Pakalniškytė

Kai sausio šaltis savo žibančiu apsiaustu susupo vakarų pusrutulį ir ilgais lediniais pirštais glostė pasaulio veidą, mūsų šeima sėdėjo šiltuose namuose ir žiūrėjo į Kalėdoms išpuoštą eglutę. Ir galvojo. Galvojo apie praėjusias šventes, apie Dainavą, apie rytojaus darbą. Kitas galvojo ir apie tai, kodėl eglutės apvaliuose burbuliukuose jo veidas visaip sukraipytas. Atkiša kaktą — atrodo kaip išminčius, atkiša nosį — atrodo kaip idijotas, atkiša smakrą — atrodo kaip boksininkas.

— Taip greitai laikas bėga. Buvo šiandien, o dabar jau vakar. Kaip sniego gniūžtis tirpsta tas laikas, — murmu sau, — taip greitai laik...

Mirga linksmai nutraukia mane, uždainuodama dainelę:

Bėga laikas, bėga vėju,
Nebėr svajonių nei sapnų.

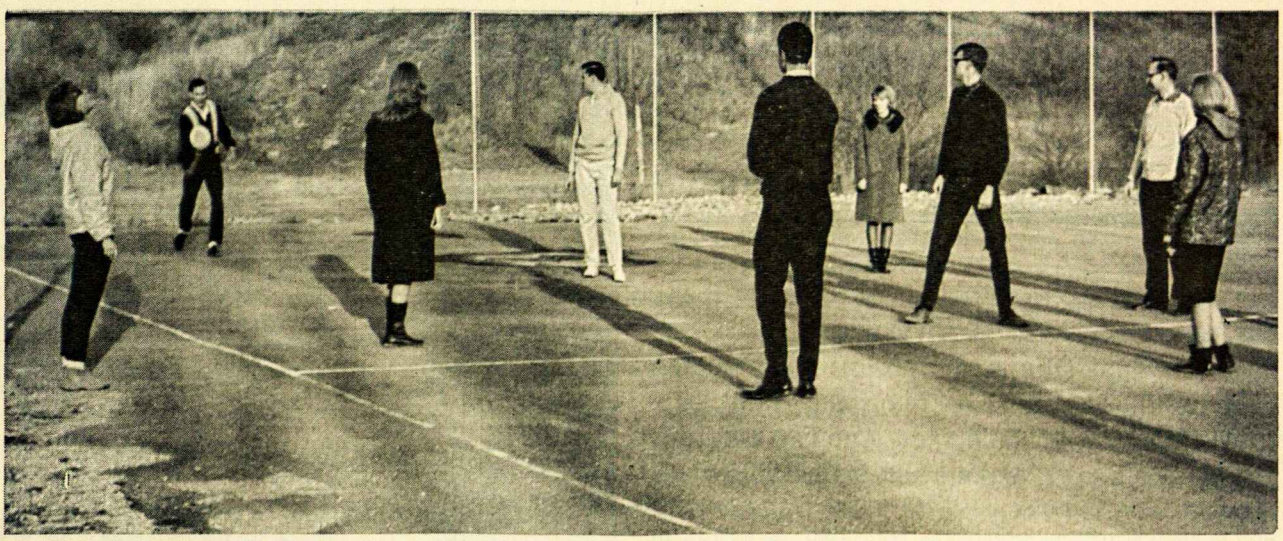

Per mišką dainos nuskambėjo,
Ir besigirdi aidas jų.
Per mišką...

— Migda, kuoks aidas? Al tas, dzinei, kul tau patinka? — įsiterpė mažasis broliukas išdykėlis.

Mirga išplėtė akis, atkišo nosį ir toliau sau niūniavo.

— Klausyk, ar buvo Razgaičiai moksleivių ateitininkų kursuose Dainavoje? — paklausiau.

Galvos linktelėjimas.

— O kas ten dar buvo? — tęsiau.

Niūniavimas nutraukiamas ir ant rankos pirštų išvardinami asmenys, kurie ten buvo.

— O tu, Milda, dar nepasakei, ar tau patiko Dainava ar ne, — pridėjo Mirga baigusi skaičiavimą.

— Patiko, patiko. Blogai tik, kad snigti pradėjo tuokart, kai jau reikėjo namo važiuot. Bet vistiek buvo įdomu.

— O ar paviliojai kokio bernelio širdelę-lėlę? — paklausė vyresnis broliukas, irgi išdykėlis.

— Ar tu užsičiaupsi, ar ne? Nebūk perdaug gudrus. Arba aš tėtei pasakysiu. Ir gausi.

— O ar buvo talentų vakaras? — vėl klausė Mirga.

— Buvo. Indrė Damušytė privertė pasirodyti ir mane. O tas pranešėjas Kazys Jankauskas iš Detroito mano eilėraštį visai sumaišė. Pranešė, kad Mikio Mikaliūno. O ištikrųjų buvo Nykos-Niliūno. O kad būtum mačiusi, kaip gražiai Violeta Čižauskaitė padainavo. Ir ji iš Detroito. Kursuose beveik visi buvo iš Detroito. Violeta turbūt bus solistė.

— Do-re-mi-fa-sol-la-si-do, do-la-do, — virpino balsą Mirga.

— Buvo ir toks keistas eilėraštis, padeklamuotas mergaičių iš Toronto. Aldona Bušinskaitė, Gražina Lukoševičiutė ir Živilė Šlekytė.

— O kam tu man pasakoji jų pavardes? Juk aš jų vistiek nepažįstu, — pasakė Mirga.

— Jeigu nori, gali tas pavardes užmiršti. Tos mergaitės deklamavo Brazdžionio "Kas miršta?" Atrodė, kad jos ištikrųjų mirs — taip įsijautusios buvo. Bet visiems labiausiai patiko Vytuko Marčiukaičio akordeonas. Ir jam pačiam jis patiko. Kad pradėdavo traukti melodiją, tai nebegalėdavo sustoti. Ir klausytojai nebegalėdavo sustoti klausytis.

— Korp! Kiškiukas ar nepasirodė? — paklausė sesutė.

— Žinoma, kad pasirodė. Bet ne per talentų vakarą. Per Naujųjų Metų vakarą. Zita Acalinaitė buvo tokią ilgą raudoną suknelę užsivilkusi. Ji vaidino "Panelę Bordo". O toks popieriaus gabalas vaidino Adomą Dulkelę — panelės Bordo kavalierių. Aldona Zailskaitė ir Teresė Pautieniūtė irgi vaidino. Jos vaidino kitus "Panelės Bordo" kavalierius — Čigonišką Čičinską ir Žaliavą Ponaitį. Bet ant galo "Panelė Bordo" prarado visus kavalierius. Ir pradėjo dainuoti: "Meilės nebėra jau..." Vargšė. Bet patiko tas vaidinimėlis visiems. Nuliūdome, kai nuaidėjo paskutinieji žodžiai:

"Buvo Bordo panelė,
Dėvėjo Bordo rūbus,
Turėjo Bordo panelė reputaciją —
Bordo."

Sako, kad jos ne tik per tuos kursus pasirodė, bet dar yra pasirodžiusios vasaros stovykloje ir studentų suvažiavime. Ir ne tą vieną vaidinimą sukūrusios. Kur jos tiek laiko gauna?

— O ar tu turi laiko, kad čia mums plepi? vėl įsiterpė Aleksandras junioras.

— O paskaitų ar buvo? — paklausė sesutė.

— Kur tau nebus. Man nepatinka paskaitos.

Perdaug reikia galvoti. Paskaitas skaitė daktaras Liulevičius, daktaras Keblys, daktaras Damušis. Visi daktarai. Kartu su jais dar ir paprastuoliai: Salvinija Gedvilaitė, Aušrelė Skirmuntaitė ir kunigėlis Trimakas.

— O kodėl paprastuoliai? — suraukė kaktą sesutė.

— Nes jie nėra daktarai. Buvo dar ir spaudos konferencija. Antanas Vainius junior ir Gediminas Naujokaitis sėdėjo už ilgo stalo vaidindami prezidentą su jo sekretoriumi. Taip, kaip televizijoje. Tiktai gaila, kad Antanas neturėjo "Texas sombrero", ar kaip ten tas skrybėles vadina.

— Bet kas tau, pagaliau, labiausiai patiko Dainavoje? — rimtai paklausė Mirga.

— Židinys. Taip smagu ir šilta buvo prie jo. Visad, kai būdavo laiko, atsisėsdavome prie židinio ir žiūrėdavome į liepsnas. Žiūrėdavome ir svajodavome. Svajodavome apie viską, kas tik į galvą papuldavo. Gal ir apie sekančią vasarą, kada vėl susirinksime Dainavoje ir šoksime, dainuosime...

Ir klausysimės paskaitų.

Studentų ateitininkų kursų Dainavoje nuotraukos Gedimino Naujokaičio

Eglė Juodvalkytė

v i e n a t v ė

Pavasaris. Švelnus vėjelis glosto mano skruostus,
Ir saulės skaistūs spinduliai kutena
sprogstančius lapus.
Kiekvienas džiaugiasi pavasario dangaus
skaistumu,
Ir stebisi jo bundančių gėlių gražumu.

Tik aš viena esu lyg svetimoj šalyj —
Ir man vienai ruduo liūdinčioje širdyj.
Tik man ne švelnus vėjas, bet baisi audra.
Tik man pastebima — žiemos šalna.

Ir tik tada manoji saulė teprašvis ir naktį
išblaškys,
Kai grįši tu — garbingas ir stiprus Kary!
Tada džiaugsiuos pavasario skaistumu,
Ir žavėsiuos bundančių gėlių gražumu.

besirengiant septintajam ateitininkų kongresui

JUOZAS GIRNIUS

Šių metų liepos 3-4 d. Toronte ateitininkai renkasi savo septintajam kongresui. Tai mūsų trečiasis kongresas už Lietuvos ribų. 1954 ir 1960 m. savo kongresus turėjome JAV, Čikagoje. Šįmet pirmą kartą mūsų kongresas įvyksta Kanadoje, kur ypač džiaugiamės savo gyvu jaunimu Toronto ir Hamiltono kolonijose.

Išoriškai šis kongresas nebus ypatingas kokiu nors jubilėjiniu minėjimu (tik prieš penkeris metus atšventėme savo organizacijos 50 metų sukaktį). Bet tai nieku būdu nemažina būsimojo kongreso reikšmės. Mūsų kongresų prasmę sudaro ne jubilėjinės datos ar išorinės demonstracijos, o tai, ko juose esmingai pasiekiame. Esmiškai visų kongresų prasmė yra ta pati — po tam tikro laiko (nuo 1920 susidarė penkmečio tradicija) pažvelgimas į eitą kelią ir numatymas uždavinių ateičiai. Šituo būdu mūsų kongresai liudija ateitininkijos gyvybingumą.

Kokius naujus rūpesčius kelia mums laikas šiuo metu? Kaip šiuos rūpesčius spręsti savo idealų šviesoje? Šiuos du klausimus atspindi būsimojo kongreso šūkis: **atvirybė laikui, ištikimybė idealui!**

Konkrečioj tikrovėj nėra sprendimų visam laikui, nes gyvenimas nestovi vietoje sustingęs. Su gyvenimo tėkme kyla ir nauji uždaviniai, kurie atitinkamai reikalauja ir naujų sprendimų. Bergždžia sielotis dėl tų rūpesčių, kurie jau yra gyvenimo pralenkti, bet nematyti tų rūpesčių, prieš kuriuos šiuo metu stovime. Todėl ir reikia būti atviriems laikui — tiems klausimams, kurie liudys, kiek iš tiesų buvome teisūs. Nėra abstraktaus teisumo, tėra teisumas savo laiku.

Renkamės savo septintajam kongresui dideliu Bažnyčios istorijos momentu, vykstant Jono XXIII sušauktam ir Povilo VI tęsiamam Vatikano antrajam susirinkimui. Tai istorinis posūkis savo visa dvasia — tiek išsilaisvinimu iš formalizmo bei legalizmo uždarumos, tiek atviros krikščioniškosios meilės skaidriu nušvitimu. Be abejo, atvirosios katalikybės dvasia, gaivalingai dabar prasiveržusi, jau seniai brendo daugelio kraštų katalikų intelektualuose. Šis gelmingas krikščioniškosios minties nušvitimas ir mūsų neužtiko visiškai netikėtai, be jokio pasiruošimo. Daugelis idėjų, iškilusių šiame Bažnyčios susirinkime, buvo pradėjusios brėkšti ir mūsų tarpe. Nevisi jas deramai iš karto suprato, daugelis jas sutiko su įtarimu. Todėl nevienam ir iš Vatikano antrojo susirinkimo daug kas pasirodė kone netikėta staigmena. Tai liudija, kiek mažai vidinė katalikybės gelmė buvo jaučiama net ir tų, kurie save laikė sąmoningaisiais katalikais. Stovime prieš uždavinį **plačiau atsiverti atvirosios katalikybės dvasiai ir tuo pačiu plačiau jai atverti ir kitus.**

Daug buvo aimanų dėl katalikų **"suskilimo"** ten, kur iš tiesų jo nebuvo, bet mažai regėjome savo **atskilimą** nuo kitų ir užsidarymą savo tarpe. Vienur jaudinomės dėl skirtybių ir ten, kur esame laisvi skirtis, o kitur abejingai žiūrėjome į vienybę ir ten, kur ji būtina. Tam tikro pagrindo turi — ar bent turėjo — ir vadinamojo "skilimo" rūpestis. Bet nepalyginamai didesnis rūpestis yra bendras mūsų užsidarymas nuo tų, kurie lieka šalia organizacijų ar dalyvauja skirtingose organizacijose. Turime savęs atvirai paklausti, ar bent iš dalies nesame kalti dėl to nelemto nesusipratimo, kad ir pačiuose tikinčiuose katalikuose girdima kalbant apie "katalikus" kaip apie skirtingą grupę (taip "kataliko" žodis susiaurintas, kad priklausomybė katalikų akcijos organizacijoms ima nustelbti priklausomybę Bažnyčiai!). **Tarp visų tikinčiųjų lietuvių katalikų sudarome tik mažumą, bet tai pagrindas ne savo tarpe užsidaryti, o kiek galint likti atviresniems.** Katalikų organizacijose nėra ko sielotis vienybe, nes čia ji savaime pasiekiama. Bet reikia sielotis, kad visi tikintieji katalikai jaustų savo bendrą krikščioniškąją atsakomybę. Gyvybiškai svarbu plačiau suprasti katalikų vienybę, negu ligšiol mūsuose buvo suprantama. Savo ruožtu ekumeninė dvasia žadina gilinti krikščioniškąjį solidarumą ir su tais mūsų broliais, kurie priklauso protestantiškosioms bažnyčioms. Pagaliau mūsų pareiga puoselėti visos lietuviškosios bendruomenės broliškumą pačių krikščioniškosios meilės liudijimu santykiuose su visais artimaisiais, ar jie ieškotų Dievo už krikščionybės ar aplamai nesirūpintų Dievo klausimu, vienaip ar antraip tikėtų ar visiškai Dievo netikėtų.

Renkamės savo septintajam kongresui, kai mūsų tauta jau 25 metai netekusi savo valstybinės nepriklausomybės. Būties ar žūties klausimas tokiai mažai tautai, kaip mūsų, įglemžtai į tokią milžinišką imperiją, kaip sovietų, laiko bėgyje ne blėsta, o aštrėja. Iliuziška ramintis tuo, kad krašte mažiau tiesioginio teroro, daugiau duonos. Tai dar nereiškia, kad jau būtų žengiama į vergijos likvidavimą. Priešingai, dvasinė, socialinė ir ūkinė tautos integracija į sovietinę imperiją vis labiau intensyvinama. Jei mažiau krašte tiesioginio teroro, tai paprasčiausiai dėl to, kad jau mažiau ir rezistencijos. Palaužus tautos atsparą, sėkmingiau nebe tiesioginiu teroru siausti, o remtis dvasine priespauda. Bet kur dar nenusilenkiama, ten visu atvirumu brutaliai siaučiama. Todėl visomis priemonėmis vedama kova su tikėjimu į Dievą, todėl visomis priemonėmis vykdomas Bažnyčios persekiojimas. Yra krikščioniškosios sąžinės pareiga likti atviriems visų pažemintųjų ir persekiojamųjų šauksmui. Dėl to keliame savo balsą gyvenamuosiuose kraštuose senos rasizmo žaizdos klausimu. Bet privalu nemažiau jautrumo parodyti ir tiems, kurių priespaudos niekas kitas nemato ir nenori matyti. Lietuvos tikinčiųjų pagalbos šauksmas pirmiausia kreipiasi į mus. Todėl labiausiai ir esame įpareigoti jį išgirsti. Turime savo sąžines šiuo klausimu jautriau suneraminti.

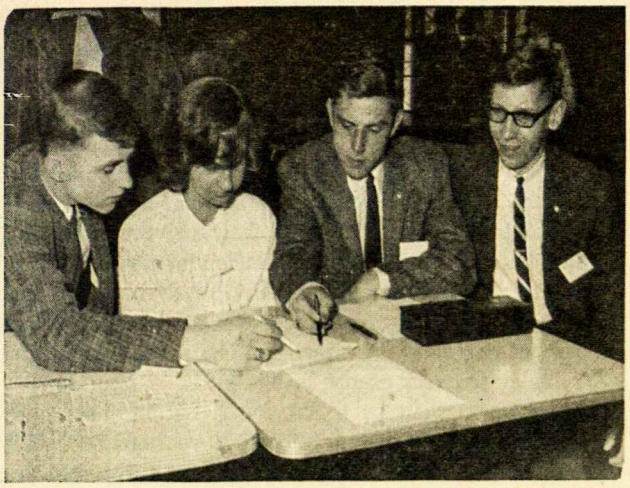

Tikroji tautos kova už savo laisvę bei gyvybę vyksta pačiame krašte. Bet ir mums šioje kovoje yra skirtas uždavinys. Jam lygiai visus telkia bendroji VLIKo vadovybė. Tačiau ir visoms atskiroms organizacijoms šioje kovoje tenka atitinkami uždaviniai, visų pirma — **atviras žvilgs į pavergtosios tautos padėtį ir jautri sąžinė jos laisvės šauksmui.** Tie du dalykai yra susiję: kol tik "aplamai" žinoma apie Lietuvos sovietinę vergiją, tol tik "aplamai" tuo žinojimu ir pasitenkinama. Iš tiesų sąžinei sužadinti ir tuo pačiu pažadinti veiklai reikia kiek galint artimiau ir konkrečiau gyventi pavergtosios tautos likimu.

Priklausome tautai ir mes, kur bebūtume. Principinis mūsų nusistatymas šiuo klausimu visada buvo ir yra aiškus. Bet faktiškai stovime prieš didelius rūpesčius. Svetima aplinka savaime lietuviškąsias pastangas smelkia. Šia prasme net ir laisvajame pasaulyje turime dėl savo laisvės įtemptai kovoti. Galime džiaugtis, kad nestokojame jaunimo, besitelkiančio į mūsų ir kitas lietuviškąsias jaunimo organizacijas. Tačiau drauge negalime nematyti, kaip vis sunkėja lietuviškasis jaunimo auklėjimas. Todėl ir mūsų organizacijoje tenka ne tik visą laiką budėti šiuo lietuvybės reikalu, bet ir nuolat pervertinti lietuviškojo auklėjimo kelią bei priemones. Nepakanka tik jaunimą sutelkti, svarbu jį tinkamai subrandinti.

Tikrovė mums kelia daug rūpesčių ir kaip katalikams ir kaip lietuviams. Džiaugiamės istoriniu Bažnyčios atsinaujinimo sąjūdžiu, bet drauge regime, kokia galinga gyvenimo jėga yra išaugęs ir netikėjimas. Raminamės, kad žmonijos istorija žengia laisvės link, bet drauge žinome, kad Lietuva sovietinėje vergijoje stovi prieš būties ar žūties klausimą. Dar fatališkiau prieš šį klausimą stovime mes. Ryžtamės kovoti už lietuviškosios išeivijos tautinę gyvybę, bet drauge matome, kaip daugelį siaubia abejingumas.

Reikia visus šiuos rūpesčius atvirai matyti, kad būtų galima jiems ieškoti sprendimų, kad, užuot raminęsi iliuzinėmis paguodomis, realiai suvoktume, kur kaip yra. Tačiau nepakanka tik atvirybės esamai padėčiai. Norint pasitenkinti tik laikui atvirybe, neišvengiamai būtų grimstama į nevilti ar savęs išsižadėjimą, defetizmą ar oportunizmą. Tikroji laikui atvirybės prasmė yra ne vergiškas tikrovei nusilenkimas, o pasiryžimas išlikti laisviems, konkrečiau tariant — **ne plaukimas, kur srovė neša, o įžvelgimas, kaip savu keliu eiti.** Tikrovė tik kelia klausimus, bet neteikia atsakymų. Atsakymų tenka ieškoti nebe faktuose, o idealuose. **Tik atvirumas idealams įprasmina atvirumą tikrovei.** Kaip tikrovė yra rūpesčių versmė, taip idealai yra vilties versmė. Šia prasme ir teko kartą anksčiau nurodyti, kad grėsmės padėtis drauge reikalauja ir blaiviausio realizmo ir skaidriausio idealizmo. Būti be iliuzijų, bet nebūti be idealo! Reikia beiliuzinio realizmo nuogai save pačius įvertinti — matyti, kur faktiškai stovime, kaip iš tiesų su mumis yra. Ir reikia skaidraus idealizmo ryžtis būti, kuo privalome būti, kad liktume ištikimi sau patiems. Todėl ir šio kongreso šūkyje atvirybė laikui siejama su ištikimybe idealui.

Tikras realizmas ir tikras idealizmas neneigia vienas antro, o eina drauge. Realiai matyti tikrovę nereiškia ja pasitenkinti (visada yra kuo tikrovėje nepasitenkinti!). Antra vertus, siekti idealo nereiškia kreiptis nuo tikrovės. Priešingai, idealas apeliuoja į žmogų tikrovėje jį realizuoti. Paradoksiškai tariant, ir **tiesa nėra iš tikrųjų tiesa, kol ji nėra gyvenime įkūnijama.** Užuot neigęs tai, kas yra, idealas tik žadina žmogų kurti skaidresnę tikrovę — ne kapituliuoti prieš sutinkamas sunkenybes, o ryžtis jas nugalėti. Tikrovė yra mūsų pačių kuriama visais kasdieniniais mūsų apsisprendimais — jautrumu ar abejingumu, ryžtimi ar delsimu, veikla ar apsileidimu. Savaime kuriame savo tikrovę, bet svarbu, kad ją kurtume juo skaidresnę, juo kilnesnę, juo vertingesnę. Tai ir yra **idealo prasmė — žadinti žmogų būti, kuo jis privalo būti pagal savo esminį pašaukimą.** Kadangi patys kuriame savo tikrovę, tai patys ir esame už ją atsakingi. Beprasmiška tikrove teisintis ("taip jau yra", "tokie jau esame"), nes tikrovė tik atspindi mūsų kaltes, o ne jas pateisina. Prasminga ne teisinti savo kaltes, o iš jų laisvintis, kreipiantis į tai, kas žmogiškai vertinga.

Čia ir slypi idealizmo realistinė prasmė. Ištikimybė idealui — tai nei bėgimas nuo tikrovės, nei prieš ją suklupimas, o aktyvus angažavimasis joje vykdyti savo žmogiškąjį pašaukimą. Idealui tarnaujama tikrovėje — ne šventinėmis progomis, o visu kasdieniniu gyvenimu. Todėl apeliuoti į ištikimybę idealui lygu apeliuoti į **kasdieninę ištikimybę.** Kasdieniniame gyvenime, o ne kongresuose ar kitose šventėse, pasirodome, ko verti esame. Užtat ir pačių kongresų bei švenčių prasmė slypi ne paradinėse demonstracijose, o susitelkime į save klausimu, kiek iš tiesų gyvename pagal savo idealus, kiek iš tiesų juos vykdome tikrovėje.

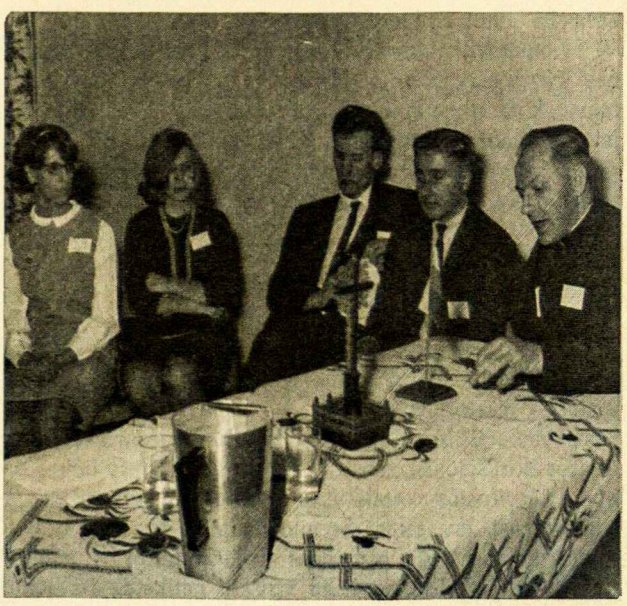

Vartojau posakį "tarnauti idealui". Gal būt nevienam šis posakis gali skambėti žmogaus nužeminimu. Bet **tik tarnaudamas idealui žmogus iš tiesų imasi viešpatauti gyvenimui** ir tuo būdu realizuoti savo laisvę. Tarnauti idealui — tai ne kam nors svetimam tarnauti, o save pačius vertingai išskleisti. Todėl apeliuoti į ištikimybę idealui yra lygu rūpintis savo pačių dvasine verte — **žmogiškąja kokybe.**

Nepaprastojoj konferencijoj 1963 metais, perimdamas pareigas, žmogiškosios kokybės rūpestį kėliau pačiu pagrindiniu mūsų rūpesčiu. Šis rūpestis gaivins ir būsimąjį kongresą. Įvairius organizacinės technikos klausimus gana išsamiai apsvarstėme neseniai įvykusioj nepaprastoj konferencijoj. Būsimajame kongrese esame laisvi visų pirma savo žvilgį nukreipti į save pačius kaip žmones. Aną kartą visų pirma kėlėme klausimą, kaip organizuoti ateitininkiškąją veiklą, kaip ją metodiškai sugyvinti. Šį kartą visų pirma žvelgsime, ką šiuo metu reiškia ateitininkiškai gyventi, kam atvirybė laikui ir ištikimybė idealui įpareigoja mus visus tiek asmeniškame gyvenime, tiek viešajame reiškimesi. Šiam žvilgiui į save bus skirtos ir abi kongreso paskaitos. Pirmojoj paskaitoj bus pateikiama mūsų psichologinė analizė, kad lyg veidrodyje nuogai išvystume save tokius, kokie faktiškai esame. Antrojoj paskaitoj bus ryškinamas esminis ateitininko vaizdas, kad konkrečiau suvoktume, ką iš tikrųjų reiškia būti ateitininku. Abiejų paskaitų bendras tikslas sužadinti visų mūsų rūpestį savimi pačiais.

Laikau šį rūpestį pagrindiniu, šitaip žvelgdamas į padėtį: nestokojome nei idėjų, nei metodų, nestokojame nė žmonių visose trijose savo sąjungose, bet vis turime skųstis, kad sunkiai randame žmogų, kai jo prisireikia tam ar kitam uždaviniui.

Turime giliai išmąstytą ir solidžiai prof. St. Šalkauskio susistemintą ateitininkų ideologiją. Ir po prof. St. Šalkauskio neišseko krikščioniškoji mintis. Yra pasirodę ištisa eilė veikalų, kurie toliau gyvai plėtoja krikščioniškąjį žvilgį laiko tėkmėje iškylančiais klausimais (nesvarbu, kad jie nėra suoficialinti ideologijos vardu). Nestokojame judrumo ir naujiems metodams ieškoti bei taikyti. Greičiau kartais yra mintin atėjęs klausimas, ar neatsiduriame net prieš "metodizmo" pavojų — per didelį metodais pasitikėjimą, metodų pervertinimą, lyg jau savaime jie žmones perkeistų. Savaime žmonių neiškskleidžia nei ideologija, nei metodai. Ir gilios idėjos lieka tik "aukšti žodžiai" (ar "kalama pamoka") tam, kas pats nėra gyvos minties, nedega tiesos troškuliu. Ir paslankūs bei įdomūs metodai lieka tik mechaninės formos, jei stokojama entuziazmo veiklai. Akivaizdžiai liudija tai visi tie, kurie ir per mūsų organizaciją pereina (lyg per kokią aikštę!), tiesiog nuostabiai "sugebėdami" beveik niekuo joje nepasinaudoti.

Organizacijos prasmė yra sukurti šeimą, kuri žadintų savo narius gyviau išplėtoti savo asmenybę, plačiau išskleisti savo interesus, ryžtingiau išbandyti savo talentus. Bet galutinai priklauso nuo paties atskiro žmogaus (organizacijos nario), kiek jis pasinaudoja organizacija šiam savęs paties išskleidimui. Čia ir yra organizacijos riba: ji gali savo narius žadinti, bet tik tiek, kiek atskiri jos nariai patys atsiskleidžia šiam žadinimui. Bet drauge ši organizacijos riba turi likti ir pagrindinis rūpestis, nes šioje riboje yra sprendžiama ir pačios atitinkamos organizacijos prasmė. Ir mūsų organizacijos prasmė buvo ir bus lemiama ne skaičiumi tų, kurie per ją perėjo, bet tik tais, kurie joje subrendo mūsų idealo vykdytojais. Todėl ir būsimasis kongresas sieks ypatingai visiems mums pabrėžti šį kiekvieno mūsų rūpestį savo paties dvasiniu bei žmogišku vertingumu.

Šis žmogiškosios kokybės (t.y. žmogiškojo vertingumo) rūpestis nieku būdu nekyla tik specialiai mums, ateitininkams. Priešingai, jis yra visos lietuviškosios išeivijos rūpestis. Jei nesame už kitus geresni, tai nesame už kitus ir blogesni. Gal būtų pagrindo tuo ar kitkuo ir pasididžiuoti, bet šią pagundą tuoj pat nusmelkia bendrasis faktas, kad, deja, nesudarome jokios oazės lietuviškojoje išeivijoje: tie patys vėjai lanksto ir mus.

Pakankamai lietuviškoji išeivija esame susiorganizavę. Pakankamai ir jaunimo pereina per lietuviškąsias šeštadienio mokyklas ir moksleivių bei studentų lietuviškąsias organizacijas. Bet kiek tai visa dar maža ką reiškia, netenka aiškinti. Nemanau aimanuoti. Priešingai, kaip plačiau pasisakau šių metų sausio mėnesio "Aiduose", aimanų psichozę laikau nelemtimi, nuo kurios reikia kiek galint atsikratyti. Tariamai aimanuojama, rodant jautrumą, o iš tikro aimanos dengia tik abejingumą. Aimanuojama vis dėl kitų, pačiam lyg liekant nekaltu pašaliniu. Iš tiesų, jei yra dėl ko aimanuoti, tai niekas negali jaustis nekaltu pašaliniu. Svarbiausia, kol liekame tik aimanuoti, tol liekame suktis užburtame rate: juo vis labiau pasitenkiname tik aimanomis, juo vis daugiau yra dėl ko aimanuoti. Ne aimana, o veikla parodo žmogų — kas jis iš tikro yra. Todėl ir **reikia ne bergždžių aimanų, o tikro rūpesčio, kuris ieškotų išeities ir tuo pačiu žadintų veiklon.** Beprasmiška aimanuoti dėl sutinkamų sunkumų (jų vis daugiau teks sutikti!), nes tai nepadės jų nugalėti. **Į visus sunkumus tenka žiūrėti kaip į mums (ne kitiems!) duodamus uždavinius, kuriems reikia ieškoti sprendimų.** Tai, regis, aišku, bet — kodėl nematome? Todėl, kad leidžiame save dvasiškai suniekti tik karjerinės bei medžiaginės gerovės rūpesčiams. Šie rūpesčiai viską nustelbia, ir jiems galo nematyti: tėvai vis dar "tebesikuriame" naujose sąlygose, o vaikai vėl iš naujo turi "kurtis". Visą laiką užimti ir amžinai pervargę, dauguma nebeturime laiko "niekam kitam", o iš tiesų — sau patiems kaip žmonėms. Užmirštame, kad žmogiškoji didybė remiasi ne egoistiniu užsidarymu, o tuo dvasiniu atvirumu, kuris žmogų veda į kitus žmones ir tuo pačiu į bendruomeninius rūpesčius. **Tautinis mūsų nykimas visų pirma atspindi mūsų dvasinį nykimą.** Todėl žadinti tautinę mūsų gyvybę tampa lygu žadinti mūsų dvasinę gyvybę. Šia prasme žmogiškosios kokybės, dvasinio mūsų vertingumo rūpestis yra lygiai visiems gyvybiškai svarbus.

Renkamės savo kongresui didelių rūpesčių akivaizdoje, bet dėl to nesirengiame aimanuoti. Nemanome nuo tikrovės slėptis iliuziniu raminimusi, kaip nemanome grimzti į defetistines aimanas. Žvelgsime tikrovei tiesiai į akis, kad juo aštriau suvoktume savo uždavinius mūsų idealų šviesoje. **Tikrovė baimina tik tuos, kurie neturi idealo.** Tikėdami savo didžiuoju idealu, į visas sunkenybes žvelgsime kaip į garbingus uždavinius, kuriems ateitininkai esame pašaukti kaip katalikai ir kaip lietuviai. **Likdami ištikimi tam, kas mums brangu, žvelgiame ateitin be baimės, o su tikėjimo viltimi.**

Straipsnis iliustruotas Rimanto Pauliukonio nuotraukomis iš moksleivių ateitininkų kursų, Worcester, Mass., vasario mėn. 1965 m.

nuo lentynos

CENTRE MOTERIS

Po paskutinio karo Vokietijoje nemažas skaičius rašytojų gyvenimui atsakymų siekia rasti krikščionybėje ir naudoja rūpestingą teologinį priėjimą prie klausimų, kuriuos savo kūryboje sprendžia. Viena iš jų žymiausia yra katalikė rašytoja **Gertrud von Le Fort,** gimusi 1876 metais Westfalijoje, pradėjusi rašyti dar prieš antrąjį pasaulinį karą, bet plačiai pagarsėjusi jau po jo. Jos poezijos, jos romanų — šių dienų ir istorinių — pagrinde yra jos įsitikinimas, kad gyvenimo širdis yra krikščionybė, kuriai turi būti leista persunkti visą gyvenimą, ar tai Bažnyčios, ar valstybės, ar asmens. Daugumoje jos veikalų centrinis veikėjas yra moteris, ir lyg gija per visą jos kūrybą tiesiasi jos teologinė moters rolės interpretacija — moters didesnė galia pasiaukoti ir mylėti, kaip kelias į žmonijos išgelbėjimą.

Dvi mažos knygutės, kurios su ja supažindins ir be to lengvai gaunamos angliškai, yra **Letzte am Schafott** (The Song at the Scaffold) ir **Die Frau des Pilatus** (The Wife of Pilate). Pirmoji pasakoja apie Blanche de la Force, jauną prancūzę karmelitę, prancūzų revoliucijos laikais, jos kelią nuo didiko tėvo namų iki giljotinos drauge su savo seserim vienuolėm. Visas trumpas Blanche gyvenimas paženklintas tiesiog nenormalia baime — ji kovoja su ja iki tam tikro taško, pasiduoda kada tai tampa jau mirties baime ir iš vienuolyno pabėga, krenta į visišką pažeminimą, kol pagaliau miesto aikštėj prisijungia prie savo ordino vienuolių ir paskutinioji pasiekia giljotiną. Gertrud von Le Fort, atrodo, klausia ar Blanche baimė, jos pražūtis gyvenime, nebuvo taip pat ir išganymo laidas jai? Blanche melsdavosi kitaip negu visos seserys, ji sakydavo: "ir duok man baimę ar prieglobstį, nes aš Tavo, tiktai Tavo, kokia Tavo valia man?"

Antrojoj, neužmirštamai sukurta Pontijaus Piloto, romėnų prokuratoriaus Palestinoje, žmona Klaudija. Graži, jaunatviškai nerūpestinga, šiek tiek į egoizmą linkusi, neseniai už Piloto ištekėjusi, Klaudija vieną rytą atsibunda paveikta šiurpaus sapno — jai rodos, kad ji buvo silpnai apšviestam kambary, pripildytam besimeldžiančių žmonių, kai ji palengva pradėjo suprasti jų kalbamus žodžius, kurie buvo "kentėjo prie Pontijaus Piloto, buvo prikaltas prie kryžiaus, numiręs ir palaidotas". Nesuvokdama kodėl šių žmonių lūpose buvo jos vyro vardas, ir persigandusi, ji skubėjo iš ten — bet tada ji jau buvo dar tamsesniam kambary, lyg Romos kapinėse, kur meldėsi kiti žmonės, bet kartojo tą patį. Iš kambario į kambarį bėgo ji, bet visur girdėjo vyro vardą ir tą pačią frazę — keitėsi aplinka savo architektūra, nuo jos pažįstamų Romos šventyklų iki nesuprantamai į dangų kylančio akmens ir vėl atgal, tik nesikeitė besimeldžiančių žodžiai. Ji bėgo iš šimtmečių į šimtmečius, iki pat laiko pabaigos, per juos beaidint: "kentėjo prie Pontijaus Piloto, buvo prikaltas prie kryžiaus..."

Seka iš Evangelijos mums pažįstamas Klaudijos prašymas, kad Pilotas nieko nedarytų žydų pas jį atvestajam teisiamam, nes ji sapne dėl jo kentėjusi. Žinome, kad Pilotas jos nepaklausė. Nuo čia Gertrud von Le Fort bando išvesti to įvykio pasėkas — tiek Klaudijos, tiek Piloto gyvenime. Matome, kaip Klaudija priima Evangelijos žinią, nors tas jai tampa ir kančios šaltiniu, kaip Pilotas ne. Kad kaltė jo neparblokštų, jis pasirenka išeitį — įsitikinimą, kad jis nekaltas. Kartu su savo beaugančia ir gilėjančia meile jam, Klaudija tada išgyvena ir jo kaltę. Pagaliau Romoje mirtis Klaudijai ateina arenoje kartu su kitais krikščionimis. Pilotas, to nenujausdamas, buvo ir dabar mirties įrankis — krikščionių likvidavimą Romoje vykdyti imperatorius buvo pavedęs jam. Klaudijos netekęs, jis ruošiasi save kardu persmeigti, bet tarnai jį sustabdo mintim, kad Klaudija, kaip ir anksčiau Galilėjietis, mirė per jį, bet abu — už jį.

Knyga gili savo simbolika — skaitytojas gal nenorės priimti autorės žvilgsnio į moterį — šiuo atveju į Klaudiją kaip Piloto išgelbėjimą, bet neliks abejingas Klaudijos dvasiniam brendimui, jos neramiam bandymui bent pakelti, jeigu ir nesuderinti, pagrindinių jos gyvenime dalykų, nei vieno neatsisakant: visiškos jausminės ištikimybės Pilotui ir bandymo suprasti krikščionybę, dalintis krikščioniškos bendruomenės gyvenimu. Įdomus epizodas yra jos prašymas tos bendruomenės vyresniajam — ar jie nenorėtų parodyti tą atleidimą, kurį patys skelbia, išleisdami iš savo maldos tuos žodžius, kuriais jos vyras apkaltinamas, kiekvieną kartą kai jie kalba Credo? Atsakymas neigiamas — pagrįstas puikiais teisiniais argumentais. **A.**

SU ERDMONU PER MISSOURI

Prieš metų galą Lietuviškos Knygos Klubas išleido **Kazio Almeno** dviejų tomų romaną **Upė į rytus, upė į šiaurę** (kiekvieno tomo kaina trys doleriai). Knygoje aprašomi įvykiai apima kone visą devynioliktojo šimtmečio pasaulį. Į Šateikius grįžta seniai tėviškę palikęs Erdmonas Bauža — pasikeitęs, savim pasitikintis, buvęs Prancūzų Respublikos kareivis. Šateikiuose sumišimas — mirė dvaro savininkas, tuoj prisistatė už lenko didiko ištekėjusi jo sesuo, kuri tikisi paveldėti dvarą sau ir savo nesimpatiškam sūnui Joachimui. Yra tik viena kliūtis — savininko sūnus Zigmantas Darvainis, kuris nežinia ar gyvas ar miręs: po nelemtos dvikovos Prancūzijoje turėjęs dingti. Joachimas teigia, kad Zigmantas dvikovoje nukautas. Erdmonas atsimena, kad Zigmantas parašęs testamentą, jog jo mirties atveju Šateikių dvaro baudžiauninkams bus suteikiama laisvė. Testamentą nešiojęs prie savo krūtinės. Jei Zigmantas gyvas — Joachimas negauna dvaro. Jei miręs, testamentas prie jo kūno — jei Erdmonas gali jį rasti, Joachimas turi atsisveikinti su dvaru. Prasideda lenktynės. Joachimas samdo plėšikų kazokų būrį, su kuriais vejasi Erdmoną ir milžiną jo giminaitį Roką į Prancūziją, kur Veriero pilyje stato spąstus, tačiau čia jie tiesiog nuostabiu būdu išsigelbsti. Nuo čia lenktynės keičia kryptį: Erdmonas seka Zigmanto pėdsakus per Naująjį Orleaną, St. Louis, Missouri aukštupį. Joachimas rusų laivu plaukia į Aliaską, o ten leidžiasi į Vancouver ir Columbia upės apylinkėse randa Zigmanto pėdsakus. Įtampa didėja — iš-

a u d r a

Eglė Juodvalkytė

Siaučia sniego audra.
Kiekvienas gyvis, skrendantis ar rėpliojantis, plaukiantis ar bėgantis, slepiasi, kur tik randa užuovėją.
Net medis, tvirtasis ąžuolas ar virpančioji drebulė, tartum glaudžiasi arčiau trobos.
Žolę pradeda dengti plona sniego plėvelė, ir šalčiui skverbiantis gilyn į žemę,
Net kurmis rausiasi urvelin, jog būtų šilčiau.

Tik vienas beliko žmogus, bandąs nugalėti siautėjančią gamtą.
Nepaisydamas veriančio šalčio, apsižvalgęs ir paėmęs kastuvą į rankas, pradeda darbą.
Nuvalęs sniegą žengia trobon, dar kartą atsisukdamas pasigėrėti atliktu darbu,
Ir žiūrėk! vėl užpustyta...
Vėl paėmęs kastuvą jis dirba toliau...
Žmogus pailsęs stabteli, bet tuoj vėl kasa, įsiklausęs vėjo, kuris ūkdamas tartum juokiasi iš jo.
Pagaliau audra nustoja ir žmogus pagalvojęs, kad juokiasi tas, kas juokiasi paskutinis,
Laimingas nugalėjęs gamtą, eina nusipelnytam poilsiui.

Naktį siautė sniego audra.

Rytą atsikėlęs žmogus nueina pasigrožėti nuveiktu darbu ir randa vien užpustytus takus...

Tiesa — juokiasi tas, kas juokiasi paskutinis,
Ir žmogus pripažįsta gamtos laimėjimą.

NUO LENTYNOS

rišimas randamas ir Erdmono ir Joachimo mirtyje.

Almenas romane parodo, kad žodis yra jam miklus teptukas, kuriuo jis nupiešia labai gyvą devynioliktojo šimtmečio pradžios laukinės Amerikos vaizdą. Įdomūs ne tik jo charakteriai, bet ir jų kalba, nes ir jie dalinasi Almeno entuziazmu žodžiui. Romanas seka tėvo Dumas tradiciją: kiekvienam skyriuje ar paslaptinga žinia, ar sužvanga kardai, sudunda kazokų arklių kanopos, pakvimpa parakas. Knyga lengvai skaitoma — turėtų patikti kiekvienam raudono kraujo jaunuoliui. **A.**

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Ignas Končius, Žemaičių kryžiai ir koplytėlės, Chicago, 1965 m., 176 p., kaina nepažymėta. Parašyta lengva kalba, daug iliustracijų. Detaliai aprašyti atskirų Žemaitijos vietovių kryžiai, koplytėlės ir religinės skulptūros.

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, Suvažiavimo Darbai, penktasis tomas, Roma, 1964. Tomas redaguotas kun. A. Liuimos, SJ. Turinyje: Chicagoje 1961.IX.1-3 vykusio LKMA suvažiavimo paskaitos ir pranešimai. Dėmesio verti J. Girniaus, J. Ereto ir kun. V. Bagdanavičiaus straipsniai.

... bet,

Dorothy Day redaguoja laikraštį "Catholic Worker", kurio metinė prenumerata yra dvidešimt penki centai. Vienas egzempliorius — centas. Temos — socialinis teisingumas, nusiginklavimas, skurdas, bendra malda. Laikraštis yra radikalus — dalykus ima iš šaknų, nežiūrėdamas, ar išvados skambės neišmintingai atsargiesiems — kuriais dauguma esame. Radikalas yra žmogus, kuriam svarbiausia yra tai, ką jis tiki. Ryškiausia radikalo žymė: nenoras išsisukinėti, tikėjimą taip išaiškinti, kad jis nieko nereikalautų. Radikalas paprastus dalykus nebando sukomplikuoti: jei Evangelija sako, kad palaiminti beturčiai, jis nebando apsikrauti daiktais ir jaudintis apie dvasinį neturtą.

Radikalai bendruomenei reikalingi jau vien dėl to, kad reikia žmonių, kurie dalykus imtų "at their face value", kuriems žodžiai reikštų tą, ką jie skirti reikšti. Reikia žmonių, kurie būtų neatsargūs, kurie nebijotų savęs išsiduoti, kurie drįstų eiti ten, kur jų tikėjimas juos veda. Gaila mūsų, kuriems žodis "radikalas" yra pasidaręs keiksmažodžiu (mandagioj kompanijoj naudojame žodį "ekstremistas", kuris kur kas labiau mus apgauna, nes mes save statome balanso pavyzdžiu: iš tikrųjų, lengviau nurašyti žmogų, kuris į lankas lekia, negu tą, kuris prie šaknų kasasi). Gaila todėl, kad dėl to mes patys nuskurstame.

— — —

Siūlau skelbti "Patylėkim apie reformų pavojus" savaitę. Iš straipsnių ir pamokslų darosi įspūdis, kad yra blogai, jei nepergyveni širdgėlos dėl pakeitimų mišiose. Kartais atrodo, kad reformai priimti reikalinga kantrybės ar tiesiog heroizmo. Kodėl patylėkim? Dėl to, kad yra pavojus prarasti proporciją. Didžiosios reformos dar prieš akis: jei mus taip turi sukrėsti mažos liturgijos reformos, kaip mes pergyvensime besikeičiančią pažiūrą apie autoritetą? apie karą? apie moterį? apie žmogaus meilę?

— — —

Ženklams, kad autoriteto sąvoka Bažnyčioje keičiasi, perskaityti, nereikia labai aštrių akių. Paskutiniu laiku vis daugiau kalbama apie kunigystę kaip "ministerium" — tarnavimą. Gi jei rūpiniesi tarnavimu, pasidaro daug kas antraeiliška: orumas, pagarba, protokolas. Šiandien jau niekieno nepapiktina nuomonių skirtumas Bažnyčios vyrų tarpe. Mažiau rūpinamasi neklaidingumo įrodymais — daugiau klausomasi Dvasios balso: Bažnyčia ištikima ne savo tradicijai, bet Dievui.

— — —

Tačiau autoriteto apsaugos vardan kartais naudojami visi ginklai. Štai pavyzdys iš **America** žurnalo, kurį leidžia tėvai jėzuitai New Yorke. Kovo 13 numeryje redaktorius savo skyriuje "Of many things" pasisako apie jauno anglo kunigo straipsnį Birmingham laikraštyje, kuriame bandoma tirti Bažnyčios nuomonė gimimų kontrolės klausimu. Jaunas kunigas teigia, kad dabartinė nuomonė nesanti Bažnyčios nuomonė, o tik administracinis Bažnyčios vyriausybės sprendimas. Šį pasisakymą komentuodamas, redaktorius pasitelkia teologą tėvą Gregory Baum, OSA, kuris vasario 14 dieną kalbėdamas Chicagoje būk tai sakė, kad doktrinos atnaujinimas Bažnyčioje surištas su "baisia rizika palaužti Bažnyčios mokomąjį autoritetą". Citata įdomi tuo, kad išimta iš paskaitos konteksto — Baum kaip tik bandė parodyti, kad nereikia bijoti diskusijų pačiais aštriausiais klausimais — iš tikrųjų, jaunasis kunigas galėtų rasti paskaitoje argumentų savo elgesiui pateisinti. Žurnalas **America** šiaip tikrai pagarbos vertas už savo pasisakymus socialinio teisingumo klausimais, tačiau šiuo kartu tai buvo daugiau įdūrimas, o ne rimtos diskusijos.

— — —

Kalbant apie socialinį teisingumą: įvykiai Selmoje. Policininkai meta ašarų dujų granatas į ramiai žygiuojančius demonstrantus ir lazdomis daužo bėgančiųjų galvas. Priežastis — reikia bet kokia kaina palaikyti tvarką. Ironija — tie, kurie muša, yra tarnyboje tam, kad apsaugotų valstybės piliečius. Selmoje 600 žmonių eisena yra pavojus visuomenės saugumui. Detroite 10,000 žmonių demonstracija, kuri protestavo Selmos vyriausybės elgesį, nėra pavojus visuomenės saugumui — policija kaip tik saugojo eiseną nuo priekabių. Ta pati Amerika, tie patys žmonės?

— — —

Penktadienį po kruvinojo žygio Selmoje **Draugas** atspausdino tikrai dėmesio vertą stiprų vedamąjį, kuriame aiškiai pasakoma, kad tokie dalykai Amerikoje negali dėtis. Pabrėžta, kad kiekvienas pilietis turi teisę balsuoti, ir kad beprotiška ir nežmoniška šiai tiesai priešintis lazdomis. Su šiuo vedamuoju **Draugas** sugriovė mitą, kad lietuvių spauda civilinėms teisėms yra abejinga. O dabar, **Darbininko** eilė.

— — —

"Draugo" romano premijos koncerto atidarymas paliko gana keistą įspūdį. Scena tamsoje — mėlyna šviesa išryškina stovintį prie pulto aktorių. Pranešėjas sako: "Pradžioje buvo Žodis. Tas Žodis buvo pas Dievą..." Jam skaitant stiprėja šviesos, salę užlieja kalėdinės giesmės melodija. O tada kviečiami garbės svečiai į sceną. Šventojo Jono Evangelija pristato naująjį romaną... Galima, aišku, suprasti, kad norėta buvo sujungti žodinę kūrybą su pačiu visatos kūrėju. Bet nežiūrint gerų intencijų, išdava baisiai arti piktžodžiavimo. Šventojo Rašto negalima naudoti reklamai.

— — —

Premijos įteikimo vakare apsimokėjo dalyvauti jau vien dėl laureato Albino Baranausko kalbos. Jo lūpose žodis labai aštrus ginklas. Atrodo, kad "Draugo" vadovybė autoriui keliais atvejais buvo nusikaltusi: reikalavo, kad premijuoto rankraščio pavadinimas būtų pakeistas iš "J. ir J." į ką nors žavesnio (pakeistas į "Karklupėnuose"), matyt taip pat smarkiai ragino rašytoją važiuoti į tolimąją Chicagą. Kalboje todėl buvo atidžiai visiems dėkota: net ir autoriaus gimnazijos inspektoriui; užjausti mecenatai, kurie negalėjo vakare dalyvauti. Kalba tikrai buvo tobulas to literatūros žanro pavyzdys. Ją išklausius, patys "Karklupėnai" labai vilioja — gal ir čia pilna velėna užmaskuotų duobių, o tai būtų šviežia ir nauja.

A. Skirmuntaitė

antra vertus, ...

PILIGRIMŲ BAŽNYČIA

Vasario 14 dieną Chicago Mundelein College auditorijoje Thomas More Association įteikė savo metinę premiją — medalį — Harper & Row Co. už 1963 metais išleistą geriausią knygą — Teilhard de Chardin **Future of Man.** Ta proga iš Toronto atvykęs Gregory Baum, OSA, skaitė paskaitą "The Christian Adventure: Risk and Renewal", kurios mintimis norime pasidalinti.

Tėvas Gregory Baum priklauso Šv. Augustino vienuolijai. Šiuo metu dėsto St. Michael's College, Toronto. Visose Bažnyčios Suvažiavimo sesijose dalyvavo kaip teologijos ekspertas — jo laiškai apie suvažiavimą tilpo **Commonweal** žurnale. Baum yra pasaulinio garso teologas, ypač susidomėjęs ekumeniniais klausimais, parašęs knygą **Progress and Perspectives.**

Gimęs Austrijoje, kilme žydas, po karo tapęs kataliku. Neaukšto ūgio, garbanotais tamsiais plaukais, kiek apskritas, žvalus. Kalba su šypsena ir nežymiu austrišku akcentu.

Bažnyčia turi atsinaujinti

Bažnyčia yra istorijoje. Ji turi nuolat save atnaujinti, ne tik dėl to, kad mes esame nusidėjėliai ir neištikimi, bet ir todėl, kad Dievas mums stato skirtingus reikalavimus skirtingose situacijose. Dievas mums užduoda naujus klausimus: nuo mūsų priklauso, ar jam duodame atsakymą.

Savo paskaitoje Baum kalba apie problemas, kurios rišasi su atsinaujinimu doktrinos srityje. Jonas XXIII yra pasakęs, kad reikalinga skirti apaštališkąjį liudijimą — Evangelijos žinią — nuo doktrinos. Teologo ir mokančios Bažnyčios darbas ir yra atrasti, ar krikščioniškoji doktrina ištikima savo pirminiam turiniui — ar yra autentiška, ir iš antros pusės — ar ji yra reikšminga mūsų laikui.

Baum prašytas kalbėti apie reformos pavojus. Yra nuotaikų, kad mes einame į tamsą — pradedame abejoti doktrinos formulavimu, mes klausiame klausimus, kuriems dar neturime atsakymo. Čia centre stovi neklaidingumo sąvoka: koks santykis tarp autoriteto ir atsinaujinimo reikalavimų? Jei Bažnyčios mokymas neklaidingas, kaip galima jį reformuoti?

Mokanti Bažnyčia

Baum analizuoja neklaidingumo sąvoką, kaip ji buvo aptarta pirmajam Vatikano Suvažiavime. Čia ji apima tik "ordinary magisterium" — Evangelijos aiškinimą, ir išimtinius pasisakymus. Daugelis aiškintojų pasiskubino neklaidingumo sferon įtraukti visą krikščioniškąją tradiciją, net ir doktrinas, kurios labai tolimos nuo Evangelijos. Baum tai vadina "šliaužiančiu neklaidingumu" (creeping infallibility). Neklaidingumo apimtis praplėsta mokančiųjų organų ir mokymo ploto atžvilgiu. Šiam praplėtimui nėra teologinio pagrindo todėl jis nėra priimtinas.

Nerimą kelia pasikeitimai Bažnyčios mokyme, bet Baum kviečia pažiūrėti į tris pavyzdžius, kur ne taip seniai Bažnyčios nuomonė yra pasikeitusi. Pavyzdžiui, Pijus XII savo enciklikoje **Mystici Corporis** sutapatina Bažnyčią su mistiniu Kristaus Kūnu. Enciklikoje **Humani Generis** jis primygtinai pabrėžia, kad šis mokymas skelbiamas su autoritetu. Antrasis Vatikano Suvažiavimas tačiau žiūri į mistinį Kristaus kūną kaip Viešpaties dalinimąsi savo gyvenimu su tikinčiaisiais: tokiu būdu mistinis Kristaus kūnas yra jau platesnė sąvoka, negu katalikų Bažnyčia. Kitas pavyzdys: religinės laisvės doktrina. Pijus IX ją pasmerkė, nes tuo metu religinė laisvė buvo grindžiama tiesos relativizmu. Atmetant laisvamanybę, atmesta ir religinės laisvės doktrina. Jonas XXIII iškėlė mintį, kad reikia daryti skirtumą tarp blogos sistemos ir atskirų jos elementų, kurie gali būti geri. Todėl šis Bažnyčios Suvažiavimas ir žada priimti religinės laisvės deklaraciją. Trečiasis pavyzdys — Šventojo Rašto tyrinėjime Pijaus X pozicija ir dabartinė pažiūra yra diametraliai priešingos. Pavyzdžiai skirti parodyti, kad mokymas gali keistis. Daugiau, Baum sako, kad mes turime stoti prieš faktą, kad esame klydę, nes kitaip mes patys sakytume tiesą esant relatyvia.

Autoriteto klausimas

Į mokančios Bažnyčios autoritetą Baum žvelgia trijose srityse: doktrinos, prigimtųjų vertybių ir Švento Rašto studijų. Evangelija yra Bažnyčios mokymo turinys, bet naudojami įrankiai — terminologija, filosofinės sąvokos — keičiasi, todėl ir keičiasi mūsų Evangelijos supratimas. Gilėjant mūsų filosofinei įžvalgai, gilės ir teologinis žvilgis. Prigimtųjų vertybių srityje Bažnyčia kalba su autoritetu, bet ne su neklaidingumu, nes neklaidingumas liečia tik tą, kas yra Dievo apreikšta.

Šventojo Rašto aiškinime vyskupai neturi jokių ypatingų dovanų: jie visiškai priklauso nuo mokslininko — Rašto tyrinėtojo. Vyskupai rū-

Diskusijų būrelis studentų ateitininkų kursuose

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

pinasi tiktai pastoralinėm Švento Rašto tyrinėjimų implikacijom, gi šios priklauso nuo amžiaus mentaliteto. Ankstyvesniais amžiais tikintieji buvo apsaugojami nuo kontraversijų, kad nebūtų papiktinti. Mūsų amžius nebijo klaidų galimybės, nes moksle priimta, kad progresas vystomas tų žmonių, kurie nebijo suklysti. Iš kitos pusės, kontraversija mūsų jau nebepiktina, todėl Baum mato, kad šiuo metu nebėra tikslo pastoraliai motyvuotiems tyrinėjimų varžymams.

Prigimties įstatymas

Atskirai nuo paskaitos temos tėvas Baum pasidalino savo nuomone apie prigimties įstatymą. Šiuo metu apie tai daug kalbama, ir jėzuitų leidžiamas **Catholic Mind** prieš kiek laiko buvo parašęs gana smarkų vedamąjį šiuo klausimu: šiame straipsnelyje hedonizmu ar herezija kaltinami tie, kurie abejoja ar sąvoka tiksli ir naudinga.

Tėvas Baum nori parodyti priežastis, kodėl sąvoka "prigimties įstatymas" yra neaiški ir klaidinanti. Jis pats yra įsitikinęs, kad gero gyvenimo siekimas yra paklusnumas pradui, kuris yra mumyse. Šventumo matas yra šis pradas, o ne išorinis įstatymas, kuriam mes pasiduodame. Tai yra palinkimas augti, vis labiau tapti savimi. Tuo tarpu žodis "įstatymas" teigia kažkokį įsakymų kodeksą. Žmonės, kurie daug kalba apie prigimties įstatymą, atrodo abejoja jo buvimu, nes jie atsidėję kitiems kala jį į galvas. Todėl pirmoji Baum abejonė yra, ar prigimties įstatymas yra įstatymas.

Antrasis priekaištas "prigimties įstatymo" sąvokai yra, kad nėra aišku, jog ta realybė, kurią jis apibrėžia, yra prigimta. Jo negalima statyti priešais antgamtiniui įstatymui, nes Dievas visur dalyvauja, nes Dievo įsikūnijimas, mirtis ant kryžiaus, prisikėlimas įrodo, kad Dievas yra neatšaukiamai užsiangažavęs žmogaus pusėje. Pavyzdžiui, jei paimame beveik visuotinį įsitikinimą, kad religinė laisvė yra būtinai reikalinga, mes negalime sakyti, kad tai grynai prigimties ar grynai malonės išdava. Čia ir glūdi pavojus padalinimų: Bažnyčia — pasaulis, antgamtinė sritis — prigimties sritis.

Artėjant prie autoriteto krizės

Baum mato, kad artėjame prie Bažnyčios mokymo autoriteto krizės. Tačiau jis mato sroves dabartiniame teologiniame klimate, kurios palengvins šią krizę:

Mes matome, kad savo tikėjime į Kristų mes esame visiškai priklausomi nuo Bažnyčios. Net į pačias Evangelijas Šventojo Rašto formos kritikai žiūri kaip į pirmųjų amžių Bažnyčios tikėjimo dokumentus. Tokiu būdu net ir mūsų pasidavime Kristui mes priklausome nuo bendruomenės.

Tikėjimo tradicija mums padeda suprasti Evangelijos žinią. Čia vėl visa krikščionių bendruomenė dalyvauja. Kiekvienas krikščionis yra pasidaręs jautrus faktui, kad jo įžvalga į doktriną yra provizoriška — jis laukia sustiprinimo iš savo brolių. Bažnyčios **magisterium** yra parodymas, į ką mūsų broliai tiki. Doktrinos formulavime dalyvauja visa bendruomenė. Devynioliktam šimtmetyje buvo tikima, kad tiesos ieškojimas yra individualus pergyvenimas. Tuo tarpu mes turime priimti mūsų priklausomybę nuo kitų. Išmintis duodama bendruomenei.

Galime rizikuoti

Matydamas, kad atsinaujinimas yra aiškiai reikalingas, Baum siūlo kelias išvadas. Mes ne tik galime, bet ir turime rizikuoti. Žmogus negali atrasti gyvenimo prasmės pats vienas — tik kartu su kitais. Savo asmenines įžvalgas turime nelaikyti atbaigtom. Baum žvilgsnis į pasaulį: malonė, kuri veikia doktrinos ir sakramentų keliu negali ir neturi būti atskirta nuo malonės, kuri veikia prigimtyje ir gamtoje.

Baum paskaita bus atspausdinta balandžio mėnesio "The Critic" žurnale. **A.A.**

VOX POPULI

1965.III.6

MIELI REDAKTORIAI,

Priimkite mūsų padėką už nuoširdų dėmesį Ateitininkų Sendraugių Sąjungos suvažiavimo darbams ir sąjungos problemoms.

Šia proga taip pat norime išreikšti savo pasitenkinimą dabartiniu "Ateities" žurnalo lygiu ir linija. Mus džiugina žurnalo gyvumas ir drąsus atvirumas gyvenimui. Linkime Jums ištvermės tolimesniam žurnalo tobulinime, stengiantis "Ateitį" padaryti tikru jaunos, katalikiškos minties forumu.

Jūsų Kristuje,

Ateitininkų Sendraugių Sąjungos centro valdyba

Kęstutis Keblys
Sekretorius

1965 m. kovo 2 d.

MIELAS REDAKTORIAU,

1965 m. sausio mėn. "Ateityje" tilpo "Draugo" kultūrinio priedo "troškimas", kad jūs perdaug nesirūpintumėte Bažnyčios atsinaujinimu ir rasiniu klausimu.

Mano didžiausias prašymas ir linkėjimas, kad jūs kaip tik šias temas išsamiai gvildentumėte. Esamoji baisi padėtis, kaip jūs patys dalinai pastebite, uždeda kiekvienai padoriai redakcijai tą pareigą ir atsakomybę. Nesiduokite nukreipiami nuo to švento ir pirminio tikslo, nors tai jums patartų ir žinomi mūsų vadai ar garbingi veikėjai.

Jūsų Kristuje,

Juozas Kaknevičius
Toronto, Ont.

MIELIEJI,

Gražu, kad ir **Draugas** paminėjo sausio mėnesio **Ateitį**. Buvo pasakyta, jog **Ateitis** išėjo ir prabėgomis užsimintas žurnalo turinys. Daugiau **Draugo** apžvalgininkas (žiūr. **Draugo** šeštadieninio priedo, 1965 m. vasario 27 d., 7 puslapyje) sustojo prie **Ateityje** aprašyto poeto Vyt. Mačernio minėjimo.

Apžvalgininkas, patvirtinęs, kad straipsnio užduoties nesupratęs, tuojau šoka karštai ginti Mačernio minėjimą. Būtų gera, jei prie tos gynybos ir būtų pasilikta. Deja, iš gynybos apžvalgininkas greit peršoka į pamokslavimą.

Jei suruoštojo minėjimo gynyba keista, tai dar keistesnis yra pamokslavimas. Teisinamasi, kad Mačernio minėjimas buvo ruošiamas **Draugo** patalpose, nes didesnėje salėje ruošiant būtų, girdi, pritrūkę... publikos. Ir kaip pavyzdį nurodo prieš porą metų įvykusį Tysliavos minėjimo ruošimą Jaunimo Namuose. Ten tada vieton lauktų 600 atsilankė lygiai (?) 30 daly-

NERAMI DVASIA

NAMAI ANT SMĖLIO?

Laikinai, net ir namai ant smėlio gerai. Tačiau, stebint šiandieninę Lietuvių Bendruomenės veiklą, niekur nematome net ir tokių namų. Nors LB jau yra įsikūrusi, bet konkrečių pagrindų tam bendruomeniškam veikimui taip ir nepajėgiame pastatyti.

Politiniame veikime darbą atlieka politiniai veiksniai. Kultūriniame gyvenime LB tenkinasi vienkartiniais darbais. Gi visoje LB egzistencijoje veiklos tęstinumo taip ir nėra. O nėra ir negali būti todėl, kad LB nebeturi tvirtų pagrindų. Gerai, kad LB rūpinasi dainų ar šokių švenčių surengimais, malonu, kad gero tėvo mostu paremia vieną kitą darbą. Tačiau tai tik proginiai darbai, kurie negali užpildyti tuščių spragų susidarančių dėl tvirto pagrindo nebuvimo.

Nei rezoliucijomis, nei kalbomis ar paguodimais apie mūsų rūpestį "lietuvybės išlaikyme" jaunimo prie savęs LB neišlaikys. Čia jau reikia nuolatinio darbo ir tvirto pagrindo.

Idant mano žodis nebūtų iš tuščio į kiaurą pilstymas, paminėkime tris, sakykime, dalykus, kuriais LB galėtų pasirūpinti ir tuo būdu savo veiklą sukonkrentinti.

Tūkstantinės sumos yra skiriamos lietuviško Aleksandryno išleidimui. Nesakau, kad to leidinio parėmimas nėra vertas. Tačiau labai tenka suabejoti ar jo išleidimas yra aktualus ir būtinas. Tiesa, Aleksandrynu pasinaudos istorikai. Tačiau kiek mes tų istorikų turime? Pagaliau argi istorikams neužtektų ir mažo skaičiaus paprastai atmuštų Aleksandrynų? Vietoj Aleksandrynui pinigų iššvaistymo LB galėjo paremti ne tik Lituanus, bet ir kitų lietuvių jaunimo organizacijų leidinius. Argi LB būtų nusikaltusi paremdama skautų, neolituanų, Santaros-Šviesos ir ateitininkų leidinius? Juk visos šitos organizacijos yra LB nariai ir visoms joms taip pat rūpi "lietuvybės išlaikymas". Gi kada visos šitos organizacijos neriasi iš kailio kaip sudurti galą su galu, LB leidžia istorikams skirtą Aleksandryną.

Lietuvių Bendruomenė rūpinasi jaunimo suvežimu į dainų ar šokių šventes. Bandoma atlyginti bent už kelionės išlaidas, rūpinamasi tautinių šokių vadovų kursų organizavimu. Tačiau jaunimo vasaros stovyklų parėmimui — pašnipšt. Tarytum vasaros stovyklos būtų mažiau svarbios (o kad jos jau yra naudingesnės nei šokių ar dainų šventės tai nėra jokios abejonės). Per eilę metų dar negirdėjome, kad bent mažiausiu skatikėliu būtų LB parėmusi mūsų jaunimo vasaros stovyklas. Taip rūpinamės "lietuvybės išlaikymu", verkiame dėl mišrių vedybų, bet nepajudiname nė piršto sudaryti progas jaunimui suvažiuoti, susipažinti ir pabendrauti.

Lietuvių Bendruomenė rūpinasi tautinių šokių vadovų paruošimu. Bet kuogi blogesni yra sporto ar vasaros stovyklų vadovai? Kodėl yra manoma, kad tik lenciūgėlį yra būtina išmokti? Kodėl nepagalvojama, kad labai gera būtų, jei būtų paruošti ir lietuviški sporto bei vasaros stovyklų vadovai?

Šiandien įvairios lietuvių jaunimo organizacijos tegali būti dėkingos tik vienuolynams ar parapijų klebonams, nes pastarieji valdo įvairius lietuviškus namus. Dėka vienuolijų dabar kai kuriose lietuviškose kolonijose jaunimas gali savo šokius suruošti, susirinkimą sušaukti.

Lietuvių Bendruomenė dabar "kelia" pinigus Tautos Fondui. Kokios tautos? Ar kai nebeliks jokios tautos? Kai tik istorikai minės, kad čia kažkada gyveno lietuviai? Ne tolimai ateičiai, bet dabarčiai yra būtini pinigai. Vietoj fondo statymų turėtų būti statomi jaunimo namai. Vietoj LB visokiausių rinkimų turi būti surenkamas jaunimas nuo gatvių kampų. Jei lietuviškoji visuomenė šiandien didžiuojasi, kad jaunųjų nusikaltėlių tarpe nebėra lietuviškų pavardžių, tai yra parapijinių mokyklų ir vienuolijų nuopelnas. Tačiau šitas paskutinysis bastijonas jau svyruoja. Tiek tautinių parapijų tiek vienuolijų mokyklas vis daugiau užkariauja svetimtaučiai. Jų netekus, kasgi pajėgs surinkti jaunimą?

Lietuvių Bendruomenė negali pasikliauti kitoms institucijoms, kad jos ir toliau rūpinsis visais jaunimo reikalais. Be to jei kalbama ir deklaruojama apie jaunimą, tai tuo jaunimu reikia ir rūpintis. Užtat vietoje kalbų reikia darbų. Lietuvių Bendruomenė nebuvo sukurta deklaracijų rašymui ar pramoginių švenčių suruošimui, bet darbui. Vietoje fondų statymo statytini namai — kartoju, kartoju.

Dabar dažnai girdime apie kažkokius LB ateities veiklos planus. Gražu, bet baisu, kad beplanuojant nebūtų užmiršta kasdienos reikalavimai. Kitaip visas rūpinimasis apjungti lietuviškąją visuomenę po LB skraiste taps tik namų ant smėlio statymu.

J. Šoliūnas

---

vių. Apžvalgininko logika aiški: negalima pajuokai iššstatyti ir Mačernio. Man ta logika ne prie širdies. Tai daugiau rankų plovimasis dėl nesugebėjimo suruošti didesnio Mačernio pagerbimo. Teigimas, kad jei aniems nepasisekė, tai galėjo ir mums nepasisekti, neišlaiko kritikos, nes Tysliava nebuvo Mačernis.

Dar keistesnis yra apžvalgininko pamokslavimas apie literatūrą ir krepšinį. Už palyginimą — dėkingas. Tik būtų įdomu kokį palyginimą apžvalgininkas būtų naudojęs, jei nebūtų žinojęs to straipsnio autoriaus pavardės?

J. Šoliūnas

1965 m. vasario 25 d.

GERBIAMAS REDAKTORIAU,

Šiandien gavau sausio mėnesio "Ateities" numerį, kuriame Jūs tik keliomis eilutėmis paminėjote Federacijos Tarybos rinkimus. Be abejo, čia mano pačios kaltė, kad pervėlai Jums prisiunčiau Vyriausios Rinkimų Komisijos pranešimą. Tikiuosi, kad šiandien siunčiama korespondencija pasirodys "Ateityje" prieš balsavimo lapų išsiuntinėjimą balsuotojams.

Kadangi "Ateitis" bus ateinančioms kartoms atetitininkų istorijos šaltinis, yra be galo svarbu, kad toks įvykis, kaip Federacijos Tarybos rinkimai būtų visapusiškai užrekorduotas "Ateityje". Esu tikra, kad redakcija tą puikiai supranta. Tad, tikiuosi, kad suprasdami rinkimų reikšmę, juos atitinkamai paminėsite žurnalo puslapiuose.

Rinkimams pasibaigus galėsime žurnalui pateikti smulkią ateitininkų statistiką.

Tuo tarpu sveikiname redakciją su tobulėjančia "Ateitimi". Prašau priimti geriausius visos komisijos linkėjimus.

Su pagarba,

Teresė Gečienė
VRK Pirmininkė

SPAUDOS APŽVALGA

August Brunner, S.J. straipsnyje "Der Zerfall der Wahrheit" (Tiesos sugriuvimas) žurnale **Hochland,** sausio mėnesy, suveda mūsų dabartinio pasaulio suskilusią realybę į įdomų ryšį su praeitimi, tuo duodamas perspektyvą žiūrėti į dabartį ir supratimą, su kokiu besąlygiškumu principas įsigyvendina. Nagrinėjimas prasideda nuo to laikotarpio, kai Dievas nustojo būti visos tiesos šaltiniu ir jo vietoje savaime atsistojo pats žmogus kaip absoliutas. Šį žingsnį lydėjo didelis tikėjimas mokslu, nes medžiagos apvaldymas objektyviais medžiagos įstatymais atskleidė naują galią ir galimybę, sukurti rojų ant žemės. Pats gamtos stebėtojas, žmogus, tapo tik akimi, be jo-

žasčių produktą, duoda sovietų sociologo M.D. Shargorodski straipsnis "Crime and Crime Prevention", žurnale **Soviet Sociology,** III tomas, Nr. 1. Tikslas yra surasti priežastis nusikaltimams ir būdus jiems sustabdyti, žvelgiant į įstatymus, ekonomiją ir socio-politiką.

Pirmas žvilgsnis metamas į "kapitalistinę" visuomenę, kur aišku nusikaltimai nuolat daugėja. Kad skaičiai jau ir taip gąsdinantys, sociologas dar įspėja, kad keleriopai tiek nusikaltimų nesusekama. Toks vystymasis yra natūrali sistemos išdava. Vakariečiai sociologai aiškina nusikaltimų priežastis visaip; tai, kad nusikaltimai yra amžina visuomenės apraiška, kad nusikaltėliai varomi savo

menybės kulto, o 3. dabar per didelis biurokratizmas. Taigi visi nusikaltimai dabar tiesioginiai ar netiesioginiai kyla iš kapitalizmo ir jo likučio žmonių smegenyse, tos asmeninės nuosavybės ir moralės psichologijos. Receptai yra dvejopi — cukrus ir bizūnas. Turtingesnei ir daugiau laiko turinčiai visuomenei autorius siūlo suorganizuoti vertingus užsiėmimus ir pramogas, o likusius siūlo išmokinti reikiamos pagarbos įstatymams. Ir grįžome prie tos senos komunizmo priemonės — prievartos.

John H. Ford meta žvilgsnį į dabartinę moterį "The Contemporary Woman" žurnale **Catholic Mind.** Pirmas žvilgsnis gan gąsdinantis, nes

kio savo turinio, nes tik taip jis galėjo surasti objektyvią, visiems priimtiną tiesą.

Tie mėginimai parodyti, kad žmogus vienlypis, tvirtas tiesos pagrindas, privedė prie visai priešingų išvadų: jau vien istorija parodė, kad jis kaitaliojasi, kad nėra tiesos pagrindine prasme visiems ir visada. Psichologija dar atskleidė, kad žmogus nėra gryna idealistinė būtis. Pats technikos principas, kuris turėjo sukurti rojų, nusikreipė prieš patį žmogų, nes technika tai yra prievarta taikoma medžiagai, o technika paimta visos žmonijos pažangos pagrindu savo prievartą taiko pagaliau ir žmogui, nepakeisdama iš tikro nieko, nes technikos galia ribojasi daiktų paviršiumi; ji nekuria metafizine prasme, neatsako į klausimą kam, kodėl. Dabartinė visuomenė prilygsta mašinai, kuri nebežino, kam ji buvo padaryta; ji juda, dunda, kad judėtų ir dundėtų. Taigi, visas mėginimas tiesai duoti pagrindą žmoguje neprivedė prie rojaus ir žmogaus išlaisvinimo, žmogus suradęs gamtos įstatymus, nepasidarė tuo gamtos ponu, bet priešingai, jos produktu. Autorius ragina grįžti prie tikrų tiesos pagrindų. Asmenybė negali kilti iš to, kas neasmenybiška, tik iš to, kas virš jos — Dievo. Tiesa nėra konstrukcija, bet pripažinimas; tai yra dvasios reikalas, asmenybę turinčios dvasios.

Sukrečiantį pavyzdį, kaip tokia racionalistinė, technologinė dvasia žiūri į žmogų tik kaip tam tikrų prie-

prigimties, ir pagaliau keli labiau apsišvietę teigia, kad visuomenės santvarka kalta. Su tuo mūsų autorius sutinka, duodamas gražų jo galvosenos pavyzdį; nusikaltimas tai kaip malarija, nėra uodo, kuris neša ligą, nėra malarijos, nėra nusikaltimų. Uodai kapitalistinėje visuomenėje yra masių skurdas, o dar didesniu mastu troškimas prabangos. Tai ir charakterizuoja nusikaltimus vakaruose, kad juos padaro "baltakalnieriai", varomi geismo pelnui ir tuo tikdami visai gerai į šitą visuomenę, kurios pagrindinis įstatymas yra daryti pelną. Tai parodo faktas, kad nors vargšai nepadaro daugumą nusikaltimų, jų daugiausia kalėjimuose, nes Amerikoje egzistuoja dvi įstatymų sistemos, du skirtingi įstatymai taikomi vargšui ir turtuoliui. Korupcija biznyje turi savo aidą politikoje, kurioje sena tradicija, kad politikieriai turi ryšius su gengsteriais ir gauna kyšius. Ne dyvai, kad tokioj kultūroj ir su tokiais pavyzdžiais augantis jaunimas krypsta į nusikaltimus. Tiek apie vakarus.

Socialistinėje visuomenėje nėra tiek nusikaltimų, bet jų yra. Kodėl? Pati visuomenė neduoda priežasčių nusikalsti, nes ji, pagal autorių, teisi. Todėl pačiuose tokios visuomenės įstatymuose negali glūdėti priežastis, bet tai nereiškia, kad nėra objektyvių priežasčių nusikaltimams. Autorius randa svarbiausią priežastį: 1. socialinės sąžinės atsilikimas, tai geidimas gauti daugiau iš visuomenės negu jai duodama; 2. prieštaravimas tarp tikrosios sistemos ir jau nugalėto as-

jis charakterizuoja moterį, kaip ją sukuria jai skirta spauda: tai paviršutiniškas užsiėmimas išvaizda, tuščiomis formomis ir prisitaikymas prie bandos. Išdavoje moteris tampa gražiu papuošalu, prabangiu žaislu ir galų gale objektu. Dingsta asmenybė, meilė, žmoniškas ryšys su kitais. Lieka akimirka ir baimė senatvės, kaip visų "gražių" dalykų sunaikintojos.

Autorius šiais laikais mato ir kitą moters tipą, moters, kuri, kaip moteris, įtakoja gyvenimą, istoriją, kuri parodo, kokią naują galią turi moteris. Kard. Suenens palygina šį ir aną tipą taip: "Moteris turi didingą pasirinkimą būti arba Ieva, arba Marija: ji retai neutrali. Arba ji sukilnina ir pakelia vyrą savo buvimu, sukurdama grožio ir žmogaus kilnumo aplinką, arba ji gali pati žlugdama ir jį sužlugdyti... Moteris turi, dabar labiau negu bet kada, pasaulio moralinį likimą savo rankose. Ji kuria jį pagal savo paveikslą ir prisideda stipriai prie visuomenės nuomonių formavimo savo straipsniais, žurnalais ir knygomis. Ji dalyvauja minčių pasimainyme ir įtakoja įstatymų rašymą ir bendrą visuomenės gyvenimą, tai auklėjime, tai šalpoj, tai laisvalaiky".

Autorius kviečia moteris atpažinti savo galią ir ją panaudoti. Tai nereikštų šeimos ardymo, ar suvyriškėjimo, tai galėtų reikšti, kad per ją Kristaus mokslas pasieks 20 amžių.

R. Šliažas

mūsų baigusieji

Liucinai Kaufmanaitei Loyola University Cardinal Stritch School of Medicine 1964 metais suteikė Doctor of Medicine laipsnį. Šiuo metu Liucina yra internu Detroit Receiving Hospital, kur pasiliks tobulintis vidaus ligų srityje. 1957 metais baigusi Maria High School įstojo į University of Illinois Chicagoje pre-medical studijoms. 1960 metais įstojo į Loyola University medicinos mokyklą. Nuo mokyklos metų ateitininkė: priklausė kun. A. Lipniūno kuopai, studentų ateitininkų draugovei, Lietuvių Studentų Sąjungai. Lietuvių Studentų Medikų Draugijos sekretorė, "Giedros" korporacijos valdybos narė. Kelis kartus buvo moksleivių ateitininkų stovyklų vadovybėj.

Nijolei Beleškaitei Illinois Institute of Technology sausio mėnesį suteikė Master of Science chemijoj. Diplominis darbas pavadintas "Synthesis and NMR spectra of some beta-amino -alpha, beta-unsaturated ketones". Nijolė yra 1958 baigus Maria High School Chicagoje. De Paul University jai 1962 suteikė B.S. laipsnį chemijoj. Gavo Mundelein College stipendiją; 1958 -62 — Illinois State Scholarship. 1962 išrinkta į Kappa Gamma Pi (National Honor Society of Catholic Women). Pokolegines studijas tęsė Illinois Institute of Technology, kur ji buvo chemijos tyrinėjimų ir mokymo asistentė. Šiuo metu studijuoja pedagogiką: žada mokytojauti. Ateitininkė nuo mokyklos dienų. Buvo kun. A. Lipniūno vardo moksleivių ateitininkų kuopos Chicagoje sekretorė. Studentų ateitininkų Chicagos draugovėj taip pat ėjo sekretorės pareigas. 1963 metų "Šatrijos" korporacijos pirpimininkė. Priklausė Lietuvių Studentų Sąjungai, universiteto organizacijoms, buvo DePaul Lietuvių Studentų Klubo valdyboje. Daugelyje moksleivių ateitininkų stovyklų buvo sporto ir meninių programų vadovė.

Daliai Kolbaitei University of Chicago 1964 m. gruodžio mėnesį suteikė M. A. laipsnį prancūzų kalbos ir literatūros srityje. Studijas tęsti žada Prancūzijoj. 1959 m. baigė Maria High School. Taip pat baigė Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos mokyklą. Įstojo į Loyola University — 1963 m. perėjo į University of Chicago tiesiai siekti Master of Arts laipsnio. Ateitininkė nuo pradžios mokyklos. Lipniūno kuopos valdybos narė. Priklausė Chicagos studentų ateitininkų draugovei, Lietuvių Studentų Sąjungai. Ėjo pareigas SAS valdyboj bei "Šatrijos" korporacijos valdyboj. Priklausė "Ateities" redakcijai. Laimėjo pirmąją vietą "Ateities" poezijos konkurse.

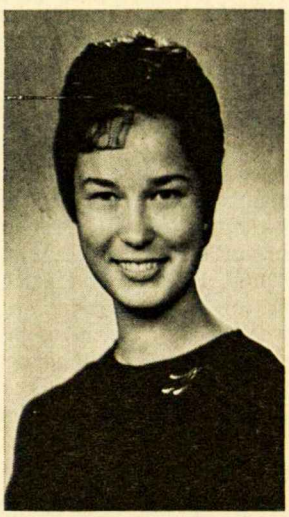

Auksei Liulevičiūtei University of Wisconsin astronomijos departamentas 1965 m. sausio mėn. suteikė Master of Science laipsnį astronomijoje.

Auksė, gimusi Šakiuose (Lietuvoje), pradžios mokyklą lankyti pradėjo Eichstaette (Vokietijoje), o baigė 1955 m. Chicagoje Švč. P. Marijos Gimimo parapijos pradžios mokyklą bei 1959 m. — Maria High School. Toliau studijavo Loyolos Universitete fiziką ir 1963 m. birželio 11 d. gavo B.S. laipsnį.

Studijom turėjo Pullman Educational Foundation Scholarship. Universitete priklausė Matematikos ir Fizikos klubams. Trečiaisiais studijų metais buvo Fizikos klubo sekretorė, o paskutiniaisiais — vicepirmininkė. Buvo pagerbta: gavo Physics Club Honor Pin ir buvo įrašyta į Honor List.

Toliau studijavo University of Wisconsin astronomiją. 1965 m. sausio 23 d. baigė magistro laipsniu ir tuoj pradėjo mokytojos darbą. Dėsto matematiką Maria High School.

Auksė yra baigusi Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos mokyklą pirmąja mokine. Dalyvauja Lietuvių Studentų Sąjungoje ir Studentų Ateitininkų Sąjungoje. 1960-1961 m. buvo Chicagos draugovės valdybos vicepirmininkė ir tais pačiais metais buvo Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdybos sekretorė, o kitais metais revizijos komisijoj. Yra ėjusi įvairias pareigas jaunučių, moksleivių ir studentų stovyklose.

Laisvalaikį panaudoja knygų skaitymui, mėgsta klasikinę muziką, žaidžia tenisą ir tinklinį. Būdama gimnazijoje, dalyvavo Neries tinklinio komandoje. Retkarčiais parašo "Ateičiai". Pora metų yra buvusi "Sūkurio" redakcijoje. Dvejus metus buvo "Ateities" redakcijos sekretorė. 1961-1962 m. dirbo "Gaudeamus" redakcijoje.

Petras Kaufmanas 1964 m. baigė Loyola University Chicagoje B.S. laipsniu psichologijoje. Šiuo metu toliau tęsia studijas tame pačiame universitete fiziologinės psichologijos srityje. 1960 baigė St. Rita High School Chicagoje. Ateitininkas nuo mokyklos metų. Lipniūno kuopos pirminin-

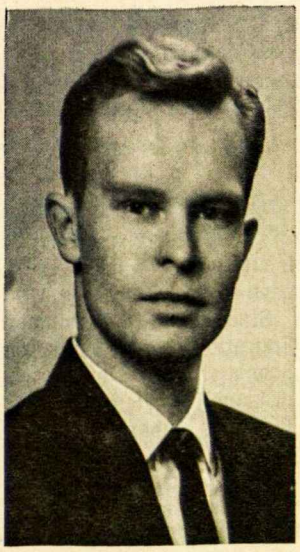

kas. Priklauso Korp! "Grandis", Chicagos studentų ateitininkų draugovei, Lietuvių Studentų Sąjungai. Kelis metus dirbo "Ateities" redakcijoje, gi 1962-64 buvo vienas iš "Ateities" vyr. redaktorių. Mėgsta sportą, ypač gimnastiką. Dalyvavo daugelyje studentų ateitininkų stovyklų: Lake Ariel stovykloje buvo berniukų vadovas.

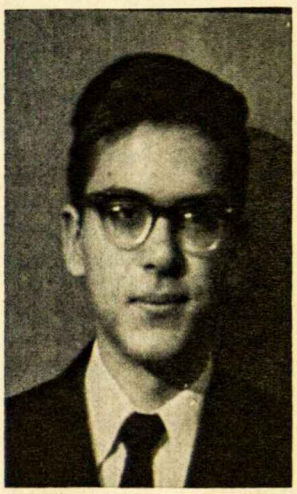

Vytenis Babrauskas, 18, 1964 m. birželio mėn. Chicagoje baigė šv. Ignaco aukštesn. mokyklą pirmuoju mokiniu, gaudamas auksinį raktą — gold key of excellence. Jo pažymių vidurkis daugiau kaip 95. Vienintelis iš lietuvių pateko į garbės klasę, kurioj šalia lotynų kalbos yra privalomos graikų ir rusų kalbos, taip pat sustiprintas matematikos kursas. Mokykloje priklausė trims klubams. Aktyviai dalyvavo Cicero moksleivių at-kų M. Valančiaus kuopoje: dažnai skaitė susirinkimuose referatus, buvo kuopos sekretorius, korespondentas.

Vytenis Babrauskas laimėjo 4 stipendijas: yra National Merit scholarship finalistas, gavo Ilinois valstybės stipendiją, Pullmano fondo stipendiją ir Swarthmore kolegijos stipendiją. Nuo rudens studijuoja Swarthmore kolegijoj Pennsylvanijoje. Į šią žinomą kolegiją patekti yra labai sunku: iš 2,000 prašančiųjų kasmet tepriima apie 200, t.y. 10%.

V. Babrauskas yra baigęs aukštesniąją lituanistikos mokyklą taip pat visais penketukais. Aukštesniųjų mokyklų lituanistinėse varžybose dvejus metus yra laimėjęs pirmąsias premijas.

Daiva Bajorūnaitė, 18, baigė Immaculata High Detroite visais A pažymiais. Yra baigus Detroito lituanistikos mokyklą 1960 m. vienais penketais. Dabar studijuoja University of Detroit: žada studijuoti mediciną. Buvo turėjusi vieniems metams stipendiją gimnazijoje. National Merit stipendijų konkurso finalistė, A.S.P.L. Latin Examination išlaikė Summa Cum Laude, atžymėta National Council of Teachers of English konkurse, Bausch and Lomb Science Award laimėtoja, gavo garbės stipendiją (President's Scholarship) į University of Detroit. Priklausė moksleiviams ateitininkams, Detroito mergaičių chorui, tautinių šokių grupei "Šilainė". Du metus buvo Karaliaus Mindaugo moksleivių ateitininkų kuopos vicepirmininkė. Šiuo metu yra Detroito studentų ateitininkų draugovės sekretorė. Redagavo moksleivių ateitininkų laikraštėlį "Vaivorykštė", du metus dirbo "Studentų Gairių" redakcijoje. Rašo "Ateiciai" — šio žurnalo konkurse už savo rašinį laimėjo antrą premiją. Mergaičių ir moksleivių vasaros stovykloje talkino laikraštėlių leidime. Priklausė GAA, kur buvo sekretorė. Laisvalaikiu mėgsta skaityti, slidinėti, sportuoti, skambinti pianinu. Nuo mažens dalyvauja ateitininkų stovyklose. Laisvalaikiu moko kelis jaunuosius pianinu skambinti.

Irena Buitkutė, 17, baigė Saint High School Detroite. Ji buvo klasės valedictorian. Baigė Detroito lituanistikos mokyklą. Studijuoja University of Michigan Ann Arbor. Irenai suteikta University of Michigan alumnų stipendija. Priklausė moksleiviams ateitininkams — buvo Karaliaus Mindaugo kuopos pirmininkė ir iždininkė, National Honor Society pirmininkė, Student Council vicepirmininkė. Laisvalaikiu mėgsta sportuoti: žaidžia lauko tenisą, tinklinį, mėgsta kėgliuoti. Du metus dirbo mokyklos metraščio redakcijoje. Laimėjo Detroit Round Table iškalbos konkursą, pirmąją vietą Detroito arkidiocezijos Development Fund konkurse.

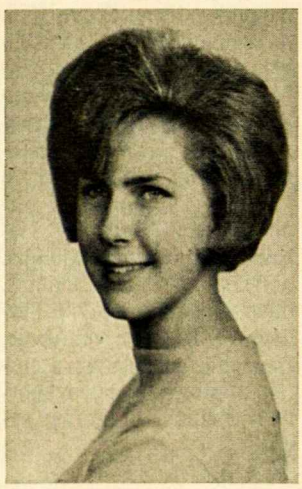

Liucija Buivydaitė, 18, baigė Maria High School Chicagoje. Dabar įstojo į University of Illinois Chicagoje — žada studijuoti politinius mokslus, reikštis muzikoje ir dramoje. Baigė Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos mokyklą 1964. Laimėjusi Illinois State garbės stipendiją. Gimnazijos metais priklausė Kunigo Alfonso Lipniūno moksleivių ateitininkų kuopai — šiuo metu yra Korp! "Giedra" kandidatė. Rašo "Ateičiai". Sportuoja — priklauso tinklinio komandai "Audrai". Laisvalaikiu mėgsta skaityti, klausytis muzikos, lankyti vaidinimus, sekti sporto rungtynes.

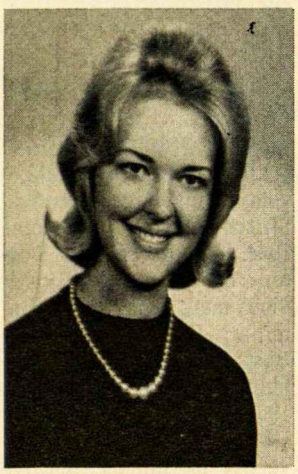

Ladas Marius Giriūnas, 16, baigė su high honors Cardinal Newman High School Montrealyje. Baigęs lituanistinę mokyklą, lituanistinius aukštesniuosius kursus ir muzikos mokyklą. Mokykloje buvo Legion of Mary narys ir matematikų būrelio pirmininkas. Laimėjęs McGill universiteto stipendiją, studijuoja "honors course" inžineriją - elektroniką. Priklauso tautinių šokių grupei. Dalyvavo Ateitininkų Jubiliejiniam Kongrese Chicagoj, Nepaprastoj Konferencijoj New Yorke ir kas metai dalyvauja moksleivių ateitininkų stovykloje Kennebunkporte.

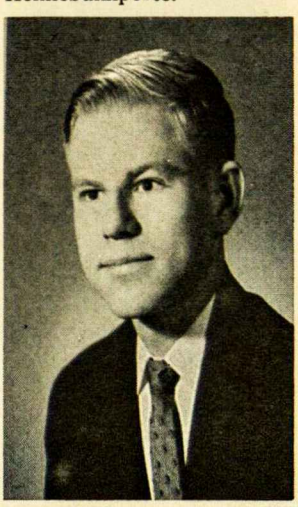

sportas

CICERO ATEITIES SUKAKTIS

1962 m. vasario 15 dieną Cicero Vysk. Valančiaus kuopos globėjai savo posėdy nutarė, kad reikia į kuopos gyvenimą įvesti sportinį elementą. Tuo metu kuopoj priaugo jaunimo, kuris domėjosi aktyviu sporto gyvenimu. Šalia įvairių ideologinių paskaitų, diskusijų, reikia asmeniui duoti poilsio ir kūno mankštos.

Kuopos globėjas pažadėjo iš kuopos iždo finansinę paramą. Pirmuoju žygiu naujam sporto vienetui buvo duotas Cicero Ateitis vardas. Vienetas buvo įregistruotas į Šiaurės Amerikos Lietuvių sporto sąjungą. Pradėta su 21 nariu. Buvo nupirkta 10 uniformų, svediniai, tinkliniui tinklas ir t.t. Sporto vieneto vadovais buvo pakviesti A. Tauginas ir ponia N. Bernadzik.

Tų pačių metų vasario 24-25 d.d. Chicagoj per apygardos rungtynes Cicero Ateitis krepšinio C klasėj laimėjo I vietą ir paima iš Clevelando Žaibo pereinamąją trofėją, kurią pastarieji turėjo dvejus metus iš eilės. Mergaitės tinkliny laimėjo 3-čią vietą. Pasirodė ir berniukų B krepšinio komanda.

1962 m. rugpiūčio mėn. buvo dalyvauta lengvosios atletikos rungtynėse, kur dalyvavo šios komandos: Clevelando Žaibas, Detroito Kovas, Chicagos Neris, Chicagos Aras ir Cicero Ateitis. Mūsų komandą atstovavo 12 sportininkų. Buvo laimėtos įvairiose sporto šakose 4 pirmos vietos, 4 antros vietos ir 3 trečios vietos. Buvo gerai pasirodyta. Pasižymėjo sportininkai: Giniotytė, broliai Donatas ir Kazys Bačinskai ir trys broliai Antanas, Kazys ir Zigmas Tauginai.

1963 m. pavasarį Cicero Ateitis krepšinio C komanda vėl laimėjo pirmą vietą ir vėl pasilaikė pereinamąją trofėją.

B klasės krepšininkai vyko į Clevelandą kuopos spalvų ginti, sąstate: Šatas Viktoras, Edmundas Olšauskas ir Antanas, Kazys ir Zigmas Tauginai.

1964 m. Chicagoj per apygardos rungtynes krepšinio C komanda trečius metus iš eilės laimėjo pirmą vietą ir savo nuosavybėn pasiėmė pereinamąją taurę. Kuopos tinklininkės laimėjo trečią vietą. Šiuo kartu B klasės krepšininkai išplėšė trečią vietą ir kvalifikavosi važiuoti į Torontą.

Tų pačių metų kuopos atletai dalyvavo Chicagoj įvykusiose atletikos rungtynėse. Estafetės B klasės bėgime Cicero Ateitis laimėjo antrą vietą (Paulėnas bei Kazys, Antanas ir Zigmas Tauginai). Mergaitės C klasės estafetės bėgime laimėjo 3 vietą (Balutytė, Sakalauskaitė ir dvi seserys Bernadzik). Be to, buvo pasiektos 3 trečios vietos rutulio ir ieties metime ir viena antra vieta rutulio mėtyme.

1965 m. sausio 23 d. įvyko sportininkų susirinkimas ateitininkų ramovės patalpose. Sporto vieneto vadovas A. Tauginas pranešė apie sportinę veiklą. Buvo pabrėžta, kad kuopai nėra tiek svarbūs pasiekti rezultatai, bet pats sportinis judėjimas, kuris labai reikalingas jaunai asmenybei ugdyti. Kuopos tikslas nėra iš kur nors į savo eiles patraukti "žvaigždes", bet suteikti progą visiems kuopos nariams pasportuoti.

Susirinkimą pagerbė atsilankydami kun. P. Patlaba, kuopos dvasios vadas, ir dr. P. Kisielius, vyr. kuopos globėjas.

Susirinkimas išrinko naują valdybą. Pirmininku vėl buvo išrinktas A. Tauginas, kuopos jaun. berniukų globėjas. A. Tauginas šiuo metu mokytojauja Šv. Juozapo gimnazijoj, kur kartu yra futbolo (soccer) sporto vadovas. Nežiūrint nuolatinio darbo gimnazijoj, mielai talkininkauja kuopos jaunimui.

Vicepirmininku ir mergaičių globėja buvo išrinkta p. N. Bernadzik. Ponia Bernadzik savo globoj turi mergaites, vadovauja tinklinio, lengvosios atletikos sekcijai. Per 3 metus patikėtą darbą atliko nuoširdžiai ir sumaniai.

Berniukų vadovu buvo išrinktas gabus sportininkas, abiturientas Kastytis Latoža. Jis šiuo metu žaidžia už Mortono gimnaziją futbolą (soccer).

Plaukymo sekcijai vadovu buvo pakviestas A. Tauginas, jr., kuris šiuo metu plaukia Mortono gimnazijos grupėj. Lengvosios atletikos sekcijai vadovauja K. Tauginas (berniukams).

Nutarta ir šiais metais registruotis į Š. Amerikos lietuvių sporto sąjungą. Kuopos sportininkų skaičius labai paaugo: šiuo metu sportuoja apie 20 berniukų ir 30 mergaičių.

Po oficialaus susirinkimo buvo rodomi paveikslai iš sportininkų veiklos, kartu įvyko ir vaišės.

Cicero Vysk. M. Valančiaus ateitininkų kuopos sportininkai pageidautų, kad ir kitos Chicagos kuopos susiorganizuotų į sportinius vienetus, tokiu būdu būtų galima pabendrauti ir išmėginti savo jėgas.

Sportininkas

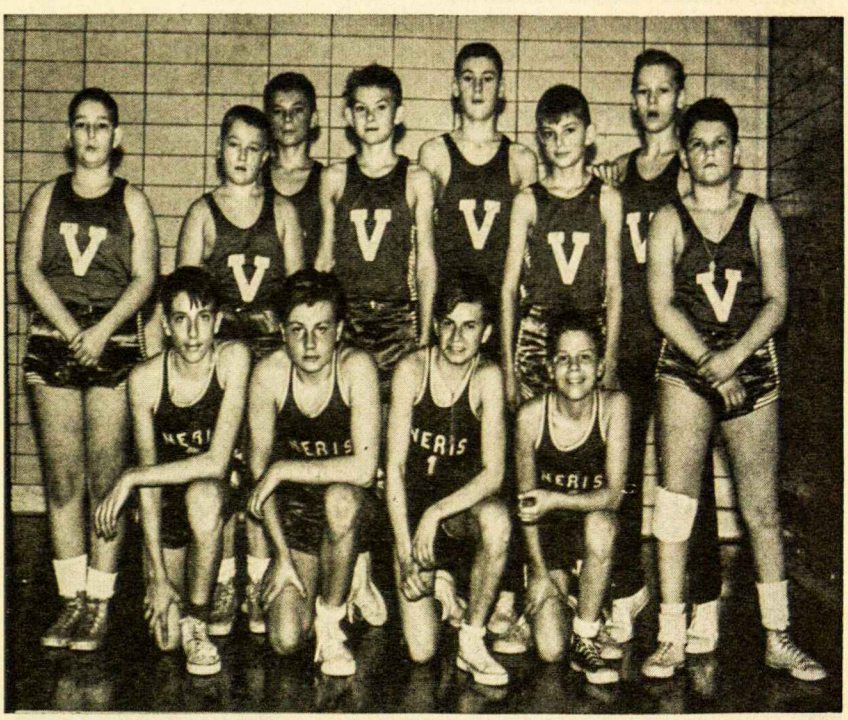

Cicero moksleivių ateitininkų Vysk. M. Valančiaus kuopos buvusioji jaunučių krepšininkų komanda su svečiais Chicagos Neries sportininkais. Daugumas buvusių jaunučių komandos narių dabar žaidžia už Cicero Ateities krepšinio komandą.

Nuotr. Z. Degučio

pax romana

egzilų seminaras

Pasibaigus antram pasauliniam karui, tremtinių stovyklose gyvenąs akademinis jaunimas, skatinamas tų pačių interesų, jungėsi nušviesti Vakarams savo padėtį. Tačiau įsisiūbavus emigracijai, šie bendros veiklos židiniai išnyko ir gavosi įspūdis, kad su emigracija pasibaigė ir studentų katalikų egzilinė veikla. Ryškiausiai tai buvo galima pastebėti San Salvadore, Centrinėje Amerikoje, įvykusiame Pax Romana pasauliniame suvažiavime 1957 metais. Ukrainiečių ir lietuvių atstovams tai buvo tvirtinta, ir ne be pagrindo, nes išeivijos katalikų studentų veiklos tarptautinėje arenoje nebuvo jausti.

Su tokiomis nuotaikomis grįžę iš suvažiavimo į JAV, ateitininkų iniciatyva, Rytų Europos katalikai studentai išeiviai tais pačiais metais susirinko New Yorke ir sukūrė Pax Romana Egzilų Komisiją (Comission for Federations in Exile), apjungiančią kroatus, slovėnus, slovakus, čekus, vengrus, rumunus, ukrainiečius, lenkus, Dunojaus švabus, latvius ir lietuvius. Sutarta, kad bendrinė veikla bus vieningesnė, ir tokia komisija įsteigta a) tarpusavio ryšiams palaikyti; b) informacijai apie padėtį tėvynėje skleisti ir c) tinkamai išeivijoje veikiančių katalikų studentų reprezentacijai išvystyti.

Per praėjusius aštuonis veiklos metus komisija nemažai darbų atliko ir tuo savo egzistenciją pateisino. Pats svarbiausias tai faktas, kad iki šiol Pax Romana rėmuose išeivijoje veikiančios sąjungos dalyvauja kaip lygiateisiai nariai tame plataus masto tarptautiniame, akademiniame sąjūdyje.

Jų veikla apima daugelį pasireiškimo formų. Dalyvauja jie rinkimuose vieningi. Nebuvo nė vienos kadencijos, kurioje nebūtų tremtinio Pex Romana centro valdyboje. Vieningumas egzilų tarpe jiems tokį laimėjimą užtikrino.

Skleidžia jie ir informaciją. Štai New Yorke tradiciniais tapę metiniai egzilų komisijos seminarai liečia visą eilę mums opių klausimų; jie suveda amerikiečius su egzilais, ir taip vyksta pasikeitimas mintimis. Vasario 6-7 buvo pravestas, šį kartą Studentų Ateitininkų Sąjungos iniciatyva ruošiamas, 1965 metų seminaras. Buvo puiki proga įsitikinti, kad egzilų problemos daug kuo panašios ir kad mums visiems rūpi apšviesti, informuoti kitus katalikus.

Seminaro programoje kalbėjo keturi žymūs paskaitininkai: advokatas Jose Mestre, kubietis, "Business International" Lotynų Amerikos politinio ir prekybinio skyriaus redaktorius, buvo pasirinkęs temą "Komunizmo ekonominis smūgis". Politikas ir diplomatas kun. Otto Adrian de Choibert, SJ, palietė temą "Dabartiniai pasikeitimai pasaulinėse vyriausybėse". Nagrinėjo vyriausybių santykius su satelitais, Bažnyčia, piliečiais ir pasikeitimus socialinėje srityje. Komercijos mokslų daktaro Nikolaus Bruck tema "Pabėgėlis ir vietinis studentas Amerikoje" buvo įdomi ir aktuali jaunimui. Peržvelgęs socialines studentų pareigas savo etninėm grupėm ir remdamasis istoriniais faktais įrodė, kad egzilas studentas, įaugęs į savo laiko visuomenę, gali būti daug vertingesnis tai visuomenei ir savai tautai. Vatikano susirinkimo teologijos ekspertas kun. Meletius Wojnar, OSBM, kalbėjo

tema "Ekumeninio pokalbio su ortodoksų Bažnyčia pagrindai". Seminaro rimtąją dalį pravedė šių metų Egzilų Komisijos pirmininkė Nastutė Umbrazaitė, kuri yra SAS Užsienio Skyriaus vedėja. Seminaro bendrais pietum ir užkandžiais rūpinosi studentai ateitininkai.

Ta pačia seminaro proga buvo pravesta linksmesnė dalis, pavadinta "Nokturnas" ir suruošta SAS pirmininko Antano Vainiaus, Jr. Tai buvo jaunųjų menininkų koncertas ir jame dalyvavo studentai ateitininkai sukviesti iš New Yorko bei tolimesnių miestų.

Programą pradėjo trys mergaitės dainininkės: Virginija Eimutytė ir Vilija Mockutė iš Clevelando, ir Vėjunė Svotelytė iš Baltimorės, gitara pritariant Gintarui Dambravai. Jos dainavo: "Kumbaya" — amerikiečių daina, sudainuota lietuviškai (1964 SAS Dainavos stovyklautojai šią dainą atsimins), "Today" — amerikiečių daina, parašyta Randy Sparks, sudainuota angliškai; "Mažas Kreivas Žmogus" — amerikiečių liaudies daina, sudainuota lietuviškai; "Neišeik" — lietuviškas šlageris.

Sekė Vytautas Koncė ir Vytautas Jurgėla (Neo-lituanas), abudu iš New Yorko, neseniai pradėję "rimtai" dainuot ir vis dar ieškantys draugų, kurie prisidėtų prie grupės. Jie išpildė, vienas su gitara, kitas su "bongo", sekančias dainas: "Stewball" — amerikiečių liaudies daina, angliškai, "Šinkorka" — lietuvių studentiška dainuška, "Coplas" — ispaniškai.

Po pertraukos dainavo Violeta Čižauskaitė, soprano, kurią daug kas atsimins iš stovyklos vakarinių programų. Violeta išpildė: "Kur bakūžė samanota", "When I have sung my songs" — parašyta Charles, "O patria mia" iš Aida, Verdi, "Habanera" iš Carmen, Bizet, ir bisui "Villia", iš Merry Widow.

Programą užbaigė garsusis 1964 stovyklos fuksas Gintaras Dambrava su savo gitara. Padainavo: "Tammy" — amerikiečių daina, "Lapelis krito" — išversta iš "A Blossom Fell", "Gegutėle". Programą pravedė SAS vicepirmininkė Salvinija Gedvilaitė, o po programos grojo šokiams nauja grupė iš New Jersey, pasivadinę Keturi Aidai.

Bendrai kalbant, seminaras labai gerai pasisekė ir dalyviai buvo labai patenkinti rimtąja seminaro dalimi ir

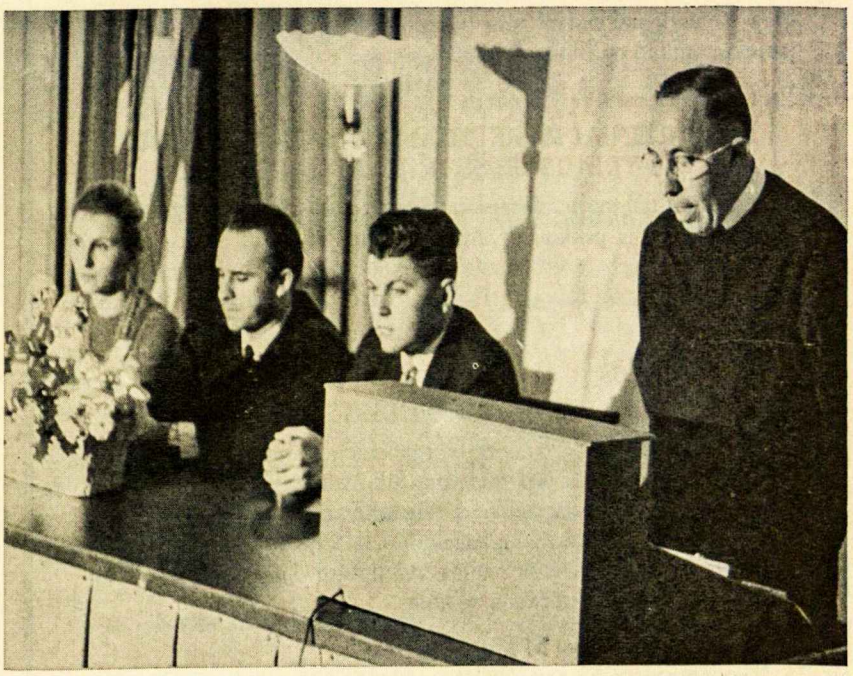

MINTYS IŠ SEMINARO:

Dr. Jose Mestre:

EKONOMINĖ KOMUNIZMO ĮTAKA

Kolonializmas kaip ekonominė teorija yra netekęs daug įtakos, turėtos praeitam šimtmety. Daugumas marksistinės filosofijos teigimų yra seniai ekonomistų atmesti ir Lenino iš esmės pakeisti. Istorija rodo, kad "Das Kapital" perdidelės vertės ("excess value") teorija, sutelkimo dėsnis, dialektinis procesas ir vizija yra klaidinga. Praktikoje "komunizmas", taip kaip jis buvo pritaikytas Rusijoje, leido kraštui per 45 metus padauginti gamybą ir tapti antra dydžiu jėga visame pasaulyje. Tačiau, 22-ajame Komunistų Partijos kongrese 1961 metais, dar tebenumatomas siekis: iki 1970 metų pasiekti dabartinį Jungtinių Amerikos Valstybių gerbūvio lygį.

Žmogaus laisvės ir teisių paneigimas ir nesiskaitymas su žmogaus verte yra peraukšta kaina mokėti už priverstinį taupymą statant ekonomijos pamatus, tuo tarpu nepasiekiant to, ką laisvoji ekonomija jau įstengė padaryti kitose šalyse. Pavyzdžiui, Vokietija ir Japonija po antrojo pasaulinio karo rodo, kad greitesnis augimas galimas be komunizmo užsidedamų sunkumų. Visiška komunizmo nesekmė Kuboje ir Čekoslovakijoje toliau rodo, kad komunizmas nevisada yra kelias į gerbūvį ir spartų augimą.

Net ir labiau įžvalgūs Sovietų Sąjungos ekonomistai suvokia, kad jų ekonomija yra kryžkelėje. Žmonės negali būti maitinami plienu ar sputnikais. Jie dabar supranta, kad ekonomijos greitesniam augimui reikalinga žinoti vartotojų norus, tirti rinką ir pritaikyti modernius prekių paskirstymo metodus. Sovietų Sąjunga siekia ekonominių akstinų ir administracijos metodų, naudojamų laisvame pasauly. Turtingų ir skurdžių kraštų egzistavimas, ideologinis komunistinio pasaulio skilimas ir didėjantys ryšiai su laisvojo pasaulio geresne ir pažangesne ekonomine sistema pamažu ėda komunizmo ekonomines dogmas. Su didžiąja laisvojo pasaulio evoliucija nuo "laissez-faire" liberalizmo dienų, jau ne-

bėra neįmanoma matyti visą pasaulį artėjant į naują visos žmonijos ekonominio gerbūvio stadiją.

Prof. Otto Adrian de Choibert, SJ:

DABARTINIAI PASIKEITIMAI PASAULINIŲ JĖGŲ VYRIAUSYBĖSE IR JŲ ATGARSIAI

Aš esu už tautų apsisprendimą. Pasaulis negali amžinai likti pusiau laisvas ir pusiau pavergtas. Pagal Jungtinių Tautų chartą, visos tautos turi turėti laisvą pasirinkimą savo teritorijos, laisvės, etc. Mūsų tautos neturi tokios teisės į pasirinkimą būti laisvom šalim.

Dr. Nikolaus Bruck:

EGZILAI IR VIETINIAI STUDENTAI AMERIKOJE

Egzilai studentai ir egzilų organizacijos turi atlikti reikalingą politinį uždavinį savo tautoms. Šis uždavinys reikalingas kol jų tautos neturi apsisprendimo teisės. Egzilų organizacijų egzistavimas gali moraliai ir materialiai padėti šią teisę atgauti. Tik kai jų tautos taps laisvos pačios sau nutarti kaip jos nori valdytis išnyks egzilų organizacijų reikalas.

Kun. Raymond Kelly, M.M.:

PASTABOS IŠ NESENOS KELIONĖS PO AFRIKĄ

Kiekvienas girdime apie didžiuosius sunkumus Afrikoje ir galėtume būti pesimistiški. Tačiau turėtumėm matyti kokių didelių progų yra. Pavyzdžiui, mes daug galime prisidėti prie sudentų darbo universitetuose, kurie statomi Zambijoj ir Tanganyikoj ir visose naujose sostinėse.

Pax Romana eina pirmyn ir ribotais ištekliais yra daug nuveikusi Afrikos studentų tarpe, tiek kolegijoje, tiek ir pokoleginėse studijose. Kunigas William Anderson (Pax Romana Afrikos Regioninio Sekretoriato kapelionas), nuolat būdamas angliškai ir prancūziškai kalbančiose srityse, gauna gerai pajusti studentų esmines problemas ir jų darbą, ir tikrai gali patarnauti kapelionams, kad jų įtaka būtų reikšmingesnė.

Džiaugiuos egzilų grupių organizacija ir kviečiu jus daugiau dalintis tarptautinių studentų grupių darbu, ypač Foundation for International Cooperation. Su jūsų praeities patyrimu, jaučiu, jūs geriau negu amerikiečiai galite komunikuoti su kitų tautybių žmonėm.

Kun. Meletius Vojnar, OSBM:

PAGRINDAS EKUMENINIAM DIALOGUI SU ORTODOKSŲ BAŽNYČIOM

Bažnyčios Suvažiavimas yra pakvietęs ortodoksų bažnyčias pokalbiui ir pasisakyme apie ekumenizmą tam suteikęs platformą. Ši platforma išreiškia ką Katalikų Bažnyčia laiko ortodoksų bažnyčių esme. Pagal šį pasisakymą, "pirma... ortodoksų bažnyčios yra bažnyčios pilna žodžio prasme; antra... ortodoksų bažnyčios turi teisėtus sakramentus". Deja, ortodoksų bažnyčių atstovai nutarė pokalbį neribotai atidėti. Tikroji to priežastis — jos pačios neturi bendros nuomonės, su kuria visos sutiktų, kokia yra Katalikų Bažnyčios esmė. Kaikurios iš jų sakramentus laiko teisėtais, kitos ne. Faktinai, daug iš jų laiko Katalikų Bažnyčią schismatine iš jų pusės žvelgiant. Todėl, pokalbio negalės būti, kol ortodoksai vyskupai savo tarpe nesutiks dėl Katalikų Bažnyčios esmės. Šis jų sutikimas suteiktų jiems platformą pasikalbėjimui pradėti.

Seminaro nuotraukos P. Ąžuolo: 1. Seminaro dalyviai, 2. "Nokturno" programos dalyvės Salvinija Gedvilaitė, Virginija Eimutytė, Violeta Čižauskaitė, Vilija Mockutė ir Vėjūnė Svotelytė, 3. Seminaro prezidiumas — Nastutė Umbrazaitė, Ateitis, Irenaeus Isajiw, Obnova, Janis Jerumanis, Dzintars, kalba ukrainietis prof. Meletius Vojnar, OSBM, 4. Paskaitininkas dr. Jose Mestre, 5. Gintaras Dambrava.

įdomiu vakaru. Seminaro paskaitos buvo be abejo labai vertingos ir apšviečiančios — atsilankę studentai turėjo progos pasisemti naujų žinių ir naujų minčių. Vakarinė programa padarė gerą įspūdį ne tik lietuviams, bet ir svetimtaučiam, kurie buvo tikrai susižavėję, kad mūsų studentai tokie gabūs. Tik trūko didesnės publikos, ypač buvo pasigesta lietuviškosios visuomenės didesnio dalyvavimo — gaila, kad daug kas nepasinaudojo šios progos praleisti tikrai įdomų savaitgalį. Išskyrus tai, rengėjai ir dalyviai sutiko, kad šis seminaras buvo sėkmingas ir pilnai vertas visų įdėtų pastangų.

S. Gedvilaitė

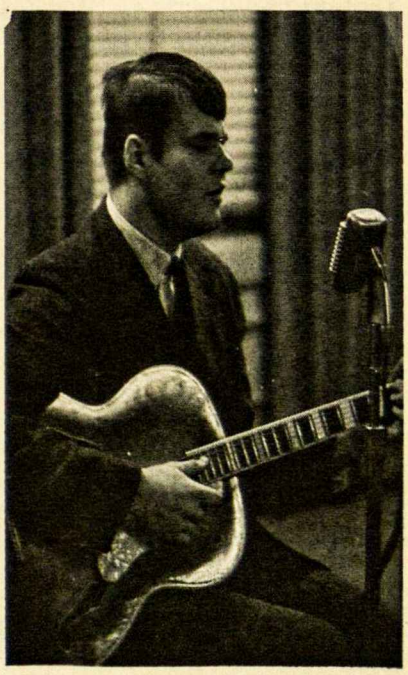

— mūsų organizacijoje —

Vyriausioji Rinkimų Komisija, kurią sudaro Teresė Gečienė, Marija Vasienė, Edmundas Binkis, Dr. Antanas Juzaitis ir Adolfas Kazickas, baigia paruošiamuosius darbus Ateitininkų Federacijos Tarybos korespondenciniams rinkimams. Patys rinkimai įvyks balandžio mėnesį. Tiksli balsavimo data bus skelbiama vėliau.

Kandidatų siūlymo terminui pasibaigus iš viso yra gauta 37 kandidatų pasiūlymai. Iš jų bus išrinkta 15 Federacijos Tarybos narių penkeriems metams. Be jų, į Tarybą savaime įeina MAS, SAS ir ASS centro valdybų pirmininkai. Taryba iš savo tarpo išsirenka Tarybos pirmininką. Kandidatai yra šie:

Aušrotas Vytautas, 41 m., Toronto, Kanada.
Balkūnas, Jonas, prelatas, 62 m., New York, JAV.
Barzdukas, Stasys, 58 m., Cleveland, JAV.
Čepas, Sylvestras, dr., 42 m., Toronto, Kanada.
Dabušis, Viktoras, kun., 54 m., Paterson, N.J. (New York), JAV.
Dambriūnas, Leonardas, 59 m., Brentwood, Md., (Washington), JAV.
Dzikas, Stasys, 52 m., New York, JAV.
Grinius, Jonas, dr., 62 m., Muenchen, Vokietija.
Jodelė, Julius, 37 m., Los Angeles, JAV.
Kisielius, Petras, dr., 47 m., Chicago, JAV.
Kleiza, Vaclovas, 32 m., Chicago, JAV.
Kudžma, Kęstutis, 36 m., New York, JAV.
Liulevičius, Arūnas, dr., 30 m., Chicago, JAV.
Lušytė, Vida Marija, 25 m., New York, JAV.
Masionis, Antanas, 56 m., E. Paterson, N.J. (New York), JAV.
Meškauskas, Juozas, dr., 58 m., Chicago, JAV.
Miniataitė, Birutė, 34 m., Chicago, JAV.
Minkūnas, Petras, 56 m., New York, JAV.
Navickas, Juozas, dr., 36 m., Newton Corner, Mass. (Boston), JAV.
Pakalniškis, Jonas, kun., 50 m., New York, JAV.
Patlaba, Petras, kun., 54 m., Chicago, JAV.
Pugevičius, Kazimieras, kun., 36 m., Baltimore, JAV.
Razgaitis, Pranas, 44 m., Mayfield Heights, Ohio (Cleveland), JAV.
Repšys, Antanas, 57 m., Chicago, JAV.
Rugienė, Aldona, dr., 47 m., Chicago, JAV.
Rugytė, Alicija, 62 m., Chicago, JAV.
Sakalas, Balys, 49 m., Toronto, Kanada.
Skrupskelytė, Viktorija, 29 m., Chicago, JAV.
Sungaila, Juozas, dr., 45 m., Toronto, Kanada.
Surdokas, Cezaris, 51 m., Baltimore, JAV.
Šoliūnas, Jonas, 34 m., Chicago, JAV.
Urbonas, Ignas, kun. dr., 50 m., Chicago, JAV.
Vardys, Vytautas, dr., 40 m., Shorewood, Wisc.
Vasys, Antanas, dr., 62 m., Philadelphia ir New York, JAV.
Vebeliūnas, Vytautas, 34 m., New York, JAV.
Vedeckas, Algis, 37 m., Stamford, Conn. (New York), JAV.
Zakarauskas, Vaclovas, kun., 56 m., Chicago, JAV.

Jei dar yra pavienių ateitininkų, neužsiregistravusių rinkimams, jie galės gauti balsavimo lapą rašydami savo krašto rinkimų komisijai. Užsienio rinkimų komisijos skelbsis savo spaudoje. Amerikoje ir kraštuose, kur nėra rinkimų komisijų, gyvenantieji ateitininkai rašo Vyriausiajai Rinkimų Komisijai, 9382 Hoff St., Philadelphia, Pa., 19115.

Pranešame Anglijos rinkimų komisijos sąstatą ir adresą, nes ten komisija buvo sudaryta vėliau kaip kitur ir nebuvo paskelbta su kitomis užsienio komisijomis. Anglijos rinkimų komisiją sudaro S. Kasparas, V. Jokubaitis ir R. Kinka. Komisijos adresas: S. Kasparas, 32 Puteaux House, London, E. 2., England.

Iki šiol rinkimams yra užregistruota 2400 ateitininkų. Tas skaičius dar padidės kaikuriomis užsienio komisijoms pranešus savo balsuotojų skaičių. Ateitininkai tikrai galės didžiuotis priklausą tokiai gausiai ir tiek daugelyje kraštų beveikiančiai organizacijai. Tikimės, kad po rinkimų galėsime pasigirti ne vien skaičiais, bet ir organizaciniu pareigingumu; kad galėsime pasigirti ir balsavusiųjų skaičiais. Tad, visi iki vieno dalyvaukime rinkimuose, balsuodami už naują Federacijos Tarybą.

Vyriausia Rinkimų Komisija

SENDRAUGIŲ SĄJUNGOJE

Kovo mėnesio pradžioje išleistame aplinkraštyje ASS CV skelbia sąjungos centro valdybos ir kontrolės komisijos rinkimus, kurie bus pravesti korespondenciniu būdu. Rinkimų komisiją sudaro: Jonas Mikulionis, Vytautas Čižauskas ir Vida Neverauskienė. Komisijos adresas: J. Mikulionis, 1486 Hubbard, Detroit 9, Michigan. Rinkimuose turės teisę dalyvauti visi nariai, įtraukti į rinkikų sąrašus iki š.m. kovo 31 dienos. Rinkikų sąrašai bus sudaromi pagal tuo laiku CV žinioje esančius skyriaus narių sąrašus. JAV skyriams naujų sąrašų daryti nereikės, nes CV juos gavusi iš AF rinkimų komisijos. Tačiau jei yra įvykę pasikeitimų, skyrių valdybos turėtų atsiųsti tų sąrašų papildymus ar pataisymus. Australijos, Kanados ir Europos skyriai privalo pristatyti savo narių sąrašus centro valdybai — jei buvo prisiųsti pereitų metų bėgyje, užtenka pažymėjimo, kad yra tikslūs. Narių sąrašai, papildymai, pataisymai ir pažymėjimai turi būti atsiųsti ne vėliau š.m. kovo 31 dienos. Kandidatus į ASS centrinius organus galima siūlyti iki š.m. balandžio 15, pagal rinkimų taisyklėse paaiškintą procedūrą.

Taip pat primenamas ASS suvažiavimo nutarimas, įpareigojąs kiekvieną skyrių informuoti ateitininkų skiltį "Drauge" ir "Ateities" žurnalą apie savo veiklą. Šis nutarimas saisto ne vien JAV skyrius — bet laukiamos žinios nuo Paryžiaus iki Adelaidės.

Pranešama, kad sąjungos vasarinė studijų savaitė ir šiais metais vyks Dainavoje, Manchester, Michigan, rugpiūčio 1-8 dienomis. Visi nariai raginami į savo atostogų planus įtraukti šią be galo vertingą savaitę.

Rekolekcijos Chicagoje

KAM: jaunoms moterims — studentėms ir mokslą jau baigusioms.

KADA: bal. 30 — geg. 2 savaitgalį — prasidės penktadienio vakare, baigsis sekmadienį po pietų.

KUR: The Cenacle, Western ir 115 gatvė.

KAINA: 20 dolerių, studentėms 12.

KODĖL: Neeilinės. Be to, jas praves tėvas Kęstutis Trimakas, SJ, kuris jau dabar laukia, kad žadančios dalyvauti jam pasakytų savo pageidavimus ir sugestijas. O užsiregistruoti galima pas Dalią Stakytę, 7224 So. Mozart, HE 4-1175.

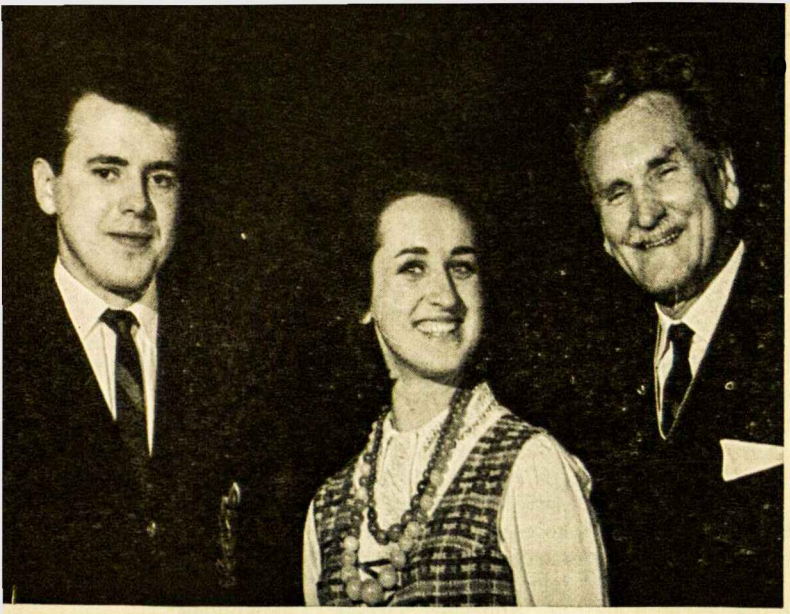

SALVINIJA GEDVILAITĖ

Paskaita, skaityta studentų ateitininkų kursuose. Viršuje autorė su A. Vainium, jr. ir prof. J. Eretu.

Mano uždavinys: jums paaiškinti vicepirmininko pareigas Studentų Ateitininkų Sąjungoj. Iš pradžių man tas uždavinys atrodė labai lengvas, bet daugiau pagalvojus, nusprendžiau, kad vicepirmininko pareigas išaiškinti yra gan sunku, nes jo pareiga yra visam žmogui jo dvasinėj ir jo praktiškoj veikloj.

Statute yra labai aiškiai parašyta, kad aš turiu prižiūrėti ir rūpintis studentų kandidatų paruošimu įžodžio priėmimui — tik tiek. Kaip aš noriu tą daryti, priklauso nuo manęs. Staiga pasidarau nepaprasta mokytoja, nepaprasta žinių bei minčių perdavėja — mano darbas padėti išugdyti studentus ateitininkus, kurie įgyvendintų pilną tų dviejų žodžių reikšmę. Nenorėdama įžeisti kitų valdybos narių, aš vistik turiu pasakyti, kad mano darbas yra lygiai toks svarbus kaip ir jų, lygiai toks svarbus kaip mūsų gerbiamo pirmininko. Nes šiais metais į mano rankas yra perduota ateities paruošimas ir, jei aš to darbo ištikimai neatliksiu, jeigu mano tie mokiniai kandidatai neišeis tokie, kokie jie turi būti, tai sąjunga kentės nors vienus metus nuo paprastos tuštumos, ir ta žaizda gali ilgai neužgyti.

Gerai, dabar žinot koks yra neišpasakytai svarbus tas darbas, bet kaip aš manau jis turėtų būti atliekamas? Aš manau, kad vienintelis būdas, kuriuo aš galiu padėti studentui ateitininkui augti, yra kiekvienam kandidatui pripilti ateitininkiškos dvasios, krikščioniškos dvasios, pripilti kiekvienam ar iš savęs ar iš kitų šaltinių tikros, degančios meilės savo artimui. Man atrodo, kad be tos meilės ir be tos dvasios visa kita, ką aš ar pats kandidatas bandys statyti savyje, sugrius, o jei ta meilė bus, tai visi ateitininko principai iš jos natūraliai išaugs.

Aišku, tu nemylėsi kito nemylėdamas savęs, ir tu savęs nemylėsi, jei savęs nepažinsi — tu turi žinot kas tu esi, kodėl tu esi, kuo tu turi tapti, kokia yra, ar iš viso yra, tavo laisvė, kur yra tavo gyvenimo ir tavo veiksmų ribos. Ir jeigu tu giliai šiuos klausimus apsvarstysi aš manau kad tu nuspręsi: kad tu esi Kristaus; kad tu ateini iš Dievo rankos; ir kad tu esi vertas Dievo Sūnaus gyvybės. Bet ne tu, o Dievas tavyje, ta krikščioniškoji dvasia tavyje ir kai tu šitą suprasi, ta dvasia, ta tavo meilė savaime išsipils ir bus kitų pasemta ir tu tapsi apaštalu.

Aišku, čia visos labai gražios mintys, bet mes jas tik mintimis negalim palikti, turim jas pakeisti į veiksmus. Problema susidaro kai pagalvojam, kad kiekvieną žmogų paveikia kitoks dalykas, ir vicepirmininkas, ypač visos sąjungos, nepažįsta kiekvieno kandidato ir negali kiekvienam sudaryti atskiros, asmeniškos problemos. Todėl suruošia vieną, tikėdamasis, kad joje bus kas nors kas patrauks kiekvieną būsimą studentą ateitininką.

O kaip šita konkreti programa gali perduoti dvasinę gėrybę? Mes taip pat tikimės kad jaunuolis, kuriam palyginus galima gan lengvai padaryti įtakos, kad šis jaunuolis, studijuodamas religiją, filosofinius darbus ateitininkų bei kitų rašytojų, ir, aišku, ateitininkų istoriją, turi prieš save daugiau negu užtenkamai medžiagos, iš kurios jis gali susidaryti sau pagrindą. Be to, jo aplinkoje dažnai yra nors vienas žmogus, kurio krikščionišką pavyzdį jis gali sekti, iš kurio jis nors dalinai gali pasisemti tos krikščioniškos dvasios.

Klausimas kyla, ar mes, būdami krikščionys, galime neįleisti į savo tarpą to, kuris mums atrodo neužtenkamai pasiruošęs, tai yra to, kuris negali atskyti visų klausimų per kandidato egzaminus, ir atsakyti juos patenkinamai. Mano pačios nuomonė šiuo klausimu nėra visai aiški — aš tam klausimui lengvo atskymo neturiu, ir aš manau, kad lengvo atsakymo nėra. Aš tik tiek žinau — aš verčiau įleisiu, jei reikės man pasirinkti, tą studentą, kuris apie ateitininkų istoriją nieko nežino, bet yra pilnas krikščioniškos dvasios ir tikslo, verčiau jį priimčiau į mūsų šeimą, negu tą, kuris smulkmenas žino, bet jos nėra jam sukėlusios noro sekti jų pavyzdžiu. Man būtų labai įdomu išgirsti jūsų nuomonę šiuo klausimu.

Tad kandidatų paruošimas yra pagrindinis darbas betkuriam sąjungos vicepirmininkui, o be to šiais metais dar prie to prisideda įsteigimas centro draugovės. Reiškia, pagal statutą mano darbas baigtas, jei aš šiuos uždavinius atlieku. Bet aš asmeniškai esu toliau įsipareigojusi, nes aš matau šiokią tokią tuštumą, kurią aš tikiuosi, kad galiu pripildyti — aš labai tuštumų nekenčiu. Aš nesakau, kad šis mano trečias nujaustas įsipareigojimas guli ant kiekvieno vicepirmininko pečių — ne, tai priklauso nuo aplinkybių ir nuo bendradarbių. Jį net yra labai sunku apibūdinti — ar tai buvimas "right-hand man", ar tai vedimas vadinamų "public relations", ne tik su kitais, bet ir pačios valdybos mažam rately, ar tai paprastas atsidavimas tam darbui ir į jį įnešimas taikos, kito žmogaus supratimo, ir daug kantrumo.

Baigdama, aš norėčiau jums pakartoti vieną sakinį, kuris yra ant visados įstrigęs mano mintyse, ir, mano nuomone, jį sekdamas kiekvienas žmogus, ar jis sąjungos pirmininkas ar jis gatvių šlavėjas, gali uoliai atlikti savo pareigas — "nesirinkit nieko pirm meilės Kristui". Ir ta meilė jus nuves, kur tik jūs norite eiti.

neapkenčiu tuštumų

NUO RYTŲ IKI VAKARŲ

KENEBUNKPORT

Šv. Antano gimnazijoje Kennebunkporte, Maine, veikia ateitininkų Prano Dielininkaičio kuopa. Gausėjant gimnazijos mokiniams, didėja ir ateitininkų būrelis. Šiais mokslo metais kuopa turi 24 narius.

Dielininkaičio kuopos dvasios vadas yra matematikos mokytojas T. Augustinas Simanavičius, O.F.M., pirmininkas — Gintautas Miceika, vicepirmininkas — Leonas Klimaitis, sekretorius — Benys Budrevičius, iždininkas — Arūnas Bagdonas ir korespondentai — Raimundas Ambrozaitis ir Vytautas Žemaitis. Kuopos globėjas — gimnazijos rektorius.

Dielininkaičio kuopa yra aktyvi. Kas mėnesį daromi susirinkimai, kuriuose nagrinėjamos iš centro valdybos atsiųstos temos. Susirinkimuose visuomet dalyvauja dvasios vadas ir dažnai rektorius.

Metų bėgyje ateitininkai suruošia religinių švenčių programas. Jų pastangomis iškilmingai paminėta Kristaus Karaliaus šventė ir šv. Kazimieras. Ši paskutinioji labiausiai pažymėtina tuo, kad jaunieji ateitininkai davė įžodį. Įžodžio apeigos buvo įtrauktos į minėjimo programą. Įžodį davė šie nariai: Raimundas Ambrozaitis, Ričardas Tamulionis, Vytautas Tamulis, Vytautas Kerbelis, Eduardas Krištolaitis ir Arvydas Bagdonas. Po įžodžio apeigų paskaitą apie šv. Kazimierą skaitė kuopos narys Vytautas Žemaitis. Šventės meninę programą taip pat daugiausia išpildė patys ateitininkai.

Dielininkaičio kuopa yra drausminga ir domisi visais ateitininkijos reikalais. Jos 8 nariai šią žiemą dalyvavo ateitininkų vadų konferencijoje Worcestery, Mass. Žymi dalis Dielininkaičio kuopos narių priklauso dar ir kitoms organizacijoms — šv. Pranciškaus III Ordinui ir skautams. Mūsų kuopą praėjusį rudenį aplankė Moksleivių Ateitininkų Sąjungos dvasios vadas T. Gediminas Kijauskas, SJ.

Korespondentai

Studentų Sąjungoje

SAS Valdyba informuoja mus, kad balandžio 23-25 dienomis Catskill kalnuose įvyks rytinių pakraščių studentams ateitininkams ideologiniai kursai.

PUTNAM

Moksleivių ateitininkių Barboros Žagarietės kuopa

Sužinojom, kad žmonės lietuvių visuomenėje galvoja, kad Putnamo moksleivės neveiklios, negyvos. Tokia naujiena mums buvo staigmena. Mes tik nespėjam pranešti ką veikiam ir ką dar ateityje planuojame!

Šių metų valdybą sudaro: Teresė Durickaitė — pirmininkė, Aldona Bernotaitė — sekretorė ir Danita Dippelaitė — iždininkė. Kuopoje yra 8 narės ir 9 kandidatės, kurios šį gegužės mėnesį duos moksleivių ateitininkių įžodį. Kuopos globėja — Sesuo M. Margarita. Dažnai dar pasimatom ir pasitariam su pereitų metų globėja Sesele M. Eucharista, kuri šįmet užsiėmusi studijomis. Dėkojam jai už energingą globą, skirtingas idėjas ir pagalbą, kurią ji mums suteikė. Linkime jai daug sekmės, džiaugsmo ir laimės visame ką ji ateityje darys.

Visom buvo be galo malonu, kad kun. St. Yla turėdamas tiek daug darbo dar sutiko būti kuopos dvasios vadu. Tačiau vasario mėnesį turėjo išvykti į Italiją, kur rašo knygą apie Marijos Šiluvos apsireiškimą Lietuvoje. Šia proga norime jam palinkėti sveikatos ir sekmės darbe ir siunčiam nuoširdžiausius linkėjimus ir maldas.

Kiekvieną pirmąjį mėnesio šeštadienį mūsų kuopa dalyvauja šv. mišiose, kurias aukojame už Lietuvos laisvę ir už kapelioną iki kol sugrįš iš Italijos.

Susirinkimai esti du-tris kart per mėnesį, kurių metu visos narės turi progos pirmininkauti, sekretoriauti, pravesti diskusijas ir pareikšti savo mintis. Susirinkimuose turėjome ir svečių: prelatą Balčiūną, kun. prof. V. Cukurą, seselę M. Palmyrą, MAS dvasios vadą kun. G. Kijauską, SJ, kuris savo atsilankymu įnešė daug veiklumo. Paaiškino naują susirinkimų ir diskusijų planą bei formą, kurią mes bandome pastoviai išvesti. A. Kurapkaitė, praleidus metus Prancūzijoje, labai įdomiai ir gyvai papasakojo visoms moksleivėms apie savo keliones ir įspūdžius Europoje.

Metų bėgyje kartu su studenčių draugove buvo suruoštos šios šventės: Kristaus Karaliaus šventė, kurios metu simpozinę dalį atliko stud. Ramūnas Girnius ir p. Paulius Žygas, abu iš Bostono. Meninę dalį atliko mergaičių choras, deklamacijas iš Mačernio Vizijų išpildė Regina Petrikonytė, Eleonora Kivėnaitė ir Teresė Durickaitė.

Gruodžio 8, Marijos Nekalto Prasidėjimo šventėje, kalbėtoju buvo pakviestas kun. prof. V. Cukuras, me-

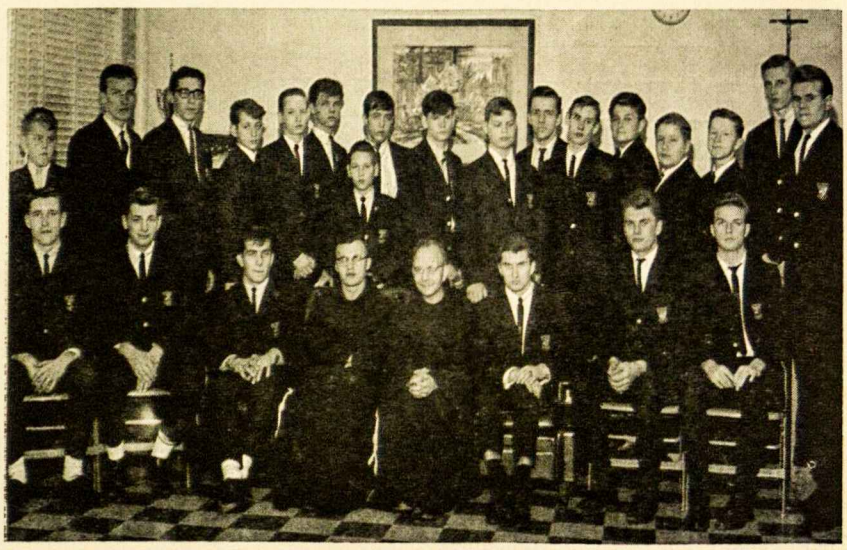

Šv. Antano gimnazijos Kennebunkporte, Maine, Pr. Dielininkaičio kuopa. Ketvirtas iš kairės pirmoj eilėj dvasios vadas T. Augustinas Simanavičius, penktas — gimnazijos rektorius T. Leonardas Andriekus, šeštas — kuopos pirmininkas Gintautas Miceika.

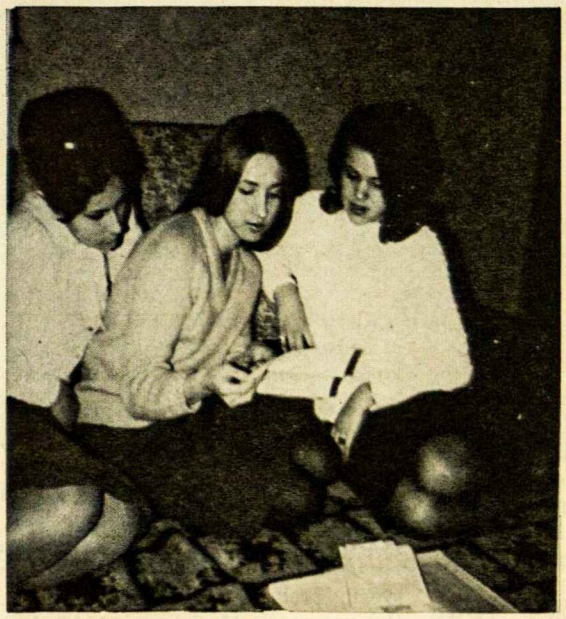

MAS Barboros Žagarietės kuopos 1964-65 m. valdyba ruošiasi susirinkimui, iš k. į d. Danita Dippelaitė — iždininkė, Teresė Durickaitė — pirmininkė, Aldona Bernotaitė — sekr.

ninę dalį atliko moksleivės. Vasario 16 ir kovo 4, Šv. Kazimiero šventėje, visos uniformuotai su vėliavomis dalyvavo šv. mišiose. Taip pat visa Barboros Žagarietės kuopa dalyvavo Worcester moksleivių suruoštoje studijų dienoje.

Kovo mėnesio gale kuopa ruošia "Dainų Popietę", į kurią kviečiame visą apylinkės lietuvių jaunimą. Balandžio mėnesį visa kuopa iškylaus Sturbridge Village, kur yra atvaizduotas pirmųjų Amerikos kolonijų gyvenimas. Gegužės mėnesį ruošiame metinę Naujosios Anglijos ateitininkų šventę, o birželio mėnesį pikniką. Datos tiksliai bus praneštos vėliau. Tai baigiam, linkėdamos visom kitom kuopom ateitininkiškos dvasios savo veikloj, ir kviesdamos visus pas mus atsilankyti.

Teresė Durickaitė
ir **Aldona Bernotaitė**

BALTIMORE

Baltimorės ateitininkai, susitarę su Washingtono ateitininkais bendromis jėgomis ruošia Šv. Kazimiero garbės akademiją š.m. kovo mėn. 7 d. Ryte 8:30 val. lietuvių parapijos Šv. Alfonso bažnyčioje pamaldos, kuriose moksleiviai ateitininkai dalyvaus su savo vėliava. Tuojau po pamaldų parapijos salėje bus akademija. Programoje: paskaita, moksleivių ir studentų įžodis ir dienai pritaikintas montažas. Prieš ir po akademijos veiks bufetas. Tad bus gera proga troškulį ir alkį numalšinti, o labiausiai su pažįstamais bei draugais pasikalbėti.

Visus prašome ir kviečiame dalyvauti; tuo parodysime pagarbą savo tautos šventajam ir prašysime jo globos mūsų tautai, kurios ji taip reikalinga.

Baltimoriečiai ateitininkai pasiūlė į Federacijos Tarybą kandidatais: kun. Kazimierą Pugevičių ir Cezarį Surdoką. Kun. Pugevičius yra čia gimęs, augęs, mokslą išėjęs ir niekad Lietuvoje nėra buvęs, tačiau lietuviškame ir ateitininkiškame gyvenime plačiai reiškiasi. Nežiūrint, kad jis dirba nelietuviškoje parapijoje, randa laiko bendradarbiauti su lietuviais, o ypatingai su ateitininkais: jį randame pas moksleivius, studentus ir sendraugius, ar tai jų valdybų posėdžiuose, susirinkimuose paskaitas skaitant, ar tai ruošiant rekolekcijas ar išvykas. Š. m. Atvelykio sekmadienį ruošia rekolekcijas, o pavasariop (dar nežinomas laikas) išvyką į trapistų vienuolyną. Žodžiu, visa tai suderina su savo luomu ir visam tam randa laiko.

C. Surdokas yra gimęs, augęs ir humanitarinius mokslus išėjęs Lietuvoje, yra visuomenininkas, žurnalistas, o labiausiai nuoširdus ateitininkas ir šios organizacijos judėjime nuo jaunystės dienų dalyvauja.

Ateitininkas

TORONTO

Stasio Šalkauskio kuopoje yra išaugusi tradicija Vasario 16 dieną paminėti kokiu nors specialiu būdu. Šįmet tai buvo įvykdyta vasario 14 d. Visa kuopa ir studentų draugovė organizuotai su vėliavomis dalyvavo Prisikėlimo parapijos bažnyčioje šv. mišiose. Po mišių visa masė plaukė gatvėm į Lietuvių Vaikų Namus, kur saliukėj, pilnutėlėj tėvelių, svečių ir pačių ateitininkų, prasidėjo minėjimas.

Tautos himnui nutilus minėjimą atidarė vienas iš jaunesniųjų moksleivių globėjų K. Kaknevičius. Visus nepaprastai sudomino studentės A. Bušinskaitės jaunuosius ateitininkus įtikinantis pašnekesys. Ryškiais pavyzdžiais ir palyginimais apibūdino mūsų atsakomybę šiuo metu išlaisvinti Lietuvą. Ne ginklu, bet lietuvišku žodžiu ir jos papročiais. Su trispalvėm vėliavėlėm jaunutės: L. Smolskytė, L. Vaitiekūnaitė, N. Čižikaitė ir S. Černiauskaitė eilėraščiu gyvai atvaizdavo kenčiančią "Tėvynę". Visų dėmesin įstrigo įscenizuotas montažas "Tautų dialogas", kurį atliko jaunesniųjų moksleivių Gintarių ir Vaidilučių būreliai. Atvaizduota Lietuva ir trys plėšrieji kaimynai: Rusija, Lenkija ir Vokietija, nuolat kokiu nors būdu viliojančios prie savęs Lietuvą. Dialogui vykstant tolumoje girdėjosi Lietuvos balsas — dainose...

K. Mardosaitė gyvai atliko piano solo. Jaunutis G. Dalinda vaizdžiai deklamavo apie Lietuvos laisvę. Su nepaprastu įsijautimu jaunutės įscenizavo "Paukštelio skundą". E. Krikščiūnas puikiai paskambino Brahmso "Lopšinę", jaunutės dar kartą priminė mum Lietuvą montažu "Tėvynė".. Neužmirštant nieko kas rišasi su žodžiu Lietuva, šv. Jono Krikštytojo parapijoje veikiantys jaunesnieji moksleiviai

Kennebunko Pr. Dielininkaičio kuopa
Gintarių būrelio jaunesnės moksleivės I. Janeliūnaitė, R. Kairytė, G. Mačionytė ir E. Krišciūnaitė vaizduoja lenkų tautą montaže "Tautų dialogas" Toronto ateitininkų Vasario 16 minėjime. **Nuotr. S. Dabkaus**

Vaikų kaukių baliaus Hamiltone dalyviai

viai: R.V. Kaknevičiai, R. Rovas, R. Underytė ir G. Stankutė pagerbė Lietuvos kovotojus — partizanus dainų ir eilėraščių pyne.

Minėjimui užsibaigus vyko agapė. Minėjime ir agapėje vyresniųjų moksleivių matėsi mažai, nes jie labai kruopščiai platino savo leidžiamą laikraštėlį "Pirmyn, jaunime".

Šio minėjimo sėkmingumu, o jis tikrai buvo sėkmingas, daugiausia rūpinosi mums atsidavę globėjai ir nuolatinis ramstis — ateitininkų tėvų komitetas. **D. K.**

Studentų ateitininkų susirinkimas

Vasario 27 d. pas draugovės sekretorę įvyko neeilinis susirinkimas. Neeilinis todėl, kad jame dalyvavo ne vien tik ateitininkai, bet taip pat ir jų pakviesti svečiai — Toronto akademikai skautai. Malonu buvo, kad susirinko labai gausus būrys — ir skautų ir ateitininkų. Susirinkimas vyko neformalioj ir draugiškoj nuotaikoj.

Pagrindinis susirinkimo punktas buvo diskusijos tema **Tolerancija tarp asmenų ir organizacijų.** Trumpą įvadą padarė kolegė Vida Tamulaitytė, pristatydama temą ir duodama žodžio "tolerancija" definiciją — mūsų diskusijose tas žodis buvo naudojamas ne iš neigiamos pusės, bet kaip krikščioniška dorybė.

Visi aktyviai reiškė savo mintis ir svarstė klausimą iš visų pusių — civilines teises Amerikoje, prancūzų klausimą Kanadoje ir, pagaliau, savas problemas, mūsų pačių tarpe šiuo klausimu. Galutiniame rezultate nusprendėme, kad, nežiūrint to fakto, kad mūsų ideologijos skiriasi, visų galutinis tikslas yra lietuvybės išlaikymas tremtyje.

Todėl turime gerbti visas organizacijas, kurios tą tikslą nori atsiekti, nežiūrint ar mes pritariame jų metodams ar ne. Po diskusijų kolegė Giedrė Rinkūnaitė skautų akademikų vardu padėkojo mums už imtą iniciatyvą ruošti šį bendrą susirinkimą. Sakė, sekantį kartą mes viešėsime pas juos.

Toliau sekė vaišės ir tolimesnės diskusijos atskiruosee būreliuose. Visi buvo labai patenkinti šiuo susirinkimu ir sakėsi, kad būtinai bent kartą į metus tokį reikia turėti.

Korespondentė

GRAND RAPIDS

Pakšto vardo moksleivių ateitininkų kuopa vasario 7 d. paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Ryte 10:30 šv. Petro ir Povilo bažnyčioje buvo atlaikytos Šv. Mišios už Lietuvą.

Po pietų visi nariai, tėveliai ir keleta svečių susirinko Šv. Petro ir Povilo mokykloje iškilmingam minėjimui, kurį atidarė trumpu žodžiu kuopos pirmininkė Marytė Astraitė, sekretoriavo Nijolė Girginaitė. Minėjimas pradėtas tautos himnu. Už Lietuvos laisvę žuvusieji buvo pagerbti tylos minute. Paskaitą skaitė istorikė panelė A. Rūgytė iš Chicagos. Paskaita buvo labai turininga ir įdomi.

Meninę dalį išpildė patys nariai, vyresnieji moksleiviai padainavo šias dainelės: Laukas kelias, Kur gintarais nusėtas marių krantas, Kaip verkiančio smuiko ir Pražydo melsvos žibuoklės. Dainas paruošė ir akompanavo N. Girginaitė. Jaunesnieji padainavo Graži tėvynė mano, Ten kur žaidžia Nemunėlis ir Norėčiau aš keliauti. Paruošė Gražina Lukoševičiūtė, akompanavo Zita Girginaitė.

Eilėraščius deklamavo šie nariai: Alberta Astraitė — "Karo eskizai", trys sesutės, Rita, Kazimiera ir Marija Žygaitės — "Naktis ant Nemuno", Benis Kušlikis, "Būk tu mūsų meilė" ir Tadas Alkevičius — "Vakariniai varpai". Minėjimo užbaigimui visi dalyviai sugiedojo Marija Marija. Po minėjimo visi buvo pavaišinti kavute ir pyragais. **Alberta Astraitė**

Vasario 16 minėjimas Grand Rapids: A. Astras, D. Astras, Z. Girginaitė, R. Baltrušaitytė, G. Lukoševičiūtė, A. Kušlikytė, M. Astraitė, T. Zygaitė ir A. Astraitė.

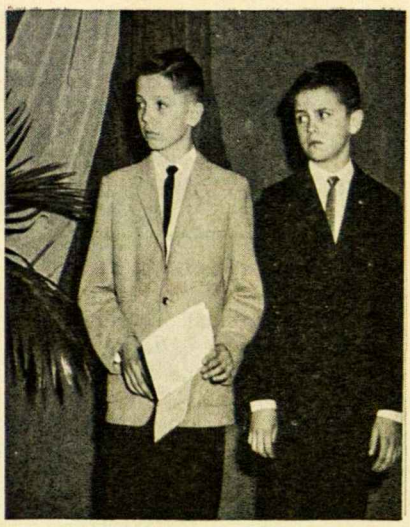

Toronte Lietuvių Vaikų Namuose vykusiame ateitininkų Vasario 16 minėjime R. ir V. Kaknevičiai išpildo dainas dainų ir eilėraščių pynėje.
Nuotr. S. Dabkaus

CHICAGO

Draugovės šventė

Vasario mėn. 27 d., Jaunimo Centre, įvyko Chicagos studentų ateitininkų draugovės šventė. Jėzuitų koplyčioje draugovės kandidatai davė įžodį dalyvaujant nariams ir draugams.

Po įžodžio senieji nariai naujus narius sutiko su rožių žiedais. Po to sekė kinietiškos vaišės Jaunimo Centro apatinėje salėje: "chop suey" valgomas su "chop sticks". Šiaip taip pavalgius, dalyviai klausėsi meninės programos. Programoje dalyvavo Laima ir Viktorija Bačinskaitės, Jūratė Barzdukaitė, Jūratė Jakševičiutė, Rita Jaraitė ir Teresė Pautieniutė. Kalbų nebuvo, nes šventė buvo studentų. Šventė praėjo labai šeimyniškoj ir studentiškoj nuotaikoj. **L.**

Draugovės susirinkimas

1965 m. kovo 14 d. įvyko Chicagos draugovės susirinkimas. Susirinkimas buvo atidarytas su malda ir į prezidiumą buvo pakviestas Rimantas Šarka pirmininkauti ir Dalia Chodeckaitė sekretoriauti. Mūsų gerbiamas svečias, kolega Jonas Meškauskas, skaitė paskaitą "Laisvė iš psichologijos taško".

Pradėdamas savo temą, Jonas Meškauskas išdalino korteles, kad kiekvienas dalyvis individualiai apskaičiuotų, kiek laiko užtruko paskaita. Jis kalbėjo apie psichiatrinį ir psichologinį žvilgsnį į laisvę. Freud atmetė religinį principą ir sukūrė savo teoriją, Standard Psychoanalysis, ir problemas sprendė pagal savo teorijas. Jonas toliau apibūdino Freudo keturis konceptus: libido — metabolinis dalykas, sub-conscious — pasitenkinimo principas, ego — realizmo principas, super-ego — sąžinė. Freudo teorijos buvo palygintos su Lewin teorija. Lewin teorija yra "conceptual" metodas. Žmogus keičiasi kas momentą per gyvenimo laikotarpį. Žmogus spaudžiamas iš įvairių zonų ir jis bando tą išlyginti. Psichologinė aplinkuma stumia žmogų iš vietos į vietą. Jonas aiškino, kad laisvė egzistuoja iki tam tikro taško. Pavyzdžiui, žmonės, kurie nesupranta ko nors, seka kitus.

Meninę dalį išpildė Jūratė Jakševičiūtė ir Liucija Buivydaitė, padainuodamos "Green Fields" ir, gitarom pritardamos, "Mergužėle lelijėle" ir "Sėdžiu už stalelio".

Sekė pranešimai: mergaitėms rekolekcijos balandžio 30 savaitgalį. Dėl informacijų kreiptis pas Dalią Stakytę. Gavėnios seminaras kovo 20-27 dienomis Jaunimo Centre 7:30 v.v. Studentų ateitininkų stovykla nuo rugpiūčio 16 iki 29 d. Susirinkimą baigėm Ateitininkų himnu.

Dalia Chodeckaitė

HAMILTON

Vasario 28 d. Hamiltono ateitininkai sendraugiai suruošė visiems vaikams Kaukių Balių. Vaikų prisirinko bent 80, iš jų 60 su kaukėmis. Penkios kaukės buvo premijuotos. I premiją laimėjo kaukė "Juodas šuo" (D. Gelžinytė), II — "Sėjėjas ir audėja" (K. ir L. Deksniai), III — "Čigonė" (D. Milerytė), IV — "Graduantė" (E. Norkutė) ir V — "Turkas" (A. Bugailiškis). Komisiją sudarė moksleiviai ateitininkai V. Staniūtė (stud.), L. Stanevičiutė, V. Beniušis, V. Kalmantavičius ir E. Bugailiškis. Tautinius žaidimus — ratelius pravedė ateitininkės sendraugės: E. Gudinskienė, M. Leparskienė, Z. Rickienė, G. Kažemėkienė, J. Gedrimienė ir B. Juozapavičienė. Prisižaidę ir pavargę vaikai buvo pavaišinti džiovintom bulvėm ir vaisvandeniais, o suaugusieji kavute.

Kovo 7 d. ateitininkai sendraugiai suruošė šv. Kazimiero minėjimą. Paskaitą skaitė visuomenininkas V. Ignaitis iš Rodney, Ont., kurioje pabrėžė, kad šv. Kazimieras yra ir mūsų laikų šventasis. Jis augo turtais ir prabanga pertekusioje aplinkoje ir nepasidavė materializmo dvasiai. Ir čia Kanadoje ir Amerikoje, turtingiausiuose pasaulio kraštuose mums gresia nudvasėjimas ir nutautimas materialistinėj prabangoj. Gyvais pavyzdžiais urodė, kad šeima turi grįžti į bendravimo tėvų su vaikais dvasią. Namai turi būti ne tik valgio ir nakvynės vieta, bet dvasios atsigaivinimo.

Programą išpildė vietinės jaunimo jėgos. Deklamavo R. Žilvitytė ir A. Gedrimas. Tautinių šokių grupės "Gyvataras" mažieji pašoko "Vėdarą" ir jauniai "Malūną". Hamiltono parapijos vaikų choras vedamas V. Verikaičio padainavo kelias daineles. Minėjimas baigtas Tautos himnu.

Praurimė

LOS ANGELES

Vasario 16 minėjimas

1918 vasario 16 Vilniuje Lietuvių Tautos Taryba paskelbė visam pasauliui, kad Lietuva atstato savo nepriklausomybę. Tačiau šiandien, vos po 47 metų, vėl matom, kad Lietuva ir lietuviai vėl vergijos prispausti.

Mes čia, Amerikoje, turime visada prisiminti, kad Lietuva yra mūsų tėvynė. Taip pat turime žinoti, kad Amerika okupacijos nepripažįsta. To, žinoma, maža. Amerika turėtų padėti pavergtuosius išlaisvinti.

Taip pat mes turime atsiminti, kad čia, laisvame pasaulyje, mes galime švęsti Lietuvos nepriklausomybės

Toronto jaunesnės moksleivės L. Kriščiūnaitė, S. Puodžiukaitė ir A. Dobrovolskytė sotinasi agapėje po Vasario 16 minėjimo. **Nuotr. S. Dabkaus**

Los Angeles jaunučiai su globėjais L. Valaitiene ir M. Matulioniu.

MŪSŲ BENDRADARBIAI

Dr. Juozas Girnius, Ateitininkų Federacijos Vadas, yra filosofas, "Tauta ir tautinė ištikimybė" ir "Žmogus be Dievo" autorius, **Lietuvių Enciklopedijos** ir **Aidų** redaktorius.

Kęstutis Keblys yra chemijos daktaras, rašytojas, dabartinis ASS centro valdybos sekretorius.

Salvinija Gedvilaitė studijuoja New Yorke, dabartinė SAS vicepirmininkė.

Eglė Juodvalkytė, gimnazistė, ATEITYJE reiškiasi pirmą kartą.

Milda Pakalniškytė studijuoja University of Illinois, Chicagoje, ATEITIES redakcijos narė.

šventę. Los Angeles lietuviai ją šventė vasario 13 ir 14 d.d.

Labai buvo smagu, kad tris kartus Los Angeles televizijos stotys priminė Vasario 16 šventę. Pirmą kartą lietuvių delegacija, kuriai vadovavo p. Balys Čiurlionis ir Lietuvos konsulas dr. Julius J. Bielskis, lankė Los Angeles miesto burmistrą ir įteikė jam dovaną. Taip pat delegacija paprašė p. Yorty išleisti "Lithuanian Day" proklamaciją ir prie miesto rotušės leisti iškelti Lietuvos vėliavą. Šis įvykis buvo rodomas 4-je televizijos stotyje.

Antrą kartą apie Lietuvą kalbėjo plačiai žinomas žinių komentatorius George Putnam. Jis kalbėjo apie 10 minučių. Priminė seną Lietuvos istoriją ir dabartines jos kančias. Jis pabrėžė, kad amerikiečiai turi padėti lietuviams atgauti nepriklausomybę. George Putnam kalbėjo iš 11 stoties.

Vasario 13 dieną 12 val. daug lietuvių susirinko prie Los Angeles miesto rotušės vėliavos pakėlimo iškilmėm. Santa Monica lietuviškos mokyklos mokiniai dalyvavo visi. Mūsų konsulas dr. Julius J. Bielskis, giedant Lietuvos himną, iškėlė vėliavą. Burmistro atstovas perskaitė "Lithuanian Day" proklamaciją. Fotografuodami, visur bėgiojo spaudos ir televizijos atstovai. Paskui p. Balys Čiurlionis pranešė, kad šios dienos iškilmės bus rodomos televizijoje. Vakare 6:30 val. 7-je stotyje mes matėme Lietuvos vėliavą, tautiniais rūbais apsirengusias ateitininkes, skautus. Buvo labai įdomu patiems save televizijoje matyti.

Po vėliavos pakėlimo iškilmių dalis dalyvių nuvažiavo į Kalvarijos kapines pagerbti ten palaidotą Lietuvos nepriklausomybės akto signatarą prof. Mykolą Biržišką. Ant jo kapo buvo padėtas vainikas.

Sekančią dieną, vasario 14, daugybė žmonių susirinko į Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią, kur už Lietuvą buvo atlaikytos pamaldos. Į bažnyčią buvo įneštos kelių organizacijų vėliavos, tarp jų ir mūsų — moksleivių ateitininkų kuopos.

Po šv. mišių nuėjome į parapijos salę. Ten buvo minėjimas. Ten dalyvavo ir kalbas pasakė konsulas dr. Julius J. Bielskis, kongresmanas Del Clawson, ateitininkų kapelionas kun. dr. Petras Celiešius, p. Leonardas Valiukas. Programą pravedė p. Balys Čiurlionis. Meninę programą atliko Šv. Kazimiero parapijos choras, vedamas p. B. Budriūno.

Taip Los Angeles lietuviai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę. Mes visi turime kartu dirbti, kad sekančiais metais, kai švęsime Lietuvos nepriklausomybės šventę, galėtume švęsti ją jau laisvoje Lietuvoje.

Daina Kojelytė

SUSTIPRINKIME TAI, KĄ VERTINGA RADOME

Gyvendami dabartyje, visada privalome žvelgti ateitin, drauge ir neišbraukdami praeities, ypač tai, kas joje būta tikrai vertinga. Laikydamiesi tokios pažiūros, organizaciniame gyvenime turėtumėm drąsiai ir apgalvotai rūpintis ne tik grynai idėjomis, bet ir praktiškais, kasdieniniais reikalais. Niekada neužmirština, kad ekonominis gyvenimas nėra svetimas ir grynai idėjinėms organizacijoms, o ypač jų nariams.

Prieš beveik aštuoniasdešimt metų Amerikos lietuvių katalikų vadai gerai suprato tą tiesą. Jos vedini, jie 1886 metų lapkričio 22 dieną padėjo pagrindą Amerikos Lietuvių Katalikų Susivienijimui, kurs turėjo rūpintis ne tik lietuvių organizavimu religiniams ir tautiniams tikslams. L.K. Susivienijimas, kaip labai tiksliai rašoma jo organo "GARSO" šių metų pirmame numeryje, "rūpinosi pakelti tautinį susipratimą, leido patriotines ir istorines knygas ir brošiūras, pirmuosius mokyklos vadovėlius; steigė stipendijų fondus; ragino steigti parapijines mokyklas; kone kiekvienas jo seimas skyrė aukas aktualiems tautos reikalams".

Lygiai prieš septyniasdešimt metų Susivienijimas paskelbė konkursą parašyti "Lietuviškai Gramatikai", kurią paruošė pats įžymusis kalbininkas Jonas Jablonskis. 1899 metais Susivienijimas tvirtai parėmė Paryžiaus parodoje suruoštą lietuvių knygų skyrių, kurs atkreipė pasaulio dėmesį į caristinės Rusijos skriaudas lietuvių tautai. Susivienijimas visą laiką budėjo lietuvių tautos, Lietuvos ir Katalikų Bažnyčios laisvės sargyboje, aktyviai remdamas visus gyvastingus darbus. Susivienijimas galėjo tai padaryti, nes jo narių susitelkimas su savo finansiniais įnašais sudarė ne tik idėjinį, bet ir medžiaginį pagrindą patarnauti savo tautai.

Atsiradus daugiau įvairių organizacijų (kaip Katalikų Federacija, Lietuvos Vyčiai, Moterų Sąjunga, L. K. Darbininkų Sąjunga), L.K. Susivienijimui teko stipriau rūpintis savo tiesioginiais uždaviniais: telkti į savo gretas lietuvius katalikus savitarpio paramos tikslais, kad kasdieniniame gyvenime būtiną gyvybės ir nelaimin-

ALp(LKA)1786
1965, Nr.3

go atvejo apdraudą jie įsigytų savoje organizacijoje. L.K. Susivienijimas yra fraternalinė apdraudos organizacija, sukurta ir veikianti ne pelnui, bet savo narių ir jų artimųjų gerovei. Jo beveik aštuoniasdešimt metų veiklos istorijoje per organizacijos eiles perėjo dešimtys tūkstančių narių. Iš narių kuklių mokesčių ir įvairių įmokėjimų buvo galima išmokėti kelis milijonus dolerių narių artimiesiems mirties ir ligos atvejais.

Būdamas apdraudos organizacija, Susivienijimas drauge patarnauja savo nariams ir kaip saugaus taupymo įstaiga. Kiekvienas gyvybės apdraudos pažymėjimas turi piniginę vertę, kurią visada galima atsiimti. Įsirašydamas Susivienijiman, kiekvienas narys tuo pačiu gali atsiekti net tris tikslus: a. užsitikrinti paramą nelaimės atveju; b. susitaupyti pinigų ir c. sustiprinti lietuvišką veiklą. Susivienijimas yra atsargiai ir saugiai tvarkoma organizacija, kurios finansinį atsakingumą tolydžio prižiūri atitinkamos valdinės įstaigos.

Šiuo metu Susivienijimo turtas artėja trijų milijonų dolerių. Ne vienas gali susigundyti paklausti: jei turimas toks turtas, ar Susivienijmas negalėtų paskirti didesnių sumų įvairiems fondams bei organizacijoms paremti? Į tai atsakytina labai paprastai: tas turtas visų pirma yra atsarginis fondas Susivienijimo narių apdraudos pažymėjimams apmokėti — mirties, ligos ir pareikalavimo apmokėti atvejais. Atsargos fondai neliečiami, nes kitaip nukentėtų narių ilgų metų įmokėjimai bei santaupos. Tačiau Susivienijimo įstatai leidžia organizacijos turto prieauglių skirti švietimo ir labdaros reikalams pagal narių pageidavimą. Vyriausias Susivienijimo reikalų tvarkytojas yra organizacijos seimas, kurį sudaro kuopų išrinkti atstovai. Organizacijai vadovauja seimo išrinkta Direktorių Taryba, kuriai privalu laikytis Seimo nutarimų ir organizacijos Konstitucijos ir Įstatų bei įvairių valstybių įstatymų, pagal kuriuos veikia apdraudos organizacijos ir bendrovės.

Susivienijimas galėtų žymiai daugiau paremti svarbius lietuvių religinius ir tautinius darbus, jeigu jo gretose būtų daugiau narių. Neužmirškime, kad Susivienijime tėra dešimt tūkstančių narių... O ką jis galėtų nuveikti, jei jo kuopos būtų didesnės ir gausesnės, jei jo narių sudėtyje skaitytume bent dvidešimt tūkstančių narių! O tai nėra negalima, jeigu veiklieji lietuviai katalikai įsisąmonintų, kad ekonominiais pagrindais vedama idėjinė organizacija yra ne tik verta žodinio susidomėjimo, bet ir aktyvaus įsijungimo. Finansinis įsipareigojimas sustiprina draugystės ryšius. Finansinis pajėgumas įgalina pagelbėti paramos reikalo atveju. Pavyzdžiui, mums visiems labai brangi DAINAVOS stovykla gal iš viso nebūtų galėjusi atsirasti, jeigu mūsų Susivienijimas nebūtų atėjęs pagalbon, suteikdamas stambią paskolą, atmokamą lengvomis sąlygomis.

Tad — mieli ATEITIES skaitytojai, o ypač Ateitininkų — Sendraugių, Studentų ir Moksleivių — kuopų nariai, domėkitės Susivienijimu, kuriam Jūs visi esate labai brangūs. Susivienijimas laukia Jūsų visų. Jam rūpi Amerikos lieetuvių ateitis. Jam rūpi Lietuvos ateitis. Jame yra vietos visiems.

Juozas Broktonietis

Pastaba: Informacijų apie Susivienijimą reikalu kreipkitės pas kuopų valdybų narius arba tiesiog į Centro sekretorių V. T. Kvetką: L.R.C. Alliance of America, P.O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa. 18703.

administracija kalba:

I. Garbės Prenumeratoriai:

kun. Ant. Sabas (Kanada),
kan. M. Vaitkus (Peace Dale),
kun. J. Grigonis (Cleveland),
Arvydas Barzdukas (Falls Church, Va.)
Dr. A. Liulevičius (Chicago),
Dr. Juozas Kižys (Chicago).

II. Aukos "Ateities" paramai:

N. N.	$90.00.

III. Apmokėjo "Ateities" prenumeratas užsienio moksleivijai:

Hamiltono ASS skyrius	$15.00
kun. C. Auglys (Donnybrook, N.D.)	$6.00
Antanas Sabalis (Rochester)	$6.00
Regina Pikūnienė (Detroit)	$3.00
Dr. K. Rimkus (Chicago)	$3.00
kun. A. Petraitis (N.Y.)	$3.00
A. Kaušpėda (Hamilton)	$3.00
Jonas Pabedinskas (Oak Lawn)	$3.00

Visiems nuoširdžiai dėkoja
"Ateities" Administracija

Ateitininkų ženklelių ir juostelių

galima gauti "Ateities" administracijoj,
5725 So. Artesian Ave,
Chicago, Ill. 60629.
Janučių, moksleivių, studentų ir sendraugių ženkliukai po $1.25.

Moksleivių ir studentų juostelės po $1.00.
Studentų ir sendraugių ženkliukai 14 karatų aukso po $3.00.
Užsakydami siųskite m. orderį ar čekį.

"ATEITIES" ATSTOVAI

AUSTRALIJOJE: Rev. P. Dauknys, 6 Third ave., ST. PETERS, S.A., Adelaide, Australia.

ANGLIJOJE: Mr. St. Kasparas, 32 Puteaux House, Roman Rd., LONDON E. 2.

BRAZILIJOJE: Rev. J. Šeškevičius, Caixa Postal 12605 Santo Amaro, S. Paulo, Brazil.

KOLUMBIJOJE: Rev. dr. prof. P. Ragažinskas, Collegio San Jose, ap. aereo 11-80 Medelin, Colomb.

V. VOKIETIJOJE: Rev. J. Aviža, 8 Muenchen 2, Unterer Anger 17/1 (prenumeratos kaina metams 12 DM).

ITALIJOJE: Sig. M. Jarašūnas, Via Casalmonferato 20, Roma.

KANADOJE: 1) Mr. A. Bumbulis, 200 Indian Grove, Toronto, Ont. 2) Mr. J. Pleinys, 137 Gladstone Ave., Hamilton, Ont.

Užsisakykite "ATEITĮ"

90.725.42